

**SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK;
TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU ÖRNEĞİ**
Ramazan DURĞUT
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Yrd. Doç. Dr. Kerim ÇINAR
Haziran, 2014
Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK
TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU ÖRNEĞİ

Hazırlayan
Ramazan DURĞUT

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Kerim ÇINAR

AFYONKARAHİSAR 2014

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Spor Yönetiminde Özerklik: Türkiye Basketbol Federasyonu Örneği” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

02/06/2014

Ramazan DURĞUT

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Kerim ÇINAR

Jüri Üyeleri : Yrd. Doç. Dr. Zekif POLAT

: Yrd. Doç. Dr. Yunus TORTOP

İmza

Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Ramazan DURĞUT'un "Spor Yönetiminde Özerklik: Türkiye Basketbol Federasyonu Örneği" başlıklı tezi, 02.06.2014 günü saat 15:00'te Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Selçuk AKÇAY
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖZET

SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK; TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU ÖRNEĞİ

Ramazan DURĞUT

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI**

Haziran 2014

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Kerim ÇINAR

Spor; bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen bazı kuralara göre uygulanan hareketlerin tümü olarak adlandırılmaktadır. Spor yönetimi ise sporda yönetimi meydana getiren unsurların en iyi şekilde sevk ve idaresini gerçekleştirmeye çalışma faaliyetleridir.

İdari ve Mali alanda bir kurumun serbest karar alabilmesi anlamındaki özerklik son yıllarda spor yönetiminde oldukça yaygın uygulanmaya başlamıştır. Eleştirilen yönleri yanında özerkliğin spor yönetimindeki uygulaması bu çalışmada Türkiye Basketbol Federasyonu Örneği'nde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Spor Yönetimi, Özerklik, Türkiye Basketbol Federasyonu

ABSTRACT

AUTONOMY IN SPORTS ADMINISTRATION A SAMPLE OF TURKISH BASKETBALL FEDERATION

Ramazan DURĞUT

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTION OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF PUBLIC ADMINISTRATION**

June 2014

Advisor: Asst. Prof. Dr. Kerim ÇINAR

Sports; in order to improve the body and mind as a personal or collective action performed according to certain rules. Management in sports can be described as all kind of management and administration elements that make up the best way of performing the sportive activities.

Administrative and financial autonomy for an institution is spoken frequently in resent years for sports management. In this study, the example of “Turkey Basketball Federation”, along with the criticized aspects of autonomy in sport management, will be evaluated.

Key Words: Sport, Sports Management, Autonomy, Turkey Basketball Federation.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	i
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR DİZİNİ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SPOR YÖNETİMİ VE ÖZERKLİK

1. YÖNETİM KAVRAMI.....	4
1.1. YÖNETİMİN TANIMI, AMACI VE ÖZELLİKLERİ	4
1.2. YÖNETİMİN FONKSİYONLARI.....	6
1.2.1. Planlama.....	6
1.2.2. Organizasyon(Örgütlenme)	7
1.2.3. Yönlendirme.....	7
1.2.4. Koordinasyon.....	8
1.2.5. Denetim	9
2. SPOR VE TARİHSEL GELİŞİMİ.....	9
2.1. SPORUN TANIMI.....	9
2.2. SPOR YÖNETİMİ	13
2.2.1. Spor Yönetiminin Unsurları ve Özellikleri.....	14
2.2.2. Spor Yönetiminin Siyaset, Ekonomi ve Hukukla İlişkileri	17
2.2.3. Spor Yöneticisi ve Nitelikleri.....	23
3. SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK KAVRAMI.....	28
3.1.ÖZERKLİĞİN TANIMI.....	28
3.2.ÖZERKLİĞİN AMACI.....	31
3.3.ÖZERKLİĞİN UNSURLARI.....	34
4. AVRUPA ÜLKELERİNDE SPOR YÖNETİMİ VE ÖZERKLİK.....	35

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SPOR YÖNETİMİ: MEVZUAT VE TEŞKİLATLANMA

1. TÜRK SPOR YÖNETİMİ GELİŞİMİ VE EVRELERİ	42
1.1. CUMHURİYET ÖNCESİ TÜRK SPOR YÖNETİMİ (1903-1922).....	43
1.2. TÜRKİYE İDMAN CEMİYETİ İTTİFAKI (TİCİ) DÖNEMİ (1922-1936).....	45
1.3. TÜRK SPOR KURUMU DÖNEMİ (1936-1938).....	48
1.4. BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BTGM) DÖNEMİ (1938-1970).....	50
1.5. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (GSB) DÖNEMİ (1970-1983)	52
1.6. GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ (1983-2011)	55
1.7. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ (2011-)	58
2. TÜRK SPOR TARİHİNDE ÖZERKLİK	60
2.1. TÜRK SPORUNDA ÖZERKLİĞİN GELİŞİMİ VE ÖZERKLİK ÇALIŞMALARI	60
3. TÜRKİYEDE ÖZERK SPOR FEDERASYONLARI	65
3.1. ÖZERK FEDERASYONLARDA YÖNETİM KURULU	68
3.2. ÖZERK FEDERASYONLARINDA DANIŞMA KURULLARI	69
3.3. ÖZERK SPOR FEDERASYONLARINDA SPOR YÖNETİMİ	74
3.4. ÖZERK OLMAYAN SPOR FEDERASYONLARINDA SPOR YÖNETİMİ .	76
3.5. ÖZERK YAPILANMANIN FEDERASYONLARA ETKİSİ ÜZERİNE TESPİTLER	78

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU YÖNETİM VE İŞLEYİŞİ

1. BASKETBOL SPORU VE GELİŞİMİ	82
1.1. BASKETBOLUN TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	84
2. TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU.....	85
2.1. KURULUŞ VE FAALİYETLER	85
2.1.1. Milli Takımlar.....	86
2.1.2. Organizasyonlar.....	87
2.1.3. Lig Faaliyetleri.....	88
2.2. TEŞKİLATLANMA VE MEVZUAT	89

2.2.1. Genel Kurul.....	91
2.2.2. Federasyon Başkanı.....	92
2.2.3. İdari Organizasyon ve Genel Sekreterlik.....	93
2.2.4. Federasyonun Yurtiçi Teşkilatı.....	93
2.2.5. Federasyonunun Yurtdışı Temsilcileri.....	94
2.2.6. Federasyonun Gelirleri.....	94
2.2.7. Federasyonun Giderleri.....	95
2.2.8. Spor Genel Müdürlüğü İle İlişkiler.....	95
3. SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK AÇISINDAN TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU.....	97
SONUÇ	99
KAYNAKÇA.....	102
EKLER	107

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Hizmet Birimleri.....	56
Tablo 2. Türkiye'deki Spor Federasyonları	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1. Yönetimin Fonksiyonları	6
Şekil 2. Yönelme Fonksiyonları Elemanları.....	8
Şekil 3. Spor Yönetimi Görev Grupları.....	17
Şekil 4: Spor Endüstrisinin Diğer Sektörlerle İlişkileri	18
Şekil 5. Spor Yöneticisinin Başarısını Etkileyen Faktörler	28
Şekil 6. Alman Spor Sistemi.....	37
Şekil 7. Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması.....	53
Şekil 8. Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması.....	59
Şekil 9. Türkiye Basketbol Federasyonu Teşkilat Şeması.....	88

KISALTMALAR DİZİNİ

ANOC	: Alman Milli Olimpik Komiteler Birliği
ASKF	: Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu
BİO	: Bağımsız İdari Otoriteler
BTGM	: Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
CAS	: Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi
CDDK	: Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu
CNOFS	: Fransa Milli Olimpiyat Komitesi
CONI	: İtalya Olimpiyat Komitesi
DSB	: Alman Spor Konfederasyonu
FEI	: Uluslararası Binicilik Federasyonları Birliği
FIBA	: Uluslararası Basketbol Federasyonu
FIFA	: Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği
FINA	: Uluslararası Voleybol Federasyonları Birliği
GSGM	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
IAAF	: Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği
IIHF	: Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonları Birliği
IOC	: Uluslararası Olimpiyat Komitesi
MDK	: Merkez Danışma Kurulu
MHK	: Merkez Hakem Kurulu
NOC's	: Alman Milli Olimpik Komitesi
SDGKY	: Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu Yönetmeliği
TASKF	: Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu
TASKK	: Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu
TBF	: Türkiye Basketbol Federasyonu
TBV	: Türkiye Basketbol Vakfı
TİCİ	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
TMOK	: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
TSK	: Türk Spor Kurumu
TSYD	: Türkiye Spor Yazarları Derneği
UEFA	: Avrupa Futbol Federasyonları Birliği
YMCA	: Genç Hristiyan Erkekler Birliği

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olan insan; sosyal bir varlık olmanın gereği olarak tek başına yaşamamış, ilkçağlardan günümüze kadar birey olarak yaşamını sürdürmenin yanında aile kurmak, iş kurmak, şirket yönetiminde çalışmak, çeşitli kulüp, dernek ve siyasi partilere üye olmak, spor yapmak, spor yönetimlerinde görev almak gibi diğer insanlarla ve bulunduğu çevresiyle yada bulunduğu çevreyle etkileşim içerisinde olmuştur.

Devlet yönetimi; çıkarılan kanunlarla insanlar arasındaki düzeni sağlayan sevk ve idareyi gerçekleştiren bir yapıdır. Bu yapının bir diğer temel organı da kamu yönetimidir. Kendisine bağlı kurum ve kuruluşları organları aracılığı ile denetleyen bir yapıya sahip olan Kamu Yönetimi, İnsanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen en üst kuruluş olarak bilinmektedir.

Kamu yönetiminde hizmet üreten ve yönetimin hakim en meşru gücü olan devletin, kamu yönetiminde kamu politikaları uygulama ve belirlemeye yönelik işlevsel bir yönü olduğu gibi, yasalarla belirlenen görevleri yerine getirmek amacıyla ulusal ve yerel düzeyde örgütlenmiş yapıyı meydana getiren yapısal bir yönü de bulunmaktadır.

Yönetimi meydana getiren unsurların statü, örgüt, işlev ve davranışlarını tanımlamak ve açıklamak olan kamu yönetimi; Ulusal devlet yönetimi, yerel yönetimler, kamu iktisadi teşebbüsleri ve benzeri yönetim örgütlerinin yasal, teknik, sosyal beşeri ve siyasi bütün yönlerin varlık nedenlerini açıklamak, geliştirilmesini sağlamak ve işleyişlerini iyileştirmeyi amaç edinmiştir.

Kamu yönetimi yapılanmalarında beşeri unsur olan *halk*, kamu mal ve hizmetlerin üretilip halka sunulmasında temel araç olan *örgüt*, siyasi yöneticilerin belirli sorunların çözümü için aldıkları karar ve yöntemler olan *kamu politikaları*, anayasa, kanunlar, tüzükler, yönetmelikler, idari kararlardan oluşan *norm düzeni*, İşleyişin mali yönetimini düzenleyen kamu maliyesi *mali kaynak* ve tüm bu işlemleri yürüten *kamu görevlilerini* kapsayan elemanları bulunmaktadır.

Kamu yönetiminde idari örgütlenmeler ”merkezden yönetim” ve “yerinden yönetim” ilkelerine göre yapılmaktadır. Kamu hizmetlerine ilişkin politika karar ve yürütme fonksiyonlarının merkezi hükümetin emir ve komutasında bulunan

organlarca yerine getirilmesine merkezi yönetim, bölgesel veya yerel nitelikteki idarenin dışındaki bölge ve yerleşim birimlerince yürütülmesine ise yerel yönetim adı verilmektedir.

İdari yerinden yönetim yerel nitelikteki kamu hizmetleriyle iktisadi, ticari, kültürel ve teknik bazı fonksiyonların merkezi idarenin hiyerarşik yapısı dışındaki kamu tüzel kişiliklerce yürütülmesidir. İdari yönetim ilkesiyle ortaya çıkan kuruluşlar özerk bir statüye sahiptir.

Türkiye’de kamu yönetimi yapısı iki şekilde sınıflandırılmıştır. Birincisi anayasada belirtilen örgütlenme ve ilkelerine, ikincisi ise kamu mali yönetim mevzuatına dayanan örgütlenme şeklidir.

Merkezden yönetim kuruluşları, başkent örgütü ve taşra örgütü olmak üzere ikiye ayrılır. Bu örgütlenmede Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu, Bakanlıklar ile bunlara bağlı kuruluşlardan meydana gelirken, taşra örgütlenmelerinde ise il, ilçe ve bölge kuruluşları bulunmaktadır.

Yerinden yönetim kuruluşları ise kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Yüksek Öğretim Kurulu, Üniversiteler, Düzenleyici ve Denetleyici, Kurumlar (BDDK, RTÜK), Kamu İktisadi Teşekkülleri ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) gibi kurumlardır.

Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü, Türk kamu yönetiminde merkezi yönetimin başkent örgütlenmesinde ilgili bakanlığa bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Spor federasyonları, yönetmeliklerinde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyetlerini sürdüren kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır. Spor Federasyonlarının özerklikle olan ilişkileri, bir üst organa bağlı olmakla birlikte, ayrı bir kanunla kendini yöneten kuruluşlar olmaları çerçevesinde belirlenmiştir.

Spor federasyonlarından olan Basketbol Federasyonu 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanu’na 5105 sayılı kanun ile eklenen ek 9. madde hükmü gereği Başbakanlık Makamının 05.04.2004 tarihli ve Merkez Danışma Kurulu (MDK) -168 sayılı olurları ile idari ve mali

yönden özerk kurum statüsü kazanarak Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmetlerini sürdürmektedir.

Çalışmamızın birinci bölümünde yönetimin tanımı yapılarak amaç ve özellikleri ile yönetim fonksiyonları değerlendirilip, spor yönetimi kavramını tarihsel süreçteki geçirdiği aşamalar itibariyle, unsurları ve özellikleri ele alınıp, spor yöneticisi, nitelikleri ve çalışma alanları ışığında bilgiler verilmiş, kamu yönetimlerinde özerk yapı ve kamu kurumlarının özerkleşme çalışmaları bağlamında özerkliğin tanımı, amacı, unsurları ile Avrupa ülkelerindeki spor yönetimleri özerklik açısından incelenmiştir.

Türk spor yönetimi, kuruluşundan bugüne kadar birçok mevzuat değiştirmiş, dönemin şartlarına göre yapılanma içerisinde olmuştur. Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyetin kurulduğundan günümüze kadarki Türk spor yönetimlerindeki mevzuat ve teşkilatlanma değişiklikleri, yeni yapılanmaları; spor yönetimi üzerinde etkileri, Türk spor tarihinde özerklik, Türkiye’de özerk spor federasyonları çalışmamızın ikinci bölümünde yapılan araştırmalara göre değerlendirilmiştir.

Çalışmamızın son bölümünde ise; Gençlik Hizmetleri ve Spor Bakanlığı bünyesinde bulunan Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan ve özerk yönetimini elde ettiği 2004 yılı ile günümüze kadar olan yönetsel değişikliklerin ele alındığı ülkemizin en önemli spor federasyonlarının başında yer alan Türkiye Basketbol Federasyonunun tarihçesi, özerklik öncesi ve sonrası dönemi ile basketbol sporunun genel özellikleriyle beraber dünyada ve Türkiye deki gelişimi hakkında bilgi verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM VE SPOR YÖNETİMİ

İnsanlık tarihi ile birlikte ortaya çıkmış ve beşeri ilişkiler olarak belirtilen yönetim ile ilgili bilgi ve tecrübeler, ilk olarak ailede elde edilirken sosyalleşme süreci içerisinde okul, işyeri, dernek, vakıf, siyasi parti gibi toplumun çeşitli kurumlarında geliştirilmektedir. İnsanlar arasındaki iktisadi, idari, sosyal ve siyasi yapıyı meydana getiren bireylerle devlet ilişkilerini düzenleyen bu yapıya ise Kamu Yönetimi adı verilmektedir. Yönetim bilimi idarenin nasıl olduğu, nasıl olması gerektiğini, en iyi biçimde yönetilmesi ve örgütlenmesi ile ilgili idarenin işleyişini inceleyen ve siyasalar üreten bilim dalıdır.

Bu bölümde Yönetimin tanımı, amacı ve özellikleri, Yönetimin fonksiyonları, spor yönetiminin tanımı yönetim ve spor yönetimi ilişkileri, sporun tarihsel süreçteki gelişimi ve spor yönetiminin unsurları ve özellikleri çalışma alanları ile diğer bilimlerle ilişkileri hakkında bilgiler verilecektir.

1. YÖNETİM KAVRAMI

1.1. YÖNETİMİN TANIMI, AMACI VE ÖZELLİKLERİ

Yönetim evrensel bir kavramdır. Konusu insan olup uğraşı alanı insandır. Sevk ve idare anlamında da kullanılan yönetim zamanla idare anlamında da kullanılmıştır.

Yönetim; belirlenen amaçlara en etkin ve verimli bir şekilde ulaşabilmek için insanların çabalarını birleştiren eylemlerin tümü ve işlerin yapılmasını sağlama sanatı (Sunay, 2009:3,4) olarak tanımlanabildiği gibi, örgütsel amaçları gerçekleştirebilmek için planlanan eylemlerden oluşmakla birlikte belirli bir amacın gerçekleşmesi için eldeki mevcut insan ve madde kaynaklarını en verimli bir şekilde kullanabilme süreci (Şahin, 2006, 349) olarak da ifade edilmektedir.

İşbirliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik faaliyetlerin tümü olarak da adlandırılan yönetim; daha geniş bir anlatımla örgüt amaçlarının etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi için planlama, örgütlenme, yürütme koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarına ilişkin kavram, ilke, teori, model ve tekniklerin sistematik ve

bilinçli bir biçimde maharetle uygulanması ile ilgili faaliyetlerin tümüdür. (Yetim ve Şenel, 2001:39)

Sosyal bir bilim olan yönetim kavramı; bazen “idare”, bazen “sevk ve idare bazen de “kurum” veya “örgüt” anlamında kullanılmaktadır.(Genç,1998:)

Yönetim düzenli faaliyetlerden meydana gelen bir olgu olup, birden fazla kişinin yer aldığı bir grup içerisinde söz konusu olmaktadır. Örgütlerde hiyerarşik bir düzen yer almakta en üst yöneticiden en alttaki çalışana kadar ast üst ilişkilerini, yönetim statüsü ve rolleri belirleyen düzen kurma ve yürütme söz konusudur. (Eryılmaz, 2009:4-5)

İşletme Yönetimi, Özel Şirket Yönetimi, Kamu Yönetimi, Spor Kulübü Yönetimi, Dernek Yönetimi, gibi birçok alanı ilgilendiren yönetimin özellikleri şöyle açıklanmıştır;

- Yönetim bir veya birden fazla amaçları gerçekleştirmeye yöneliktir.
- Yönetim belirli bir takım beşeri ve maddi kaynakları serbestçe kullanılabilme yetkisi kılar.
- Yönetimin olması için bir yönetici en azından bir yönetilen insanın olması gerekir bu niteliği ile yönetim sosyal ve grupsal bir süreçtir.
- Yönetim beşeri ve maddi kaynaklar arasında uyum ve işbirliğini gerektirir.
- Yönetici olan kimsenin yönetilenlere düşündüklerini verdiği kararları uygulatabilecek kişisel bir otorite kurmasını zorunlu kılar.
- Yönetimde amaca ulaşmanın temel koşulu yönetici ve yönetilenler arasında ahenk, uyum ve haberleşmedir.
- Yönetim her insanın bilgi, yetenek ve tecrübe doğrultusunda en iyi yapacağı işleri yapmasını işbölümü ve uzmanlaşmayı gerekli kılar.
- Zamanın ekonomik ve verimli kullanmayı gerektirir. (Eren, 1993,4)

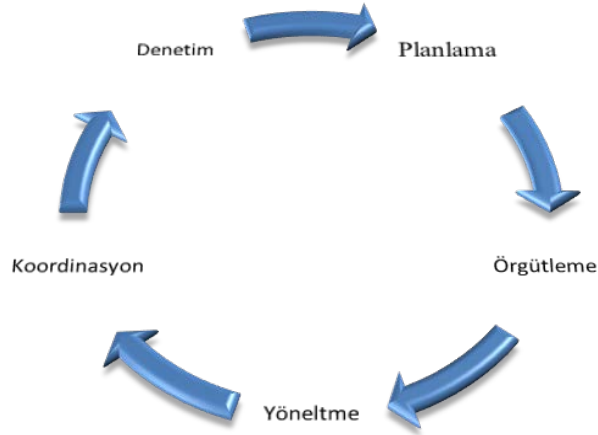
Yönetim olayında üst ya da ast olarak görev alan insanların ulaşmak isteyecekleri bir sonuç olmalıdır. Bu sonuca yönetimde kısaca amaç adı verilmektedir. (Sunay, 2009:6) İnsan gücü, para zaman, malzeme ve yer gibi

unsurların en verimli biçimde kullanma usullerini bulmak yönetimin amacını oluşturmaktadır. İyi bir yönetimin amacı az insan az para, az malzeme, az zaman ve az yer kullanarak daha çok verim elde etmektir. Bir başka deyimle kaynak israfına yer vermeden imkanları en iyi biçimde kullanarak işlerin daha basit, daha ucuz ve daha iyi yapılmasını sağlamaktır. (Tortop, 1983: 7,13)

Luther Gulick'e göre her yönetim için geçerli olabilecek yönetim unsurları planlama, örgütleme, personel işleri, yönetme, eşgüdüm, haberleşme, bütçe ve finansmandan oluşmaktadır.

1.2. YÖNETİMİN FONKSİYONLARI

Evrensel bir olgu olan ve insanların yaşamı boyunca ihtiyaç duyduğu klasik yönetim anlayışı ile başlayıp, neoklasik ve insan ilişkileri ile devam eden, çağdaş yönetim anlayışları ile günün şartlarına göre fikir üretilen yönetimde beş temel fonksiyon bulunmaktadır.

Şekil 1: Yönetimin Fonksiyonları. (Sunay, 2009:6)

1.2.1. Planlama

Planlama ilk yönetim işlevidir. Örgütün amaç ve hedeflerini bunlara ulaşmakta kullanılacak yöntem ve araçları belirleme faaliyetidir (Mankan, 2011; 21). Planlama hayal etmeyi, ileriye görmeyi, yaratıcı olmayı ve doğru değerlendirmeyi gerektiren bir yönetim işlevidir (Şahin, 1988: 96). Planlar sürelerine göre uzun süreli

orta ve kısa süreli planlar olduğu gibi, uygulama biçimlerine göre yazılı planlar, yazılı olmayan planlar, kalıcı ve sürekli planlar, prosedürler, kurallar, tek amaçlı bir kez kullanılan planlar yapmış olduğu işlevlerle planlamanın unsurlarını oluşturmaktadırlar. (Sunay, 2009: 11-12)

1.2.2. Organizasyon(Örgütlenme)

Örgütlenme planlarda belirtilen hedeflere ulaşmak için kararlaştırılan yollara uygun bir örgüt oluşturma sürecidir (Mankan, 2011; 32). Örgütlenme faaliyetinin başlıca sebebi insanların tek başına ulaşamayacakları amaçlarını diğer insanlarla işbirliği yaparak gerçekleştirebilmeleridir. (Sunay, 2009: 12)

Organizasyonda ortak amaç görevi başarmanın en etkin yolunun ne olduğu, hangi görevlerin yerine getirilmesinin uygun olacağı, görevlerin kimler tarafından yapılacağı kararlarının alınmasıdır.(Akşit, 2010: 95)

Küçük ya da büyük tüm örgütlerin en temel üç ortak özelliği; insanlardan oluşmaları, amaçlarının başarmak için kurulmuş olması ve her biri üyelerinin davranışlarını belirlemek ve sınırlamakla sonuçlanan bir yapı içerisinde olmalarıdır. (Can, 1999: 101)

Örgütlenmelerde uygun personelin işe alınması, yetki ve sorumlulukların belirlenmesi bu yetki ve sorumlulukların dağıtılması, işlerin görüleceği yer, araç ve yöntemlerin belirlenmesi yönetimin organizasyon planları arasındadır.

1.2.3. Yönlendirme

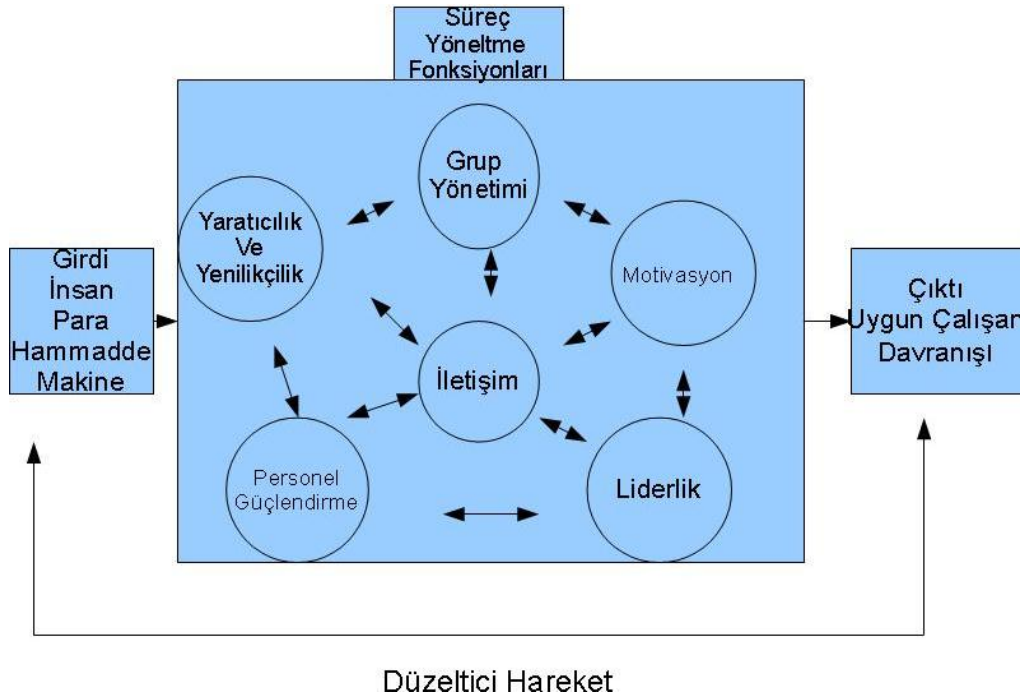
Yönelme örgüt üyelerinin planlarla uyum içinde faaliyetlere girişmelerini uyarma çabalarını içerir. Bu uyarma kişileri güdüleme ve onlara önderlik ederek örgütte geliştirilecek örgüt iklimi ile örgütsel ve yönetsel gelişme yolları aracılığıyla sağlanabilmektedir. (Can, 1999: 173)

Yönelme önemli bir yönetim işlevidir. Kurumsal etkinlikler ya da işletme personelin birlikte çalışmalarını gerektirir. Yönelme kurumdaki bütün yöneticileri ilgilendirir, yürütmenin amacı bütün astların çabalarının işletme ya da kurum hedefleri çerçevesinde yoğunlaşmalarını sağlamaktır. (Büker, 1988: 287-289)

Yönelme ile ilgili iki önemli ilke bulunmaktadır; Amaçların Uyumu İlkesi, bu amaca yönelik Henri Fayol yöneticilerin personelini çok az bir direnme ile

yöneteceğini ve bunun sonucunda da personel arasında işletme amaçları ile ilgili görüş birliğini koruyabileceğini belirterek işletmenin yararlarının personelin yararlarından önde gelmesi gerektiğini belirtmiştir. Yürütme ile ilgili ikinci önemli ilke ise Komuta Birliği ilkesidir. Bu ilkeye göre her astın bir üste karşı sorumluluğu vardır, bu yolla personel daha iyi çalışır ve sorumluluklar dağılmış olur (Sunay, 2009:23)

Yönetme Fonksiyonları Elemanları

Şekil 2: Yönetme Fonksiyonları Elemanları (Basım, Argan, M, 2009)

1.2.4. Koordinasyon

Koordinasyon insanların çabalarını birleştirmeyi ve zaman bakımından ayarlamayı, işletmenin amaçlarına ulaşabilmek için gösterilen çabaların bir biri ardı sıra gelmelerini ve bütünleşmelerini sağlayan bir işlemdir. (Sunay, 2009:26)

Yalın bir örgüt yapısı kurma, plan ve programların koordine edilmesi, etkili bir haberleşme sistemi kurma, gönüllü uyumlaştırma, gözetim yoluyla uyumlaştırma etkin bir koordinasyon sağlamanın temel özellikleridir. (Tenekecioğlu, 1998: 347)

1.2.5. Denetim

Denetim, uygulamaları izleme, gerçekleşen sonuçları planlanan amaçlara karşılaştırma, eğer gerekli ise düzeltici eylemlerde bulunma sürecidir. (Şahin, 1988: 96). İşletmelerde önleyici denetim, düzeltici denetim, bütçe denetimi, proje denetimi, türlerinde denetleme uygulamaları bulunmakla birlikte denetleme aşamaları tekdüze bir işlev olmayıp, işletmelerde standartların saptanması, gerçekleşen başarı düzeylerinin ölçülmesi, gerçekleşen başarı düzeylerinin işletme standartlarıyla karşılaştırılması, sapmaların belirlenmesi ve incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması aşamaları vardır. (Sunay, 2009: 29)

Bu fonksiyonlar farklı amaçlara göre teşkilatlanmış, örgütlerde ortak olmakla birlikte hizmet sunulacak alanın özelliklerine de uygun olmasına da dikkat edilmektedir.

Spor yönetimine esas teşkil etmek amacıyla yönetim kavramı, özellikleri içerdiği fonksiyonları belirledikten sonra spor, spor yönetimi ve özellikleri, spor yöneticisi ile spor yönetiminin çalışma alanlarını açıklamaya geçilebilir.

2. SPOR VE TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1. SPORUN TANIMI

Spor, sözlük anlamı olarak Latince, “dağıtmak, bir birinden ayırmak” anlamına gelen “disporate”, “desport” sözcüklerinden türediği, günümüze gelinceye kadar ilk hecesi aşınarak “sport” biçimine dönüştüğü belirtilmektedir.

Spor, bedenin dengeli, estetik görünümlü ve sağlıklı olması için yapılan, bedende organik ve fizyolojik değişiklikler oluşturan hareketler toplamı olarak da tanımlanmıştır (Çağlayan, 2007:12)

Birçoğuna göre spor sağlık ve eğlence, bazılarına göre bir iş (profesyonel sporcular), bazılarına göre istihdam (spor turizmi, spor kulüpleri, federasyonlar), bazılarına göre de ticaret (spor pazarlama şirketleri) içerikleri olarak tanımlanır. (Parks ve ark, 1989, (akt: Basım, Argan, M: 4)

Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre spor; bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümü olarak tanımlanmaktadır.(Şahin, 2006:300)

Bir başka yönden spor; yenme, muktedir olma gibi insanın şuuraltı arzularının tatminini amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı sosyalleştirici, bütünleştirici fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin bütünü olarak da tanımlanmaktadır. (Şahin, 2006:300)

Günümüzde modern toplumların en önemli sosyal etkinliklerinden olan kişisel eğlence ve toplumsal bir takım işlevlere de sahip olan, toplumsal, bireysel, kültürel ve ekonomik etkileriyle ulusal ve uluslararası toplumun ilgisini çeken spor; kişinin önceden belirlenmiş kurallara uygun olarak, maddi bir karşılık için veya sadece zevk için araçlı veya araçsız, tek ya da takım halinde kendisiyle doğayla veya başkalarıyla rekabet esasına dayanan mücadelelerini içeren, fiziksel ve zihinsel yeteneklerini kullandığı ve geliştirdiği etkinlikler ile bu alanla uğraşan mesleklerin ve ilgililerin faaliyetlerini içeren bir kavram olarak da tanımlanmaktadır. (Erten, 2006:118,120)

Spor; uğraşan için her şeyden evvel teskin edici bir işleve sahiptir. Kişiyi oyun içerisinde sadece rekabete motive, ederek modern toplum hayatının gerginliklerinden, stresinden bir an için dahi olsa kurtulma imkanı sağlayarak psikolojik açıdan rahatlatmaktadır. (Çaha, 1999; 116)

Sporu ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın en önemli unsurlarından biri olarak ifade eden Yetim'e göre spor; İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararasıda dayanışma kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü artırmak yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme heyecan duyma yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak değerlendirilmektedir. (Yetim, 2002: 116,117)

Sporun genellikle amatör spor, profesyonel spor, gösteri sporu, yarışma sporu, okul sporu, boş zaman sporu, performans sporu, elit sporu, herkes için spor, yaşam boyu spor, sağlık için spor, aile sporu, tatil sporu, özürülüler için spor, çocuk ve gençler için spor, ileri yaşlarda spor, kadınlar için spor, silahlı kuvvetler sporu, polis sporu, hapisane sporu, üniversite sporu, yaygın spor, kulüp sporu, müessese sporu, gibi farklı kullanımları söz konusudur.(Yıldırım ve diğerleri, akt, Yetim, 2002; 117)

Sosyal, kültürel, oyun, eğlence, insanın doğa ve toplumla entegrasyonu gibi birçok yönüyle insanların toplumsal yaşam alanına giren dönem ve devirlere göre şekillenmiş spor olgusunun tarihi süreçte gelişimi şöyledir.

Spor tarihte korunma, oyun, oyalanma, işten uzaklaşma savunma-saldırı, taşıma-ulaştırma, araçlı ya da araçsız yapılması, takım sporları, örgütlü spor müsabakalarının yapılması, ulusal ve uluslararası örgütlemeleri, eğitim, gelişim, kültürel, ekonomik, siyasi ve toplumsal etkileriyle insanlara yön vermiş ve insanların var olma faaliyetlerinin içerisinde yer almıştır. (Fişek, 1985: 5)

Sporun tarihine bakıldığında ilk sporların, aynı zamanda insanlık tarihinin ilk devletleri olan eski Mısır ve Babil de bundan 5-6 bin yıl önce çıktığı görülmektedir. (Fişek, 1985: 5)

İnsanlığın tarihi gelişimi içerisinde ölüm kalım mücadelelerinin barışçı benzetimi olarak ortaya çıkan spor, önceleri savunma ve saldırıya dayalı sporlar olarak yapılırken daha sonraları bireysel ve takım sporları gündeme gelmiş, yarışma ve müsabakalar halinde insanların üstün gelme arzularını sergileyebilecekleri bir disiplin olarak yapılmaya başlanmıştır. (Keten,akt, İnal, 2003: 7)

İ.Ö 3000 yıllarında bugünkü Mısır ve Irak dolaylarında güreş, boks, eskrim ve okçuluğun yapıldığı bulunan arkeolojik kazılardan anlaşılmaktadır. Savunma ve saldırı amaçlı sporlardan sonra insanların bir yerden başka yere gitmek, doğa güçlerinden, yırtıcı hayvanlardan ve diğer insanlardan kaçmak için geliştirdikleri insanın kendi bedensel gücüyle yaptıkları koşma, atlama, yüzmeye, deniz olan bölgelerde kürek ve yelken, dağlık karlık bölgelerde kızak ve kayak, kano kürek, yelken ve binicilik gibi sporların o dönemki yapılış şekilleri, bir başka deyişle bu sporların ataları ortaya çıkmıştır. (Fişek, 1985: 9)

İnsanların doğayla tek başına mücadele ettiği, geçimlerini kendi öz çabalarıyla sağladıkları dönemde futbola benzer Çin'de "tsu-chu", Roma'da "harpastum" Yunan'da "Episkyros" yapılırsa da, buhar gücünün üretime koşulduğu toplumsal işbölümünden işletmeciler işbölümüne geçildiği dönemde takım sporları yapılmaya başlanmıştır. (Fişek, 1985:10)

Roma ve Yunan uygarlıklarında düşünce, felsefe, sanat etkinliklerinin yanı sıra bedensel etkinlik olarak jimnastik geliştirilmiş, ayrıca Antik çağda savaşçıların

fiziksel durumlarını iyi tutmak için spor eğitimine başvurmuşlardır. Antik çağda spor eğitim için yapılmış ve eğitimin bir parçası olmuştur. (Basım ve Argan, 2009:5)

Antikçağda iki spor etkinliği bulunmaktadır; Gymnastik (Beden Eğitimi), ve Agonistik (Yarışma Sporları). Bu iki unsurla birlikte günümüzde spor, yarışmanın ötesine taşınmış yarışmayı da kuşatan sportif mücadele ya da sportif uğraş önem kazanmıştır. (Erdemli, 1996:59)

Tarihin ilk örgütlü spor karşılaşması Antik Olimpiyat Oyunları Elis Kralı Iphitos'un gayretleriyle İ.Ö 776 yılında başlamış, İmparator Theodisius' un İ.S. 393 yılındaki kapatma kararına kadar aralıklı olarak 292 defa tekrarlanmıştır. (Fişek, 1985:12)

Eğitim, bilim, sanat ve kültürün yanı sıra Orta Çağ ile birlikte spor etkinlikleri de yasaklanmış, Avrupa Kıtasının sanat, kültür, bilim ve spor da laikleşerek yeniden doğuşunu simgeleyen (Fişek, 1985:14) Aydınlanma Çağında 19.yy'ın başlarında sanayi devrimi ile birlikte spor etkinlikleri yeniden canlanmaya başlamıştır. Aydınlanma çağında spor canlanma dönemine girerken bu dönemde de siyasi ve ideolojik kararlar baş göstermiştir.

19. yüzyılın sonlarına doğru bugünkü çağdaş ve modern spor ve spor örgütlenmelerinin temelleri atılmış, İ.S 393 yılına kadar yapılan Antik Olimpiyat Oyunları Fransız Baron Pierre de Coubertin' in kuruculuğunda 1896 yılında Modern Olimpiyat Oyunları yeniden yapılmaya başlanmıştır, Uluslararası ve ulusal spor örgütleri tüm dünyada kurulmuş, sporda örgütlü ve profesyonel yönetim sistemlerine geçilmiş, geniş kitlelere yayılmıştır. (Fişek, 1985:15).

Günümüzde modern toplumun en önemli sosyal etkinliklerinin başında gelen spor, kişisel eğlence işlevini yerine getirmesinden başka birtakım toplumsal işlevlere de sahip çok yönlü bir faaliyet alanıdır. Bir başka anlatımla sporun yapanlar, seyredenler, yöneten ve yönetilenler açısından birçok etkileri bulunmaktadır. Örneğin toplumun spor etkinliklerine olan ilgisi bu alana ticari bir alan olarak bakılmasına neden olmuş, bu da yüksek bütçeli paraların söz konusu olduğu büyük bir pazar yaratmıştır. Buna paralel olarak kurumlaşan spor dallarının ulusal ve uluslararası sportif karşılaşmaların arttığı görülmüştür. Bu gelişmenin sonucunda ise sporda amatörlükten profesyonelliğe geçiş başlamış; bir başka deyişle spor

etkinliklerinin meslek haline geldiği görülmüştür.

Bu gelişmelerin neticesinde uluslararası kurumlaşmaya gidilerek tüm devletlerde sportif faaliyetlerin düzenlenmesi ve işleyişi ile ilgili yapılar örneğin (IOC),Uluslararası Olimpiyat Komitesi,(FIBA),Uluslararası Basketbol Federasyonu, (UEFA) Avrupa Futbol Federasyonları Birliği, (IAAF) Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği vb. oluşturulmuştur. Dolayısı ile spor günümüzde toplumsal bireysel, kültürel ve ekonomik etkileri nedeniyle, ulusal ve uluslararası toplumun ilgisini çeken ve onu harekete geçiren sosyal aktivitelerden biri olarak dikkat çekmektedir. (Erten, 2006: 118, 119)

2.2. SPOR YÖNETİMİ

Spor günümüz toplumlarında ilgi çekiciliğiyle, ekonomik ve ülkelerin tanıtımına katkı sağlamaları itibariyle ülkelerin uluslararası platformlarda tanıtımına katkı sağlayan özellikler taşımaktadır.

Spor yönetimi; sporda yönetimi meydana getiren unsurların kuruluş ve işleyiş biçimini inceleyen ve bu unsurların en iyi şekilde sevk ve idaresi için gereken yönetim tekniğini bulmaya çalışan spor biliminin bir koludur. (Demirci, 1986; 14)

Sporun bilim dalı olarak kabul edilmeye başlaması, spor örgütlerinin büyümesi, organizasyonların artması ve tesislerin çoğalması sonucu ortaya çıkmıştır. Basım ve Argan'ın tanımına göre sporda yönetim; sporla ilgili kurulmuş örgüt veya organizasyonun (federasyonlar, kulüpler, turnuva, yarışma ve müsabaka organizasyonları, spor malzemesi üretim firmaları vb.) en verimli ve iyi bir şekilde yürüyebilmesi için insan ve madde kaynaklarını etkin ve uyumlu kullanma süreci olarak ifade edilmektedir.(Basım ve Argan, 2009: 6)

Spor organizasyonlarında belirlenen, hedeflere ulaşabilmek için etkili bir planlama, örgütlenme, yöneltme, koordinasyon ve denetim gibi yönetim işlevlerinin yerine getirilmesi oldukça önemlidir. Dolayısı ile hammaddesi insan olan ve halkla sürekli ilişki içerisinde olan spor kurum ve kuruluşlarının etkin bir örgüt yapısına ve dinamik bir yönetim anlayışına sahip olması gerekir. Bu açıdan yönetim sürecinin çeşitli alanlar için geçerli olan planlama, teşkilatlandırma, yürütme, koordinasyon ve denetim gibi çeşitli safhaları bunlara ilişkin ilke ve yöntemler sportif faaliyetler ve spor organizasyonları içinde geçerli olması kaçınılmazdır.

Bu yaklaşım çerçevesinde spor yönetimi; genel yönetimin ilke, yöntem ve kurallarının spor alanına uygulanması olarak kabul edilebilir. Temel amacı da spor faaliyetlerinin akılcı ve bilimsel bir biçimde yürütülmesinin yollarını araştırmak bulmak ve bunları genel ilkelere dönüştürmektir (Sunay, 2009:191.).

Bunun neticesinde spor yönetimi spor alanına ilişkin politika, karar ve hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetlerle ilgilendiği görülmektedir.

Spor yönetimi, sporcu-yönetici, sporcu-spor teşkilatı ve spor teşkilatları ile halk arasındaki ilişkileri düzenleyen bir mekanizma olarak da değerlendirilebilir. (İmamoğlu, 1992: 23)

Bir başka tanımlamada spor yönetimi; kamu yönetiminin spor alanına uygulanması olarak değerlendirilirken, diğer bir tanımlama da ise sporda yönetimi meydana getiren unsurların kuruluş ve işleyiş biçimini inceleyen ve bu unsurların en iyi şekilde sevk ve idaresi için gereken yönetim tekniğini bulmaya çalışan spor biliminin bir kolu olarak da tanımlanmaktadır. (Sunay, 2009:192)

Spor yönetimi doğrudan ya da dolaylı olarak insanı ilgilendirmektedir. Sosyal bir kurum olan spor yönetimlerinin en temel özellikleri insanın fiziksel ruhsal zihinsel ve sosyal davranışlarını geliştirme, sağlıklı ve mutlu bir hayat sürdürebilmelerine spor yoluyla toplumsal katkı sağlamaktır. (Sunay, 2009:192)

2.2.1. Spor Yönetiminin Unsurları ve Özellikleri

Günümüzde bir bilim dalı olarak kabul edilen spor biliminin bir kolu olan spor yönetiminin spor yöneticisi, spor teşkilatı, spor politikası, spor mevzuatı, spor tesisleri, spor organizasyonu gibi unsurları bulunmaktadır.(Demirci, 1986: 13)

Spor Yöneticiliği unsurları resmi ve fahri (gönüllü) görevliler olmak üzere iki grupta oluşur. (Demirci, 1986: 60)

Spor yönetimlerinde özellik olarak iki tip uygulama ve modelden bahsedebiliriz. Bunlardan birincisi “*gönüllü birlik modeli*”dir. Bu model devlet dışında gerçek veya tüzel kişilerin bir araya gelmeleriyle oluşturulmaktadır. Devletin bu noktadaki görev ve işlevi bu faaliyetlerin tanınması, kanuni düzenlemelere uyulduğu sürece müdahale etmemesidir. Nitekim Avrupa Birliği ülkelerinin

birçoğunda bu model uygulanmakta olup devlet tarafından müdahale, sadece spor altyapılarının düzenlenmesi noktasında olmaktadır.

Spor yönetimlerinde ikinci model “*devlet modeli*”dir. Bu modelde devlet, spor yönetiminde bizzat yer almakta ve her türlü katılımında kendisi rol oynamaktadır.2004 yılına kadar Türkiye’ de uygulanan model, devlet modeli olmakla beraber 2004 yılından bu yana özerklik olgusuyla beraber bir değişim süreci yaşanmakta spor ve sporun yönetim anlayışında devlet yapısı, devlet kontrolünden çıkıp gönüllülük esasına dayanan bir yola girilmektedir. . (Özkurt, 2010: 22,23)

Teşkilatlanma; spor teşkilatlanmalarında iki grup teşkilatlanmadan söz edebiliriz. Bunlardan birincisi kamu kurum ve kuruluşları spor teşkilatlanmaları, ikincisi ise özel spor kuruluşlarıdır. (Demirci, 1986: 60)

Kamu kurum ve kuruluşları teşkilatlanmaları spordan sorumlu bakanlık, yurtiçi ve yurtdışı spor faaliyetlerini yürüten Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatı, Spor Federasyonları, Spor Toto Teşkilat Müdürlüğü, (Cankalp, 2002: 114) , üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümleri, Üniversite Spor Birliklerinden oluşmaktadır. Özel spor kuruluşları ise; spor kulüpleri, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu (TASKF), spor dernekleri, medyanın sporla ilgili birimleri ile sporla ilgili uluslararası kuruluşlardan (İnal, 2003: 105, 155) oluşmaktadır.

Ülkelerin uluslararası ve ülke içerisindeki spora yönelik tüm çalışmalarının amaca uygun yürütülebilmesi için *spor politikaları*’nın olması gerekmektedir.

Yunanca “politica” sözcüğünden gelmekte olan politika siyasal şeyler, vatandaşlık hakkına ait şeyler, devleti devlet yapısını siyasal rejimi ilgilendiren konular olarak ifade edildiği gibi, bir kimsenin bir grubun veya bir hükümetin belirli bir konudaki anlayışına, metoduna ve uygulamalarını ifade ederken (TDK,2014); kamu politikası ise daha çok siyasi yöneticilerin belirli sorunların çözümü için aldıkları kararlar ve uyguladıkları yöntemler olup toplumsal sorunları tanımlama ve bunları çözümlenmeye çalışma olarak ifade edilebilir.

Spor faaliyetleri kişilerin sosyal, kültürel, fiziki ve zihinsel gelişimlerinin yanı sıra kitleleri etkileyen uluslararası ilişkilerde rol oynayan bir faaliyet alanı olması

nedeniyle ekonomik ve toplumsal boyutlarıyla önem arz ettiğinden, ülke yöneticileri devlet yönetimlerinin sevk ve idaresinde spor politikaları geliştirmektedirler.

Devlet politikası olarak uluslararası spor politikaları, milli spor politikalarında bütünlük sağlanması, hükümet politikaları olarak spor saha ve tesislerinin yapılması, spor araç ve gereçlerinin temini, spor öğretici ve yöneticilerinin yetiştirilmesi, sportif eğitim ve yarışma programlarının planlanmasını sağlama yükümlülükleri bulunmaktadır. (Cankalp, 2002: 114)

Her yaştaki vatandaşların spor yapmalarını sağlayacak tedbirleri almak boş zaman ve performans sporunun yaygınlaştırmasını sağlamak, ülkelerini uluslararası spor alanlarında başarı ile temsil edecek sporcu ve spor yöneticileri ile diğer spor elemanlarının yetiştirilmesine yönelik plan ve programlar yapmak hükümetlerin spor politikaları arasındadır. (Demirci, 1986: 70)

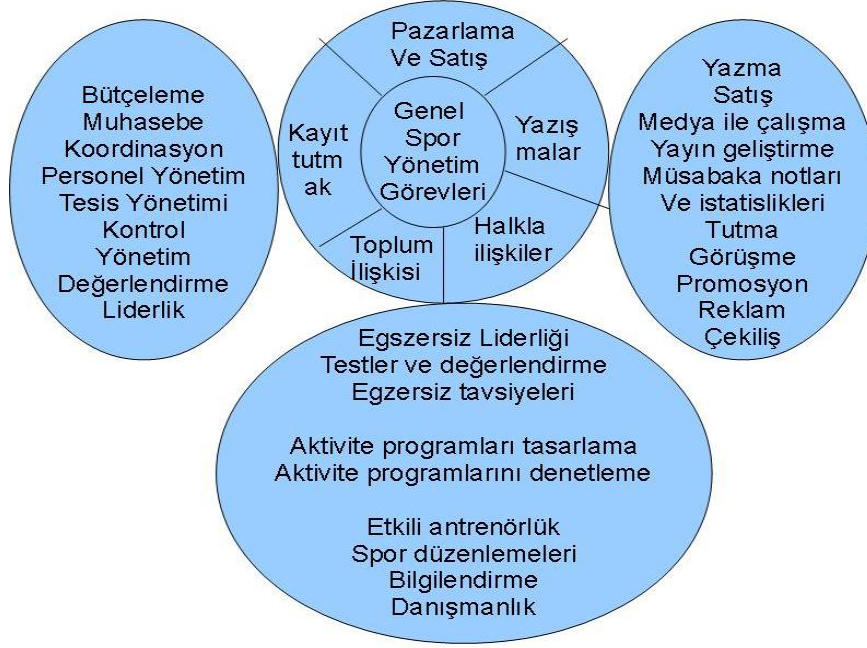
Bir ülkede yürürlükte olan anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik gibi hukuk kurallarının tümüne *mevzuat* denilmektedir.

Spor Mevzuatı; Uluslararası Spor Mevzuatı ve Türk Spor Mevzuatı olmak üzere iki gruba ayrılarak spor alanında yapılan faaliyetler belli kurallara göre yapılmakta ve disipline edilmektedir

Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve Uluslararası Spor Federasyonları ile Spor hizmet ve faaliyetlerini sürdüren uluslararası spor kuruluşlarının tüm ülkeleri bağlayan kuralları ve talimatları Uluslararası Spor Mevzuatını oluştururken anayasa, yasalar, tüzükler, yönetmelikler ve talimatlardan oluşan düzenlemeler ise Türk Spor Mevzuatının işleyişini sağlamaktadır. (Sunay, 2009:287)

Mulline göre spor yönetiminde spor pazarlaması, sporun kurumsal mali yapısı ve spor endüstrisi kariyer yolları öne çıkan yönetimsel özelliklerdir. (Basım ve Argan, 2009: 14)

Spor Yönetimi Görev Grupları

Şekil 3:Spor Yönetimi Görev Grupları (Basım, Argan, 2009)

2.2.2. Spor Yönetiminin Siyaset, Ekonomi ve Hukukla İlişkileri

Spor yönetiminin tarihin hiçbir döneminde siyasetten, ekonomiden, toplumdaki, devletten ve hukuktan soyutlanmadığını, doğası gereği de soyutlanamayacağı görülmektedir.

Spor yönetimi toplumdaki soyutlanamaz; çünkü spor toplumsal bir kurum olarak toplumsal işbölümü planında yer almakla belli yükümlülüklerde üstlenmektedir.

Spor yönetimi ekonomiden soyutlanamaz; çünkü spor nasıl insanın doğayla girdiği yaşam üretme ve yeniden üretme savaşının bir benzetimi ise aynı şekilde spor araçları da kendisinden çok önce oluşmuş bir temel uğraşının (araç üretimi) ürünel benzetimidir. (Fişek, 1983:84, 96)

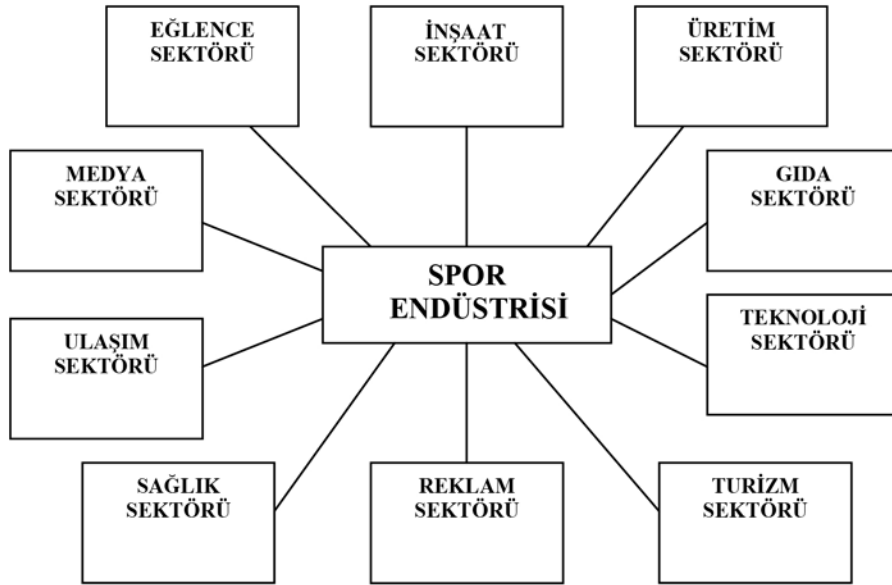
Modern toplumlarda spor eğlendirici bir sosyal etkinlik olmasının yanı sıra ekonomik sektör olarak da gelişmiştir. Nitekim spor kulüpleri bir kulübü organize eden organizasyonlar olmanın ötesinde ekonomik bir firma gibi faaliyet göstermektedirler. Bu kulüpler maçlardan, reklamlardan aldığı paralarla sportif faaliyetleri devam ettirmeye çalışırken gelecek vadeden sporcuları ucuz transferle

alıp büyük meblağlarla pazarlayabilmekte, ayrıca maçların izlenmesini büyük bedellerle bağlayan şifreli televizyon kanalları spor üzerinden büyük ekonomik faaliyetlerde bulunabilmektedirler (Çaha, 1999: 116)

Spor endüstrisi tüketicilerine spor, fitness, rekreasyon, serbest zaman etkinlikleri, sağlık ve bunlarla ilgili ürün, hizmet, insan yer ve düşünceler sunmaktadır.

Spor endüstrisi insanlara seyirsel bir ürün sunmaktadır. Olimpiyat şampiyonaları, dünya şampiyonaları gibi, örneğin 1994 Kış Olimpiyatlarının 120, 1994 Dünya Futbol şampiyonasının 118, 1996 Yaz Olimpiyat Oyunlarının 214 ülkede izlenmesi, 1998 yılında Fransa’da yapılan Dünya Futbol şampiyonasının 3.7 Milyar kişi tarafından izlenmesi.(Basım ve Argan, 2009: 6) sporun geniş kitlelere ulaşmasına neden olması ticari firmaların, sponsor firmaların spor yoluyla spor endüstrisine aktardığı kaynakların çoğalmasına neden olabilmektedir.

Birincil görevi spor etkinlikleri olmakla birlikte spor etkinliklerinin getirmiş olduğu ticari yaklaşımın olduğu (Devecioğlu, 2005: 4) spor endüstrisinin diğer sektörlerle ilişkisi ise şöyledir.

Şekil 4: Spor Endüstrisinin Diğer Sektörlerle İlişkileri (Devecioğlu, (2005)

Spor; kendi başına çok büyük ve karmaşık bir endüstri oluşturmaktadır. Artık spor, çok sayıda tüketicisi olan bir ürün olarak kabul edilmektedir. Stadyumlarda izleyicileri, televizyon, gazete ve dergilerde okuyucuları sayılarının fazlalığı nedeniyle birçok başka ürünün tanıtımı için spor alanları tercih edilebilmektedir.(Öztürk, 1998: 8)

Spor yönetimi devletten soyutlanamaz; “*toplumun siyasal ve yönetsel çatısı*” olan devlet yönetiminde, yöneten yönetilen, sporcu, yönetici ayrımlarıyla hiyerarşik ve otoriter düzenlemelerle yaptırım uygulayabilmektedir. Temelde bir erk ilişkisi olan siyaset toplumdaki egemen erk yapısının spor yönetiminde de yinelenmesini sağlayan en önemli araçtır. (Fişek, 1983:84-96)

Spor siyaset ilişkileri toplumlarda dönemin medeniyet anlayışlarına uygun olarak şekillenmiştir. Örneğin düşüncenin önemli olduğu Antik Yunanda gelişen sportif faaliyetler daha çok düşünceye hitap etmiştir. On binlerce kişilik kapasiteli açık tiyatrolar insanı hem eğlendiren hem düşündüren etkinliklere sahne olması nedeni ile sporun yerini tutmuştur.

İslam toplumlarında ata binmek, yüzme ve güreş sporuna önem verilmiş; Türklerde at üstünde oynanan cirit sporu sporu gelişmiş bundan amaç ise savaşçı bir toplum olan Türklerin bu sporlarla sağlıklı, güçlü ve atak bireyleri askerliğe her an hazır tutmaları olmuştur.

Savaşçı bir İmparatorluk olan Roma İmparatorluğu döneminde savaşçılık ruhu spora yansımış insanların birbirlerini öldürdükleri arenalar yaygın hale gelmiştir (Çaha, 1999: 116-126).

Ortaçağ döneminde sporla siyaset ilişkileri dolaylıdır. Sporda başarının sporcuya ün ve saygınlık getirdiği, devlete de güç kazandırmak için kullanıldığı görülmüştür. Fakat siyaset kural olarak kimin spor yapacak boş zamanı olacağı belirlendiği devlet düzeyinde önce kölelerle sahipleri, sonraları feodallerle serfler arasında bölüşüm mekanizması üzerine yapılmıştı. Bu aşamada sporun iç düzenlemeleri yönetsel değil örgütsel sporun bu örgütlü (ama yönetimsiz) durumu 19.yy. başlarında değişmeye başlamakla birlikte 19.yy’ın sonuna kadar sürmüştür. (Fişek, 1983: 84, 96)

Kökleri XIX. Yüzyıl başlarına dayanıp XX. Yüzyılda nasyonel sosyalizm ile birlikte sporun siyasal araç olarak kullanılmasının devam ettiği görölmektedir. Örneğin disiplin ve kahramanlık duygularını geliştirmek üzere halk eğitiminin bir parçası olarak görölen Alman cimmastiğinin geliştirilmesinin asıl amacının Napolionun Avrupaya yayılmasının önlenmesi olmuştur.(Atasoy, Kuter,2005: 1-12)

Almanya'nın birleşmesinden önce Kominist sistemle yönetilen Doğu Almanya'da 11. Çocuk ve Gençlik Kış Oyunlarına katılan yarışmacılara Alman Sosyalist Birlik Partisinin “*Genç yurttaşlar olarak tüm gücümüzü Alman Demokratik Cumhuriyetinin sosyalizmin ve barışın devamı için harcayacağımıza okulda, işte yurt savunmasında ve sporda olanca gücümüzle çalışacağımıza ve Alman Sosyalist Birlik Partisinin 11.parti kongresinde alınan kararların gerçekleşmesine yardımcı olacağımıza yemin ederiz*” şeklinde yemin metni okutmaları siyaset spor ilişkilerine bir başka örnektir. (Atasoy, Kuter,2005: 1-12)

Olimpiyat oyunlarının en görkemlisi olarak kabul edilen 1936 Berlin Olimpiyatları, Alman ırkının üstün olduğu düşüncesinin gösterilerine ssahne olmuş nitekim Nazi Almanyasının başkanlığını yapan Hitler'in ilk günün şampiyonlarını kabul ettiği toplantıda 100 metre atletizm finalinde birinci olan zenci atlet Jesse Owens' kabul etmeyerek ırkçılığın gerçek yüzünü ortaya koymuş sporu siyasete alet etmiştir. (Atasoy, Kuter,2005: 1-12)

Türkiye'de 1938 yılında çıkarılan Beden Terbiyesi Kanununun 4.maddesine göre “Gençlerin kulüplere girmeleri, boş zamanlarında beden terbiyesine devam etmeleri” zorunlu kılınarak spor aracılığı ile partiye üye sağlama yoluna gidilmiştir.

Bulgaristan'ın 1980'li yılların sonunda Türk kökenli vatandaşlarına uyguladığı baskı ve zulümler sırasında Türk halterci Naim Süleymanoğlu'nun Bulgaristan adına milli müsabakalara katıldığı bir turnuvada dönemin Türk hükümetinin katkılarıyla kaçırılarak Türkiye'ye getirilmesi ve bu olayın dönemin hükümetince iç politikada siyasi malzeme olarak kullanılması sporun politikaya etkisine bir diğer örnek gösterilebilir.

Spor-siyaset ilişkileri birbirini yakından ilgilendirmektedir. Siyaset bir erk (iktidar) ilişkisidir. Bu yönüyle de aynı ilişkinin yaptırma gücü ve koruyucusu olan devletle yaşıttır. Devlet yönetimlerinde toplum, siyaset spor ilişkilerine en çarpıcı

örnek Portekiz Devlet Başkanı Antonio Salazar'ın Portekiz'i kırk yıl süreyle 3 F ile fiesta (şölen), fadima (örgütlü din), ve futbol yönetim sözüdür. (Fişek, 1983:84, 96)

Spor ile siyasetin ilişkisini örneklerle çoğaltmak gerekirse; 1968 Meksika Olimpiyatlarındaki atletizm müsabakalarında ABD adına yarışan siyahi atletler Tommie Smith ve John Carlos'un ABD bayrağı yükselip, milli marşları çalmaya başladığında, başlarını öne eğip ve siyah eldivenli yumruklarını havaya kaldırmaları neticesinde cezalandırılmaları siyahların iktidar gösterisi olarak algılanmış ve iki sporcu da cezalandırılmıştır. (<http://birgun.net>, 2014)

1976 Montreal olimpiyatlarındaki Siyah Afrika boykotu, El Salvador Honduras savaşı, 1968 olimpiyat oyunlarından önce Uluslararası Olimpiyat Komitesi ırkçı Beyaz Rodezya ve Güney Afrika'nın oyunlara katılabilmeleri için büyük mücadele vermiş fakat Siyah Afrika ve Doğu Avrupa ülkelerinin boykot tehdidiyle karşılaşınca bu amaçlarından vazgeçmişlerdir.

Aynı komite, (Uluslararası Olimpiyat Komitesi), Hitler Almanya'sında Yahudi asıllılara ayrımcılık yapıldığını düşünerek karşı durumun böyle olmadığını spor dünyasını ilgilendirmediğini savunmuşlardır. (Fişek, 1983:84, 96)

Spor özellikle de futbol Latin Amerika ülkelerinde yönetimi ele geçiren askeri iktidarların en sık başvurduğu alandır. Örneğin 1978 Arjantin Dünya Kupası Arjantin'de yapılan askeri darbenin etkilerinin hafifletilmesinde, askeri iktidarın dünya kamuoyundaki imajının düzeltilmesinde kullanılmıştır. Örneklerden de görüleceği üzere sporun siyasetle ilişkisinin aykırılıktan çok paralellik içerdiği anlaşılmaktadır. Sporla siyasetin gizli açık ama doğrudan dolaylı belli bir bütünsellik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Spor siyaset ilişkileri açısından sporun örgütlenmesinden yönetimine geçişin ikinci aşaması 1870'lerle birlikte sporun iki boyutlu (üretici-eğlendirici) bir sanayi dalı görünümü alması ve kapitalist piyasa mekanizmasıyla bütünleşmesidir. Bu dönemde spor yönetimi piyasa mekanizmasının ürettiği yapı ve anlayışın çağdaş kapitalizmin temel örgütlenme birimi olan ve en az devlet örgütü kadar doğrudan merkezci ve hiyerarşik biçimde işleyen şirket olgusunda somutlaştığı görülmektedir. (Fişek, 1983:84, 96)

Örgütlenmelerin spor yönetimine geçişin bir diğer aşaması sporun uluslararası düzeyde örgütlenmesidir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) kurucusu Baron Pierre de Coubartin bir Fransız milliyetçisi olarak 1870-1871 Fransa Prusya savaşında Fransız yenilgisinden etkilenerek; geniş halk yığınları açısından sporun işlevselliğinin büyük önem taşıdığını siyasal iktidara anlatmak gerektiği tezinden hareketle spor örgütlenmelerinde egemenlerin yasa koyma, cezalandırma, karar verme konularında elit egemenlerin siyasi kararlarıyla spor yönetimlerini etkilediği görülmektedir. (Fişek, 1983:84, 96)

Sporun hukukla olan ilişkilerini öncelikli olarak spor hukukunun tanımı ile açıklamak gerekirse; spor hukuku dar ve geniş olarak iki anlamda tanımlanabilir. Dar anlamda spor hukuku, sportif faaliyetleri düzenler, spor dünyasını yönetir, spor yarışmalarının ve kuruluşlarının kurumsallığını sağlar. Geniş anlamda spor hukuku ise spordan ötürü oluşan ilişkileri ve bu ilişkilerde rol alan gerçek ve tüzel kamu ve özel kişilerinin karşılaştıkları durumları düzenler ve sorunlarını çözmeye çalışır (Akgül, 2010; 11)

Spor hukuktan soyutlanamaz; genelden bakıldığında hukuk yaratıcı değil yansıtıcıdır. Yönetimsel şekil ve süreçlerin büründüğü yasal görünüm aynı zamanda yönetimin işleyişini düzenleyen ve yönetimsel eylemlerin sınırlarını çizen bir genel çerçeve niteliğindedir. Spor özelinde ise kendileri esasen siyasal kurumlar olan ulusal hükümetlerin sporu etkilemek ya da denetlemek için kullanacakları araçların başında çıkaracakları yasalara yer vermektedirler. (Fişek, 1983: 84, 96)

Spor geçirdiği aşamalar nedeniyle ister keyif, ister sanayi olarak algılsın, kurallarının bağımsızlığı ve işleyişindeki farklılık nedeniyle ayrı bir disiplin olarak kendi hukukuna ihtiyaç duymaktadır. Örneğin 1995 yılındaki Bosman kararları; eski Belçikalı bir futbolcu olan ve kulübü ile transfer sözleşmesinden doğan anlaşmazlık sonucu 1990 yılında Avrupa Adalet Divanına dava açmış 1995 yılında Avrupa Adalet Divanının davayı sporcunun lehine sonuçlandırması nedeniyle “*Avrupa Birliğine bağlı ülkelerdeki profesyonel futbolcular serbest dolaşım hakkı ve kontrat bitiminde bonservis bedeli olmadan takımdan ayrılma hakkı*” tanıyan bu karar, sporcunun ismiyle anılmış ve tarihe Bosman Kararları olarak geçmiştir. (tr.wikipedia.org/wiki/Bosman_kuralları, e.t. 15,02,2014)

Adalet Divanı bu etkisini Maros Kolpak ile ve Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) Abdrew Neil Webster (30 Ocak 2008 tarihli CAS2007/A/ 1298, 1299, 1300 dosya numaralı davalar)kararları ile daha da artırarak spor hukukunun gelişimine öncülük etmiştir. (Erkiner, 2009;10:11)

Spor kurallı bir yarışma olması nedeniyle devletlerin ulusal ve uluslararası spor örgütleri, spor yasa ve yönetmeliklerine uymak zorunda oldukları spor hukuku ile doğrudan ilişki içerisinde bulunması çağdaş spor yönetimi açısından gereklidir. (Fişek, 1983: 84, 96)

Spor hukukunun evrensel birtakım kuralları bulunmaktadır. Bu kuralların başlıcaları ise şöyledir; Ayrımcılık yapmamak, ırkçılıkla mücadele, kendi spor branşında yalnız bir ulusal ve uluslararası federasyonu tanımak, yöneticileri gönüllü kişilerden oluşturmak, ticari amaç gütmemek, çevreyi korumak, dopingle mücadele etmektir. (Gerçeker, 2010;19)

Spor hukuku Avrupa ve Amerika'da özellikle 1970'li yılların ikinci yarısından itibaren aşamalı olarak bağımsız bir hukuk disiplini haline gelmiş ve kurumsallaşmış iken Türkiye'deki gelişimi diğer ülkelere oranla gecikmiş, 2008 yılında yapılan 6.Spor Şurası gündemine girerek Cumhurbaşkanlığına bağlı Devlet Denetleme Kurulunun 2 Nisan 2009 tarihinde yayınlanan raporuyla spor hukuku tescil edilmiştir (Erkiner, 2009;10:11)

Özel spor kulüpleri ve kamuya ait spor kulüplerinde sportif işler ya da spor yöneticisi olarak çalışan spor yöneticileri lisans, tescil vb. idari işleri, kulübün alt yapı organizasyonları, yabancı saha organizasyonları, spor tesislerin işleyiş sorumluluğu, profesyonel spor kulüplerinin teknik organizasyonları kulüp yönetim ilişkilerinin yürütülmesi, ulusal ve uluslararası idari bağlantı ve yazışmaların yapılmasından sorumlu olmaktadır. (Sunay, 2009:197, 198)

2.2.3. Spor Yöneticisi ve Nitelikleri

Eğitilmiş insan unsuru her alanda olduğu gibi spor alanında da önemli bir yer tutmaktadır. Spora yatırım yapan ülkeler spor yönetimlerinde bu alanda eğitim almış ve uzmanlaşmış spor yöneticilerine görevler vererek hedeflerine ulaşmayı amaç edinmişlerdir.

Sınıflandırıldığında iki grup spor yöneticiliği kavramından söz edilebilir. Birincisi sporla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında görev alanlar, kulüp veya özel spor kuruluşlarında sporla ilgili hizmetin yürütülmesi karşılığında belli bir ücret alanlar ile spor hizmetlerinin sevk ve idaresinde ücretli olarak görev alan hakem, gözlemci, saha komiseri, gibi çeşitli sıfatlarla görev alanlardan oluşan *Resmi Spor Yöneticileri* ile ücret almaksızın spor hizmetlerinin sevk ve idaresinde görev alan *Gönüllü (Fahri) Spor Yöneticileri*'dir. Bunlar genelde bütün ülkelerde spor federasyonlarında görev alan üyeler ile spor kulüplerindeki yöneticilerdir. (Cankalp, 2002: 127, 128)

Bir teşkilatın hedeflerini gerçekleştirirken, teşkilatın etkili ve yeterli bir biçimde işlemlerini sağlayabilen “tecrübeli, bilgili ve liderlik vasıflarından yararlanan kişi” (Bucher, akt, Yetim, Şenel, 2001; 40) olarak ifade edilen yöneticinin tanımından hareketle spor yöneticisi şöyle tanımlanabilir.

Spor yöneticisi; spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde çeşitli şekillerde görev alan bu hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde görevli kişilerdir.(Demirci, 1986: 19)

Spor yöneticisi, modern yöneticide bulunması gereken özelliklerin hepsine sahip olan ve bütün bunlara ilave olarak, sporu, yönetimi bilen, insanı, sporcuyu ve toplumu tanıyan, spor yönetiminin amaçları doğrultusunda severek, isteyerek ve bilerek fedakarca hizmet veren kişidir(Yetim, 1992: 14) .

Sporda yönetici kavramı; spor örgüt veya organizasyonunun belirlenmiş amaçlara ulaşılması için insan ve hammadde kaynaklarını en verimli ve uygun bir şekilde kullanan olaylara ve kişilere yön veren kişi olarak da tanımlanmaktadır (Basım ve Arğan, 2009: 7)

Avrupa Konseyi Spor Gelişim Komitesi ise spor yöneticisini; ilgili makamlarca hazırlanan ve gerekli kaynakların sağlanması ölçüsünde mali ve diğer amaçlar doğrultusunda kaynakların yönetiminden sorumlu olan kimse olarak tanımlamıştır. (İmamoğlu, 1992 : 9)

İyi bir spor yöneticisi organizasyonu yaşatabilmeli, doğru, hızlı kararlar alabilmeli ve kriz yönetimini çok iyi yönetebilmelidir. (Basım ve Arğan, 2009: 14)

Örneğin spor yöneticileri anlaşmazlıkları yönetirken, personel görüşmelerini yürütürken veya takımları oluştururken spor kuruluşuna iştirak eden kişiler ile müzakere etmek zorundadırlar. Stratejik planlama, eylem talimatlarının belirlenmesi veya örgütsel öğrenim konuları gündemde olduğunda spor yöneticisi kuruluşun yapısını ele almalı, ayrıca pazarlama, ürün geliştirme veya etkinlik düzenleme gibi durumlar söz konusu olduğunda spor kuruluşunun çevresini göz önünde bulundurmalıdırlar (Bakır, 2011:3)

Çağdaş spor yöneticisinde bulunması gereken özellikleri şu şekilde açıklayabiliriz. (Sunay, 2009:176-179)

Genel Kültür; spor yöneticilerine kişi ve toplum ile sporun sorunlarını tanıma, çözüm yolları arama, memleketin ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilinci kazandırmayı amaçlar, dolayısı ile spor yöneticisinin genel kültür konusunda şu niteliklere sahip olması beklenmektedir;

- Etkili bir iletişim gücüne sahip olmak
- Kendisiyle barışık eleştiriye ve öz eleştiriye açık olmak
- Bilgisayar kullanma becerisine sahip olmak
- İletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilmek
- Kurum içi ve dışı kişi ve kuruluşlarla işbirliği yapmak
- Çevresiyle işbirliği yapmak
- Sporcuların sorunlarına duyarlı olma çözümü için çaba sarf etmek

Spor Alan Bilgisi; spor yöneticisi spor bilimlerinin uygulamalı ve teorik alanlarında fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini sağlama ve yaşam boyu spor yapma bilinci ve niteliklerini kazandırmayı amaçlar. Spor yöneticileri;

- Sporun tanımı ve tarihi gelişimi hakkında bilgi sahibi olmalıdır
- İnsan organizmasının yapısı ve görevleri ile ilgili bilgi sahibi olmalıdır
- İnsan hareketlerini tahlil edebilecek bilgi ve gözlem becerisine sahip olmalıdır

- Spor branşlarının kural teknik ve taktikleri ile ilgili bilgi ve becerilere sahip olmalıdır
- Sporla ilgili tesis araç gereç ve teknolojiyi bilme, kullanma ve geliştirmelidir
- Sporla ilgili yapılan inceleme ve araştırmaları izlemeli ve değerlendirmelidir

Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi; spor yöneticisi yönetimin fonksiyonları ile ilke yöntem ve kurallarının spor alanına uygulanmasına yardımcı olacak disiplin ve nitelikleri hakkında;

- Yöneticiliği sevme, benimseme ve spor yönetimi alanında çalışmaktan zevk almalıdır
- Güvenilir, disiplinli ve liderlik özelliklerine sahip olmalıdır
- Spor Yöneticisinin spor teşkilatı içindeki yerini, görev ve sorumluluklarını bilmelidir
- Spor mevzuatına hakim olmalı, bilmelidir
- Astlarına ve çevreye karşı tutarlı davranış göstermelidir
- Sportif faaliyetleri organize edebilmelidir
- Spor teşkilatını tanımalı, onlarla ilişkilerini sürdürebilmelidir
- Uluslararası spor teşkilatları hakkında bilgi sahibi olmalıdır
- Yönetim kavramının fonksiyonlarını bilmelidir
- Toplumun spor konusundaki beklenti, istek ve ihtiyaçlarını bilmelidir
- Halkla ilişkileri bilmelidir
- Ödül ve ceza kurallarını dengeli, yerinde ve zamanında kullanma davranışlarını gösterebilmelidir

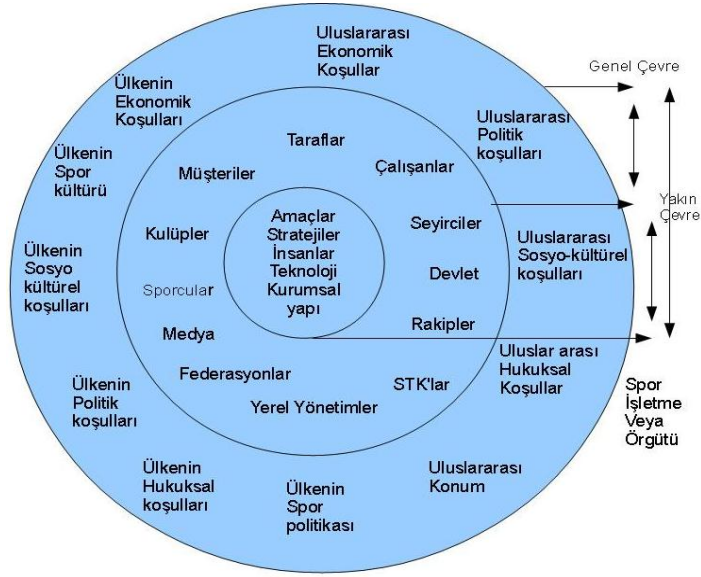
Spor yöneticisi spor örgütünün amaçlarını belirlerken ve bu amaçlara ulaşmak için emek sarf ederken yakın çevresini oluşturan müşterilerin, seyircilerin taraftarların sporcuların kulüplerin, çalışanların, medyanın, federasyonların, spor endüstrisindeki diğer paydaşların, rakiplerin, yerel yönetimlerin, spor ile ilgili sivil

toplum kuruluşlarının faaliyetlerini dikkate almak zorundadır. (Basım ve Argan, 2009: 7).

Çeşitli tanımlamalarla ifade etmeye çalıştığımız spor yöneticisi kavramını geniş anlamıyla açıklayacak olursak; spor yöneticisinin, çağdaş yönetim ve karar ilke ve yöntemlerini bilen, bunları yeni ve özel durumlara uygulayabilen, spor örgütleriyle toplumsal sorunlara karşı duyarlı ve sorunlara bilimsel yöntemle yaklaşıp çözüm arayabilen, personeli güdülemede ödül ve ceza imkanlarını yerinde ve zamanında kullanma bilgi ve becerisine sahip, örgüt içi ve dışı ilişkilerde alanını ilgilendiren uzmanlarla iletişim kurup onları yönlendirecek kadar bilgili, uluslararası ilişkilerin önemini kavrama insan ve iş ilişkilerinde etkililik bilgi ve becerisine sahip olmalı şeklinde tanımlayabiliriz (Sunay, 2009:177)

Sporun her yönüyle kalkınabilmesi amaçlarını gerçekleştirebilecek seviyeye çıkması, iyi bir teşkilatlanmanın varlığına bağlı olduğu kadar, meselelerine bilimsel ve objektif bakış açısı getirecek pratik yönü ağır basan spor yöneticilerinin olması, her alanda olduğu gibi spor kurum ve organizasyonlarında kaliteli personele duyulan ihtiyacın özellikle yönetici pozisyonunda bulunanlar açısından önem arz etmekte olup, günümüzde spor yöneticiliği bir meslek olarak kabul edilmekte ve bugünkü spor potansiyeline rağmen sporun amatörce sadece hevesle ya da sevgiyle yönetilemeyeceği bilinmekte, bu nedenle spor alanında görev alacak spor yöneticilerinin bu işi sevmelerinin yanı sıra kişisel beceri, tecrübe, mesleki bilgi ve spor yöneticiliği eğitimine sahip olması gerekmektedir.(Yetim, Şenel, 2001: 40)

Spor Yöneticisinin Başarısını Etkileyen Faktörler

Şekil 5: Spor Yöneticisinin Başarısını Etkileyen Faktörler (Kaynak: Eren, 2003, akt, Basım, Arğan, (2009)

3. SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK KAVRAMI

3.1. ÖZERKLİĞİN TANIMI

Chambers Etimoloji Sözlüğüne göre özerk (autonomos) kelimesi köken olarak Yunanca 'ben' anlamına gelen 'autos' kelimesi ile 'yasa' anlamına gelen 'nomos' kelimelerinin birleşmesinden oluşmaktadır. İngilizce' de ise en erken 1623 yılına ait kaynaklarda görülen 'autonomy' kelimesinin Fransızca 'autonomie' kelimesinden ödünç alındığını ve kelimenin 'bağımsızlık, kendi kendini yönetme' anlamına geldiği görülmektedir (Sungur, 2008: 9)

Türk Dil Kurumunun yapmış olduğu tanıma göre "özerklik; bir topluluğun, bir kuruluşun ayrı bir yasaya bağlı olarak kendi kendini yönetme hakkı muhtariyet, otonomi" olarak tanımlanmıştır.(Türk Dil Kurumu [TDK], 2013)

Özerklik "bir kişinin, bir topluluğun, kendi uyacağı yasayı kendisinin koyması olarak tanımlanmakta ve bu anlamda kurumun kendine özgü bir yasasının bulunması, üst makamların koydukları kurallara uyma yerine, kendi kendini yöneten bir kuruluş olması nedeniyle tüzel ve töresel bir özgürlük" olarak da ifade edilmektedir. (Erturan İmamoğlu (2006).

Özerklik, ya da muhtariyet merkezden yönetimin ve bürokratik işleyişin

sakıncalarını gidermek veya azaltmak için düşünölen bir yönetim biçimidir. Özerklik, kurumların kendi öz sorumlulukları altında ve öлке yararları doğrultusunda, kendi hizmetlerini düzenleme haklarıdır. (Tortop 1996)

Özerklik kavramı, bir kurumun, örgütün kendi organları eliyle iş görebilme serbestliğinin olması bir yasaya sahip olunması ve bu yasaların çizdiği çerçeveler içerisinde kendi kararlarını alabilmesidir.(Akın, 1997)

Özerklik kavramı kamu yönetimi açısından ele alındığında kuruluşların kendi sorumlulukları altında ve öлке yararları doğrultusunda kendi hizmetlerini düzenleme haklarını anlatır.

Merkezden yönetimin ve bürokratik çalışmanın sakıncalarını gidermek veya azaltmak için düşünölen idari bir araç olan özerklik, hem demokratik katılımın gelişmesiyle ilgili bir özellik olarak karşımıza çıkmakta hem de hizmetlerin aksatılmasına ve geciktirilmesine yol açan yetkilerin tek elde toplandığı kararların üst düzey merkezi organlar tarafından alındığı kurumlar yerine, yürütmede sürat, etkinlik ve verimlilik sağlayan uygulayıcıların yönetimde söz sahibi oldukları, daha serbest ve esnek hareket edebilen kurumları esas alan bir anlayıştır. (Çolakoğlu, ve Erturan (2009: 325, 326)

Özerklik merkezden ve yerinden yönetimin sakıncalarını gidermek ve en aza indirmek amacıyla, kurumların kendi sorumlulukları altında ölkenin çıkarlarına uygun olması şartıyla kendi hizmetlerini bizzat kendilerinin düzenleme haklarını içeren bir yönetim şeklidir. (Eren,1994:145-150).

Kamu yönetiminin hizmet türlerinden olan coğrafi yerinden yönetim örgütlenmelerinde bir bölge, il, belediye veya köy halkının yerel ihtiyaçlarını kendi organları vasıtasıyla karşılamaları amaçlanırken, hizmette yerinden yönetim ilkesine göre bireylerin ya da alt idari birimlerin kendi girişimleri ve imkanları ile uygulayabilecekleri yetkiler bulunmaktadır. (Eryılmaz, 2009: 82-88)

Hizmet yerinden yönetim kuruluşları yerinden yönetim (Ademi Merkezîyet) yönetim biçiminin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Anayasanın idarenin esaslarını düzenleyen (123).maddesi idarenin kuruluş ve görevleri ile bir bütün olduğunu ve kanunla düzenleneceğini idarenin kuruluş ve görevlerini merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayandığını belirtmiştir.(Özelçi, 2010: 112)

Bireylere sunulacak kamu hizmetlerinin devlet kamu tüzel kişiliği dışında ayrı bir kamu tüzel kişiliği kurularak görülmesini ifade eden Yerinden yönetim biçimi bir coğrafi alanı esas alan yönetim biçimini anlatmakla beraber aslında hizmeti ya da belirli bir etkinlik türünü esas alan uygulamaları da kapsamaktadır. Bu uygulamaları yer bakımından yerinden yönetim- mahalli yerinden yönetim organları olduğu gibi, hizmet yerinden yönetim organları, diğer bir ifade ile kamu kurumlarıdır. (Özelçi, 2010; 112)

Kamu kurumları etkinlik alanları, yönetim biçimleri ve etkinlik konuları açısından gruplandırılabilir. Tüm ülke içerisinde etkinlik gösteren milli, yerel kamu kurumları etkinlik açısından değerlendirmeye, ülkenin tümüne hizmet vermesi nedeniyle Devlet Demir Yolları Kurumunu örnek verilebilirken, sadece yerel bir bölgeye hizmet veren Ankara Belediyesi Sular İdaresi (ASKİ) mahalli örgütlenme kamu kuruluşudur.

Yönetim biçimleri açısından kamu kurumlarına Vakıflar Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü örnek gösterilirken, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Spor Genel Müdürlüğü ise etkinlik açısından idari kamu kurumları olarak adlandırılmaktadır. (Özelçi, 2010; 112)

Belirli sayıda kişilerden oluşan karar organı olan, kanunla verilen belirli alanlarda düzenleme ve denetim yapmakla görev verilmiş ve yetkilerle donatılmış yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanan yasalarında belirlenen ilkeler çerçevesinde hesap veren ayırıcı nitelikleri olan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumları olan özerk kurumların politik kurumlar ve politikacılar, piyasalar ve diğer bürokratik kurumlar, medya ve küresel uluslararası kurum ve örgütlerle ilişkileri bulunmaktadır.(Karacan, 2002)

Kanunun verdiği yetkiler dahilinde belirli bir sektörde faaliyette bulunacak kuruluş ve kişilere izin, lisans onay ve yetkilendirme izni verme, yönetmelik tebliğ, genelge düzenleme, görev alanını ilgilendiren konularda denetleme yapma gerektiğinde suç duyurusu yapma, para cezası verme, faaliyetlerden geçici süreliğine men etme, görev alanı içerisinde denetim aracı olarak yönetime katılma gibi faaliyetleri olan ülkemizdeki özerk kurumların bazıları ise şunlardır. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Rekabet Kurumu

(RK), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Telekomunikasyon Kurumu (TK), Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPK) Kamu İhale Kurumu (KİK) (Karacan, 2002).

Spor hizmetleri ve bu hizmetleri yerine getiren spor örgütlenmeleri yaptıkları görev nedeniyle uzmanlık alanı gerektiren bir kamu hizmeti yerine getirdiklerinden hizmetin niteliğinden dolayı vesayet altında bulunmadan idari, mali ve yönetsel açıdan tam bağımsız kamu kuruluşları olmaları gerekmektedir.

Spor yönetimi alanında özerklik kavramı; spor federasyonlarının devlet yönetimi ve denetiminden çıkarılarak kendi faaliyet alanları içinde düzenleme yapma, karar alma, bu kararları uygulama ve denetleme bakımından özgürlük ve serbestiye sahip olmaları, yönetim, karar ve denetim organlarının özel güvencelerle donatılmış olmaları ve mali anlamda serbestlik kazanmaları olarak açıklanmıştır.(Aydın, 2009;12)

Küçükgüngör sporda özerklik yapılanmasının gerekliliğini sporun siyasetin ve siyasetçilerin etkisinden arındırılmasını, toplumsal yaşama önemli katkıları olması nedeniyle idari ve yargısal yöntemlerle organize edilmesi ve denetlenmesinin sağlanmasını (Küçükgüngör., 2009; 43) ifade ederken, Yurtcan 3813 sayılı kanunla özerk yapıya kavuşan Türkiye Futbol Federasyonunun  zerk yapısının yasa, statü ve talimatlarla sağlanmaya çalıştığını bu terimlerin tüzük ve yönetmelik olarak algılanması gerektiğini söyleyerek, bundan asıl amacın futbol yönetiminin Gençlik Spor Genel Müdürlüğü bünyesinden ayırarak özerkliği güçlendirmek olduğunu söylemektedir. (Yurtcan, 2002; 301)

3.2. ÖZERKLİğİN AMACI

Özerkliğin amacı kişilere kişisel çıkarlar sağlamak ve ayrıcalıklar tanımak değildir. Karar alma serbestisinin ve serbestçe yönetim organları oluşturma yetkisinin tanınmasında temel amaç hizmete yöneliktir. Bu nedenle hizmetlerin daha iyi yürütülmesi noktasında bazı kurumlara özerklikler tanınmıştır.(Tortop,1996:3-13)

Özerklik başlı başına bir amaç değil bir araçtır. Uzmanlığı olan bir kurum kurmak, hesap verilebilirliği olan bir kurum yaratmak özerk kurum kurmanın en önemli özelliklerindedir. (Karacan, 2002: 34,38)

Özerklik hizmetlerde etkinliği ve verimliliği gerçekleştirme aracı olduğu gibi, etkinlik ve verimliliğin sağlanması için girişilecek tüm reformlar, yeniden düzenlemeler özerklikle bağdaşır. (olakoğlu, 2006: 6)

Bu özelliğiyle özerklik aynı zamanda hizmetlerin basit, çabuk, ekonomik ve daha iyi yürütülmesine de araç olabilmeli bununla ilgili reform ve düzenleme yapabilme (Sunay, 2009: 242) amacı taşımalıdır.

Kararlarını tek başına alabilmeleri, herhangi birinin veya makamın iradesine ihtiyaç olmaksızın, herhangi bir makamın direktif talimatları olmaksızın yasalar çerçevesinde hukuk düzeninde etki ve sonuçlar yaratabilmeleri özerk kurumların amaçlarındandır. (Aydın, 2009;12)

Özerklik hak edilmeyi gerektiren bir kuruluştur. zerk kurumların özerkliği hak edebilmesi başarılı olmasına bağlıdır. zerk kurumun iyi dizayn edilmesi ve uygun biçimde yönetilmesi ile özerk kurumun misyon ve hedeflerine uygun yöneticilerin atanması başarılı olmanın nkoşullarındandır.

İlişkiler boyutunda ele alındığında özerkliğin; politik kurumlar ve politikacılardan, piyasadan, diğer bürokratik kurumlardan, medyadan, küreselleşme ile uluslararası kurum ve örgütlerden bağımsız olma imkanı bulunmamakla birlikte özerk kurumların özerkliği nisbi anlamdadır.

Alansal olarak incelendiğinde hkmetle olan ilişkiler açısından personel konularında bağımsızlık, bütçe ve finansal konularda bağımsızlık, politika üretmede bağımsız olma amacı bulunmaktadır.

Yasaları olumsuz yorumlayarak ülke çıkarlarına uygun olmayan kararlar almak zerkliliğin amacı olmadığı gibi esas amaç, hizmetlerin daha iyi yürütülebilmesi, kurumların zarar yerine kar edebilmesi, gereksiz personel ve malzeme kullanımını önlemesi ve politik baskı ve müdahaleleri önlemesidir. (Karacan, 2002: 34,38)

Özerkliğin tüm siyasi baskılardan uzak gerçekleşmesi ve kurumun gerçekten zgr irade ile idare edilmesi gerekir. Temel amacın hizmete yönelik olduğu hizmetlerin daha iyi yürüyeceği, üretkenlik artacağı için özerklik söz konusudur. Özerkliğin konu edilen özellikleri dışında kullanımında politik baskılardan daha

zararlı sonuçlar doğuracağı, özerk kurumların keyfi tutum ve davranışlar içerisine girebilecekleri, kaynak israfı, gereksiz personel kullanımı gibi sorunların ortaya çıkabilmesi de söz konusu olabilmektedir. (Sunay, 2009: 242).

Özerk kurum olmanın bağımsız hareket etme, bürokrasiyi azaltma, kendisine anayasal çerçeve içerisinde verilen görev ve yetkileri aşmadan kendi kararlarını alabilmeleri verilen hizmetleri daha kolay yerine getirmelerinin mümkün olduğu gibi, özerk kurumların kötü yönetilmesi halinde, özerk kurumların yöneticilerinin iyi seçilememesi, kurumların iyi yönetilememesi örneğin personel istihdamında işlevselliğin yerine duygusallığın öne geçmesi, gereksiz fazla istihdamın yapılması kamu israfına neden olabilmektedir. Sonuç olarak özerklikte öncelikli olarak milli çıkarlar ön planda tutulmalı, denetlemeye açık olmalı ve bir sınırlılığı olmalıdır.

Kamu yönetimi sistemi içerisinde özerk kurumların en yaygın olarak yer aldığı ülke ABD'dir. Bu ülkede özerk kurumların kurulma ve yaygınlaşmasına özerk yapılaşmaya ihtiyaç duyulmasının nedenleri şu şekilde özetlenebilir;

ABD'nin federal yapısı nedeniyle tüm ülkeyi ilgilendiren özellikle ekonomik konularda federal bir örgüt yaratma çabası özerkleşme nedeni olarak gösterilirken, diğer bir neden başkan ve kongre arasındaki güç ve yetki çekişmesi sebebiyle parlamentonun başkanın görev ve yetkilerini özerk kurumlar yaratarak kısıtlama ve sınırlandırma isteğidir. Özerk kurumların kurulma gerekçelerinin en önemli nedenlerinden birisi de 1929 bunalımına Avrupa devletleştirme yoluyla tepki verirken A.B.D düzenleyici kurumlar yolunu seçmiştir. (Karacan, 2002: 24,25)

Avrupa'da özerk düzenleyici kurumlar özelleştirmenin yaygınlaştığı 1980'li yıllarda ortaya çıkmaya başlamıştır. Son yıllarda gerek piyasa ekonomisinin model olarak yaygınlaşması, gerekse küreselleşmenin etkisiyle ABD'deki bu yönetim modelinin egemenliği doğrultusunda uluslararası bürokratik kurumlar yerel bürokrasiyi güçlendirmeyi bir politika olarak benimsemiş Avrupa Birliği ülkeleri ile gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde özerk düzenleyici kurumlar kurulmuştur. (Karacan, 2002: 24,25)

Bu kurumlar Bağımsız İdari otoriteler (BİO) olarak ifade edilmektedir. Özelleştirme uygulamaları neticesinde kamu sektöründe ekonomik alanlarda düzenleme ve denetleme görevi yapmak, kamu kurumlarının hukuka uygunluğu

açısından bağımsız ve yansız karar alınmasına yardımcı olmak, siyasal etkilerden arındırılmış kurumların uzun dönemli politika oluşturup izleme imkanı kılması, iktidarların siyasal nedenlerle alamayacağı kararları Bağımsız İdari Otoriteler tarafından alınmasının kolay olacağı nedenleri ile Bağımsız İdari Otoriteler ortaya çıkmıştır. (Özelçi, 2010; 104-109)

Bağımsız İdari Otoriteler kamu tüzel kişiliğine sahip, teknik sorunlara çözüm üretmesi, kanunla kendisine verilen görev ve yetkilerini asli ve sürekli (memur veya idari hizmet sözleşmesi ile atamalar) personel eliyle yürütmesi tüm işleri ve uygulamaları idari yargının denetimine açık olması nedeniyle özerkliğe sahip kuruluşlardır. (Özelçi, 2010; 104-109)

3.3. ÖZERKLİĞİN UNSURLARI

Unsurları ve özellikleri bakımından özerkliğin üç temel unsurundan bahsedebiliriz bunlar; seçim sistemi, idari özerklik ve mali özerklidir.

Özerkliği sağlamanın en önemli aşaması olan *seçim sistemi* aynı zamanda idari ve mali özerkliğin temelini oluşturmaktadır. Seçimin demokratik, katılımcı, merkezi ve mahalli baskıdan uzak yöntemlerle uygulanması seçim sisteminin özellikleri arasındadır. (İmamoğlu, , 2002: 258, 263)

İdari özerklik, federasyonların kendi organları aracılığıyla serbestçe karar alabilmelerini, bu bağlamda federasyon yönetimlerinin atama ile değil seçimle göreve gelmeleri ve herhangi kişi ya da organın talimat ya da onayını almaksızın kendi bağımsız organları marifetiyle karar alabilmelerini ifade etmektedir. (Erkiner, 2009: 13)

İdari özerklik uygulamalarında idari yönden etkin bir yönetim anlayışı olabilmesi için işin başında bulunanların yetkisini başkasına devretme korkusunun bulunmaması dolayısı ile yetki devri uygulaması, alınan kararların oylamayla alınmasını, (Sunay, 2009:242) özerkliğin unsurları olarak ifade edebileceğimiz gibi, özerkliğin idari unsurlarına özerk kuruluşların kendi personellerini üst makamın iznine bağlı olmadan kendisi atayabilmesi, yönetimin kendi kararlarını merkezi yönetimlere danışmadan kesin kararlarını alabilmesi, karar serbestliğinin tanınmasını (Tortop, 1996: 3, 13) da özerkliğin idari unsuru olarak söyleyebiliriz.

Mali özerklik, kurumların ayrı mal varlığına sahip olabilmelerini ve kanunların öngördüğü esaslar çerçevesinde kendi organlarının kararlarına dayanarak harcama yapabilmeleri esaslarını içermektedir. (Erkiner, 2009: 13)

Bir başka deyişle mali özerklik; bir kamu tüzel kişinin kendi kaynaklarından serbestçe yararlanarak kendi harcamalarını yönetmesi durumudur.

Özerk kurumlar ekonomik konularda bağımsız karar alabilmeli ve aldıkları kararları kendileri uygulayabilmeli, mali kaynak oluşturabilmeli ve bunları harcamaya yetkili olabilmeli uygulamalarda sorumluluğun yanında yetkiye de sahip olabilmelidirler (Sunay, 2009:242)

Özerk yönetimli kurumlar bu yetki ve haklarını yasal ve anayasal sorumlulukları çerçevesinde kullanmalıdırlar. (Keleş, 1995:3,19)

Özerk kurumların bütçeleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre merkezi yönetim bütçesi kapsamında “genel bütçe” ve “özel bütçe” dışında “düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi” olarak ayrı bir kategori de değerlendirilmektedirler. Düzenleyici ve Denetleyici kurumlar dış mali denetim olarak Danıştay’ın denetimine tabi olup bu kurumlar birçok bakımlardan 5018 sayılı kanun kapsamındadırlar ve kanunun bütçe, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu gibi ilgili maddelerinde düzenlenen esaslara uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.(Eryılmaz, 2009:210)

4. AVRUPA ÜLKELERİNDE SPOR YÖNETİMİ VE ÖZERKLİK

Avrupa ülkelerinde spor; genel olarak özerk örgütler tarafından sevk ve idare edilmektedir. Sporun yaygınlaştığı bu ülkelerde halk sporu gündelik yaşamın bir parçası olarak görmektedir. Spor kulüpleri, federasyonlar, bölgesel federasyonlar ve diğer kuruluşlar en üstte özerk birer çatıya bağlanarak spor hizmetleri verilmektedir. (Erturan, İmamoğlu,2006;1317)

Avrupa Birliği 2004 yılını “Avrupa Spor Aracılığıyla Eğitim Yılı” olarak kabul etmiş, bu yolla sporun eğitim alanındaki önemine dikkat çekerken, sporun barış ve daha iyi bir dünya algısına hizmet edeceği düşüncesiyle Birleşmiş Milletlerde 2005 yılını Spor Yılı olarak kabul etmiştir.

Avrupa Parlamentosu 2008 yılında sporun özel karakterleri, spor

organizasyonlarının özerkliği, Avrupa hukukunun spor alanında uygulanmasının sağlanması Avrupa Birliği açısından sporla ilgili alınacak önlemleri belirlemek amacıyla “Spor Beyaz Kitap’ını” kabul etmiştir. Beyaz Kitap özetle, sportif faaliyetler ve spor kurallarının özelliklerinin dikkate alınmasını, spor kuruluşlarının özerkliği ve çeşitliliği, spor organizasyonlarının ulusal bazda sporun türüne göre ilgili spor kuruluşunun kendi ilkelerine göre düzenlenmesi gerekliliğini parlamentolarca kabul edilmesini öngörmüştür. (Yener, 2009; 80)

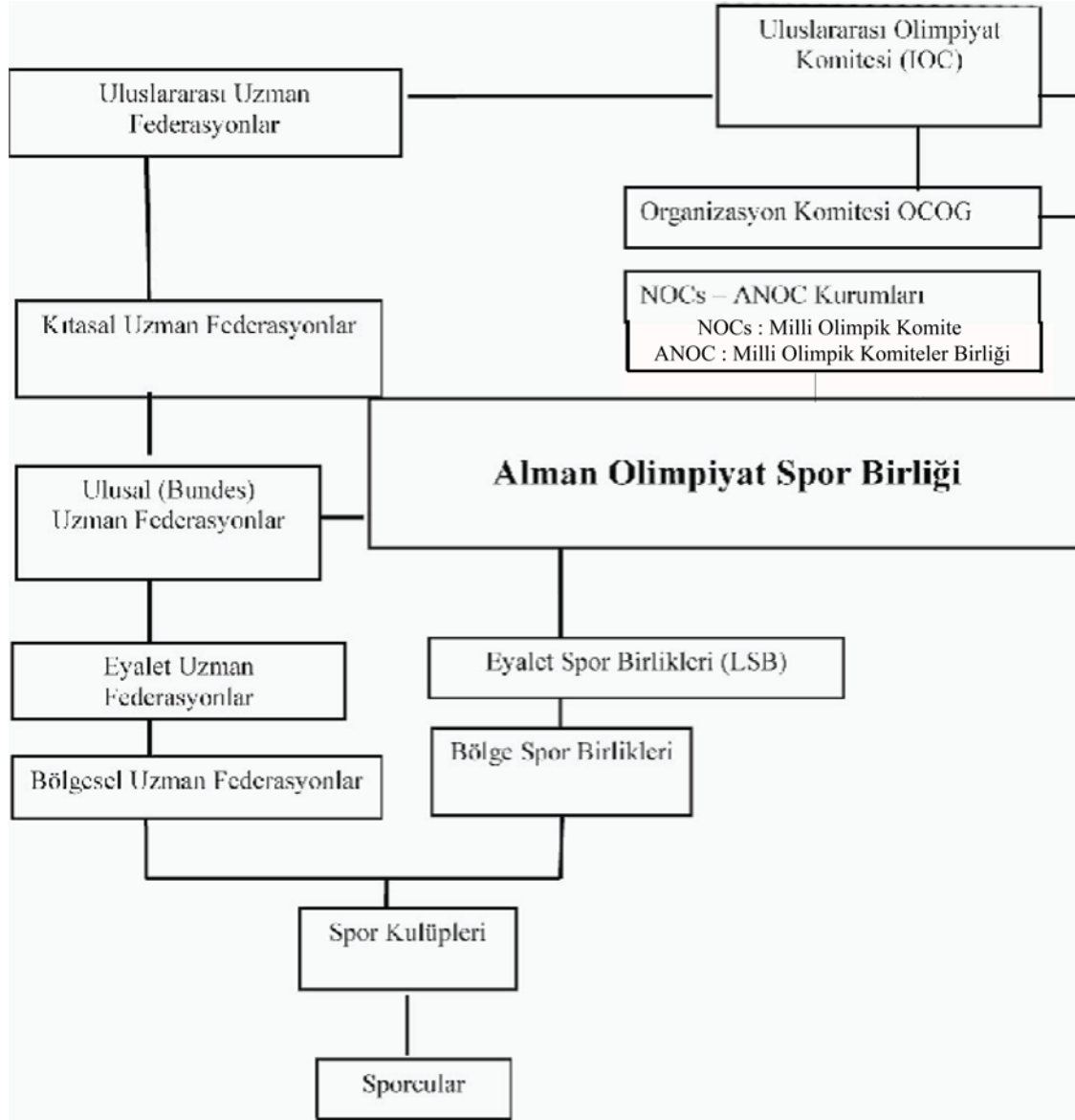
19.10.2007 Lizbon Anlaşmasının ardından sporda özerklik Avrupa’da büyük bir konu haline gelmiş Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) sporda özerklik konusuyla yakından ilgilenmeye başlamıştır. (Martins,2010, 26;34)

Avrupa Birliğine üye ülkelerde sporun hükümet dışı ve özerk örgütlerle yönetimi esastır. Bu kuruluşların bütçesini çeşitli gelir kaynakları yanında devlet ve yerel yönetimlerin yardımları oluşturmaktadır.

Örneğin Almanya, sporda özerk teşkilatlanmayı en yaygın şekilde uygulamaya sokmayı başarmıştır. Almanya’da federasyonlar tamamen özerktir. Özerklikleri anayasal bir hakla düzenlenmiştir, herhangi bir müdahalenin söz konusu olmadığı gibi devletten herhangi bir kişinin federasyonlarda görev yapması gibi bir zorunluluk yoktur.(Martins,2010, 26;34).

Alman Spor Konfederasyonu (DSB) gençlik aktivitelerinden, spor politikalarının oluşturulmasına kadar tüm işlemlerde bağımsız olarak ve diğer bağımsız kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışır. Devlet gönüllü kuruluşlara teşvik ve destek veren bir rol üstlenip spora fon aktarmakta ve bu finansal yardımların sivil topluluklarca nasıl kullanıldığına karışmamaktadır. (Erturan, İmamoğlu, 2006;1317).

Alman spor sistemi ünlü piramit modelini esas almaktadır. Basketbol sporundan örnekle; en üstte Uluslararası Basketbol Federasyonu (FIBA), Alman Basketbol Federasyonu, Alman federasyonun altında bölgesel federasyonlar (Bavyera, Tühiningen), bölgesel federasyonların altında spor kulüpleri, kulüplere bağlı sporcular bulunmaktadır. (Martins,2010, 26;34).

Şekil 6: Alman Spor Sistemi (Host, 2008, akt, Erturan, İmamoğlu, (2011,S 63)

Sporunda önde gelen Avrupa ölkelerinden İngiltere’de de Almanya’ya benzer bir yapılanma vardır. İngiltere’de Ulusal Olimpiyat Komitesi dışında devletten bağımsız fiziksel rekreasyon merkezi (CCPR) ve onun çatısı altındaki özerk yönetim organları işbirliği içerisinde çalışmaktadır. Almanya’dan farklı olarak İngiltere’de devletin görevlendirdiği Spor Konseyi devlet ile bağımsız spor örgütleri arasında mali anlamda, bir aracı kurum, yönetsel anlamda bir strateji otoritesi olarak görev yapmaktadır.(Erturan, İmamoğlu, 2006;1317).

Federasyonlarda yönetim kurulları ve görevliler, birleşmiş üye kulüplerin yerel, bölgesel ve ülke temsilcileri tarafından seçilmektedir. İngiliz sporunda federasyonların gönüllülerden oluşması çok yaygın olup ulusal federasyonların vergiye tabi olmadığı görülmektedir.(Çolakoğlu, 2006,18).

Sporunda başarıyı yakalamış dünyada en çok izleyici kitlesine sahip bir spor olan futbolda Avrupa ve Dünya şampiyonlukları elde etmiş bir başka Avrupa ülkesi Fransa’da spor federasyonları belli bir özerklikle yönetilmektedir. Her türlü kural ve yönetim federasyonların görev ve yetkisinde olmak üzere Devlet Spor Bakanlığı aracılığıyla kanuni çerçevesini çizmekte ve o çerçeve içerisinde federasyonlar idari ve mali özerkliğe sahip olarak hareket etmektedirler. Kulüpler federasyonlara bağlı genel kurulda oy hakları olan federasyonun bir üyesidirler (Redavona,2010; 69).

Fransa’da spor kamu ve özel kuruluşlarla müştereken idare edilen ikili bir yapı içerisinde karakterize edilmektedir. Sporun hem kamu hem de ikili yapısı sporla ilgili konuların hem siyasi hem de mali düzeyde ortak yönetimine yansımaktadır. Bu durum sporun özerkliği üzerinde hiçbir etkisi bulunmamaktadır.(Sunay, 2010;12)

Fransa kamu yönetiminde devlet Gençlik ve Spor Genel Sekreterliği, hükümet dışı yapıda Fransız Olimpiyat Komitesi, Bölgesel Olimpiyat ve Spor Komiteleri, Ulusal Spor Federasyonları, Bölgesel Lig Komiteleri, Okul Spor Federasyonları bulunmaktadır.(Aydın, 2009; 54)

Fransa Milli Olimpiyat Komitesi (CNOSF) sporun ülkedeki bağımsız temsilcisidir. CNOSF özerk yapısı dahilinde olimpiyatlarla ilgili her türlü görev ve sorumluluğun dışında Fransa’da spora katkı sağlayacak pek çok çalışmayı da sürdürmektedir. Nitekim 1945 yılında devletin spor federasyonlarını kendi yönetimlerinin uygulamasını organize etmek ve geliştirmekle yetkili kılmış bu yetki

spor hareketini oluşturan federasyonların özerkliğine doğru bir adım niteliğini taşımıştır. 1984 yılında çıkarılan Spor Kanunu'nun 2000 yılında yeniden düzenlenmesiyle Fransa da federasyonların bir kısmı özerklik onayını alarak kendi branşlarını hükümet dışı bir yapıyla yönetmek üzere bağımsızlığına kavuşmuşlardır.(Çolakoğlu, 2006,19)

Bir diğer Avrupa ülkesi olan Çek Cumhuriyeti'nde spor mevzuatı yetersizliği göze çarpmaktadır. Sporun genel hukuk düzeni Anayasalarında belirtilen “Haklar ve Temel Özgürlükler” şartına dayanmaktadır. Bu şartın 2. maddesi; herkes kanuna aykırı olmayan her şeyi yapabilir ve hiç kimse kanunun gerekli kılmadığı bir şeyi yapmaya zorlanamaz. Şartın 4. Maddesi görevler yalnızca kanuna dayanılarak belirlenen sınırlar içerisinde ve sadece temel haklar gözetildiği sürece belirlenebilir. Çek Cumhuriyetinde devletin spora sağladığı desteği düzenleyen tek özel kanun 2011 yılında yürürlüğe giren Spor Desteği Kanunudur. Bu kanunla spor tüzükleri toplumda kamu malı olarak tanımlanır, çeşitli bakanlıklara görev verir, idareler arası ilişkileri belirlenmektedir (Radostova, 2010; 35;40).

Çek Cumhuriyeti'nde sporu desteklemekle yükümlü bakanlıklar şöyledir; Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı.

Çek Cumhuriyeti'nde profesyonel sporlar genel olarak futbol ve buz hokeyi gibi devlet teşviki olmadan oluşturulan tüzel kişilikli şirketler halinde örgütlenmektedirler. Spor kuruluşlarının büyük çoğunluğu 1990 yılında çıkarılan 83 sayılı kanunla sivil dernek statüsündedirler. Federasyonlar ise dernek statüsünün üst kurumu olan “Çek Spor Derneği”ne bağlı olarak çalışmaktadırlar. Ulusal spor federasyonları gerçek ve tüzel kişilikli tamamen bağımsız gönüllü ve sivil kuruluşlardır. Bu kuruluşların faaliyetleri kendi ana sözleşmeleri ile belirlenmektedir (Radostova, 2010; 35;40)

Avrupa Birliğine üye olmayan İsviçre'nin özel spor mevzuatı bütün derneklere kapsamlı özgürlükler tanımıştır. İsviçre'de kamusal ve özel spor kuruluşları vardır. Ulusal düzeydeki büyük kamusal spor kuruluşları “Federal Spor Okulu” ve “Federal Spor Ofisi”dir. Profesyonel spor alanında asıl önemli kuruluşlar, İsviçre Olimpiyat Kurumu, Özel Spor Kuruluşları, Ulusal Spor Derneği, ve Sport Total Şirketleridir. İsviçre Olimpiyat Kurumu spor düzenleme mercii olup 82 spor

federasyonunu aynı çatı altında toplamakta, Ulusal Olimpiyat Komitesi olarak görev yapmakta olan herhangi bir devlet müdahalesinin söz konusu olmadığı özel bir kuruluştur.

İsviçre Spor Federasyonları özerkliklerini tüzük ve düzenlemelerini oluşturmak uygulamak ve yürürlüğe koymak üzere kullanmakta olup, özerklik ve işleyiş açısından oldukça bağımsız ve geniş hakka sahiptirler. (Lucien, 2010; 41;49)

Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA), Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA), Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), Uluslararası Basketbol Federasyonları Birliği (FIBA), Uluslararası Voleybol Federasyonları Birliği (FINA), Uluslararası Binicilik Federasyonları Birliği (FEI), Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonları Birliği (IIHF), merkezleri İsviçre’de bulunmaktadır.

Yunanistan’da kamu yönetiminde Kültür Bakanlığı, Eğitim Bakanlığı, görülmekte, gönüllü yapıda Hellenic Olimpiyat Komitesi ve Spor Federasyonları, üst örgütler olarak yer almaktadır. Spor kulüpleri yerel düzeyde de birlikler şeklinde örgütlü olup Yunanistan’da okul sporları ile spor kulüpleri arasında sıkı bir bağ bulunmaktadır.(Aydın, 2009; 54)

Diğer bir Avrupa Birliği ülkeleri olan İtalya ve Portekiz’de spor örgütlenmeleri benzer yapılanma içerisindedir. Örneğin İtalya da spor yönetimi genel olarak hükümet dışı örgütlerce yönetilmekte olup, üst örgüt CONI diye bilinen İtalya Olimpiyat Komitesidir. Ancak alt spor dallarının federasyonları CONI ye bağlı olmakla birlikte son derece demokratik ve özerk kuruluşlardır. (Aydın, 2009; 54)

Portekiz’de Eğitim Bakanlığının desteğindeki Spor Genel Müdürlüğü kamu yönetiminin spordan sorumlu birimidir. Hükümet dışı örgütler ise spor kulüpleri, bölgesel sporların federasyonları, ulusal spor federasyonları ve Portekiz Olimpiyat Komitesidir.

Sporda başarıyı yakalamış diğer bir Avrupa ülkesi İspanya’da kamu yönetiminde öne çıkan en önemli farklılık, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Enstitülerinin olmasıdır. Kamu yönetiminde ayrıca Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Spor Yüksek Konseyi bulunmakta bu konseyde sporun üst birlikleri de temsil edilmektedir. İspanya’da özerk yapıda ise şu örgütler bulunmaktadır; İspanya Olimpiyat Komitesi, Spor Federasyonları, Spor Kulüpleri, Olimpik Sporlar

Derneğidir.(Aydın, 2009; 54)

Spor ve spor yönetimi ile ilgili örgütlenmelerini çağdaş yönetim anlayışına uygun olarak özerkliği ön plana çıkaracak şekilde yapılanmaları nedeniyle Avrupa ülkelerinin çoğunda spor, devlet tarafından doğrudan yönetilmemekte devletin spor yönetimine katkısı, spor ortamı hazırlamak ve alt yapı organizasyonu düzenlemek şeklinde olmaktadır.(Aydın, 2009; 46)

Türk Spor Yönetiminin mevzuat ve teşkilatlanmasına yön vermesi itibarıyla bu bölümde yönetimin tanımı, amacı ve özellikleriyle spor ve spor yönetiminin unsurları, özellikleri ve diğer bilimlerle olan ilişkileri ele alınmış, özellikle son yüzyılın ikinci döneminin hızla gelişen ve önem kazanan özerklik kavramının Avrupa ülkelerinde uygulanan yönleri açıklanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYEDE SPOR YÖNETİMİ

(MEVZUAT VE TEŞKİLATLANMA)

Devletlerin Kamu Yönetimlerinden olan Spor Yönetimin’de her devlet farklı uygulamalarda bulunmuşlardır. Kimi devlet yönetimleri spor yönetimlerini tamamen bağımsız kurumlara bırakırken, bazı yönetimler kontrolü elinde bulundurmuş spor yönetimlerinde kısmi yetki devri yaparak yarı özerk yapılanma yoluna gitmişlerdir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde Türkiye’de spor yönetiminin gelişimi ve evrelerini, ele alıp özerkliğin Türk spor tarihindeki uygulama şekilleri ile özerk ve özerk olmayan spor federasyonlarının işleyiş biçimleri hakkında bilgiler verilecektir.

1982 Tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının gençliğin korunması ile ilgili 59. Maddesinde “*Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder ve başarılı sporcuları korur*” ifadesi yer almaktadır.

Türk spor yönetiminin tarihsel gelişimi dört dönemde incelenebilir. Bu dönemler; Cumhuriyet öncesi dönem, Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ve Sporda Demokrasi Arayışları Dönemi, Devletin 1936 yılında Türk Spor Kurumu ile birlikte spora ağırlığını koymaya başladığı ve sonuçta da el koyduğu dönem devletçi model ve Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu başta olmak üzere gönüllü spor birliklerinin artması, amatör spor alanında örgütlenme ve “Sporda Demokrasi” çabaları dönemidir. (Sümer,1990:15,27)

1. TÜRK SPOR YÖNETİMİ GELİŞİMİ VE EVRELERİ

1-Cumhuriyet Öncesi Dönem; Bu dönem genelde himayeciliğe yönelik, örgütlenme çabaları görülse de örgütsüz dönemdir.

2- Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ve Sporda Demokrasi Arayışları Dönemi(1922-1936); Bu dönem gönüllü birlikler dönemi olarak da adlandırılabilir.

3- Devletin 1936 yılında Türk Spor Kurumu ile birlikte spora ağırlığını koymaya başladığı ve sonuçta da el koyduğu dönem; Bu dönem kendi içinde şu şekilde bölümlere ayrılmaktadır.

a) Devlet ve Siyasi Parti (CHP) denetimindeki Türk Spor Kurumu. (1936-1938)

b) Devlet otoritesinin temsilcisi olarak ortaya çıkan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü dönemi(1938-1989)

c) Gençlik ve Spor Bakanlığı (1969-1983)

d) Sporda devlet yönetiminin yeniden düzenlenmesi, Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığının birleştirilerek Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması (1983-1989)

e)3530 sayılı beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü yarasının yürürlükten kaldırılarak yerine 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü yarasının kabul edilmesi (21 Mayıs 1986-18 Mart 1989)

f)Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının ikiye ayrılarak Milli Eğitim Bakanlığının yeniden kurulması ve spor işlerinin Başbakanlığa (Devlet Bakanlığı) bağlanması, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü haline getirilmesi (18 Mart 1989)

g) Spor Federasyonlarının demokratik bir yapıya kavuşturulması için ortaya konulan çabalar ve 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu yarasının yürürlüğe girmesi (27.05.1988)

4- Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu başta olmak üzere, gönüllü spor birliklerinin artması, amatör spor alanında örgütlenme ve “Sporda Demokrasi” çalışmaları.(Sümer,1990:15,27)

1.1. CUMHURİYET ÖNCESİ TÜRK SPOR YÖNETİMİ (1903-1922)

Bu dönem Türk sporunda örgütsüzlük ön plana çıkmaktadır. Osmanlı Devletinin son dönemleri ve imparatorluğun geçirdiği özel koşullar nedeniyle ülke spora uzak kalmış beden eğitimi, izcilik konusunda ilk adımlar atılsa da çağdaş anlamda bir örgütlenme başlatılamamıştır. (Sümer,1990:20)

Cumhuriyet öncesi örgütlenmenin bir başka niteliği ise; himayecilik anlayışının temel politika olmasıdır. Nitekim henüz güçsüz bulunan spor kulüpleri ve sporcular, zenginlerin, ağaların, tekkelerin ve bazen de saray mensuplarının koruması

altında olmuşlardır. (Sümer,1990:20)

Osmanlı İmparatorluğu döneminde her fethedilen yere yörenin güçlü gençlerini pehlivan yetiştirmek amacıyla spor tekkesi kurulmuştur. Halk arasında güreş tekkesi olarak bilinen ilk Osmanlı güreş tekkesi 1358'de Orhan Gazi zamanında kurulan Bursa Güreşçiler Tekkesidir.

Çeşitli dönemlerde Manisa, Bulgaristan Deli Orman, Mekke, Cidde, İskenderiye, Lazkiye, Şam, Maraş, Amasya, Tokat, Edirne, Ankara, İzmir, Kütahya, Üsküp, Çanakkale, Diyarbakır, Konya, Balıkesir, Urfa, Halep, Belgrat, Bağdat ve Mısır'da güreş tekkeleri bulunmakta olup İstanbul'daki en büyük güreş tekkesi Zeyrek Yokuşunda kurulmuş bu tekkede 300 sporcu barınmakta ve idman yapmaktadırlar.(Sunay, 2009;199)

Türk tarihinde köklü bir geçmişe sahip olan okçuluk sporu yapılmış 19. yüzyılın sonuna kadar devam eden okçuluk sporları için meydanlar kurulmuştur.

İlk bilinen Okmeydanı Orhan Bey zamanında Bursa'da kurulmuş, İstanbul'un fethinden sonra Edirne, Kahire ve İstanbul'a birden fazla okçu tekkeleri ve meydanları açılmıştır.

Spor Tekkelerinde; güreşten önce dua okunması, okçuların ok atarken ya hak diye bağırmaları, her tekkenin bahçesinde eski pehlivanların türbelerinin bulunması kispet giyme törenlerinde dua okunması nedeniyle dinsel bir yapı olduğu gibi, Şeyh mürit ilişkisinde öğretmen sporcu ilişkisinin söz konusu olması öğrencinin öğretmenin emrini yerine getirmesi nedeniyle seküler bir yapıda bulunmaktadır. (Sunay, 2009;199)

Anadolu'da 679 yıldır düzenlenen Kırkpınar yağlı güreşleri organizasyonu, her yıl yapılan ağalık seçimleriyle finanse edilmekteydi. On dördüncü yüzyılın ilk yarısında kurumsallaştığı bilinen "Yağlı Güreş Şöleni" olarak günümüzde de kutlanan Kırkpınar güreşleri o dönemlerde tekkeler arası olarak düzenlenmekte idi.(Fişek,1983; 259)

İlk demokratik spor örgütü "İstanbul Futbol Birliğidir". Bu örgüt 17 Mayıs 1903 yılında Moda, Kadıköy, Elpis, ve Elçilik Takımı yöneticileri tarafından oluşturulmuş olup birliğin üyeleri ise; 1909 sayılı dernekler yasasına bağlı bulunan

Kadıköy, Elpis, Galatasaray, Fenerbahçe, Moda, Struglers, Yassion, Dark ve Tatavla kulüpleridir.

1909 yılında Osmanlı Milli Olimpiyat Komitesi kurulmuş daha sonra kurulacak olan Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK)'ne ışık olmuştur. 1910 yılında ömrünü dört yıl sürdürebilen Kadıköy, Fenerbahçe, Galatasaray, Progress, Struglers takımlarının girişimleriyle "İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi" oluşturulmuştur. (Sümer,1990:20)

1913 sonrası Osmanlı İmparatorluğu'nun son on yılına damgasını vuran İttihat ve Terakki Cemiyeti yeni bir toplum yaratma amacını gütmüş, gençlik ve spor önemli ilgi alanlarından olmuştur. Cemiyetin ana amacı, izcilik ve idmancılık faaliyeti çerçevesinde gençleri örgütleyerek onlara Türkçü ideolojiyi aşlamak ve Milli Müdafaa ve onun yerini alan Milli Destek Cemiyetleri aracılığıyla sporu bir araç olarak kullanmaktır. (www.sabah.com.tr, 2014)

1913-1920 yılları arasında Balkan savaşının hemen ardından gelen Birinci Dünya Savaşı birçok kulübü oyuncusuz bırakmanın yanı sıra ülke genelinde yaşanan siyasi olayların spor faaliyetlerine yansımaları görülmekte olup oluşturulan Cuma ve Pazar Futbol Ligleri kurularak spor faaliyetleri yapılmıştır.

Bu süre içerisinde Fenerbahçe Galatasaray takımlarının rekabeti ve Beşiktaş takımının öncülük ettiği semt ve mahalle takımlarının oluşturduğu lig maçları Türk spor tarihinde önemli olaylar olmuş, 24.08.1922 tarihinde Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ)'nin örgütlenme modeli ve ideolojisine bağlı kalınarak Federasyon kurma çalışmaları başlatılmıştır.

16.02.1923 yılında başlayarak ilk federasyonlar oluşturulmuş olup ilk federasyonlar ise; Atletik sporlar (Atletizm, Bisiklet, Eskrim, Tenis, Yüzme, Atıcılık, Binicilik), futbol, Güreş (Güreş, Halter, Boks) tir. (Cankalp, 2005; 4)

1.2. TÜRKİYE İDMAN CEMİYETİ İTTİFAKI (TİCİ) DÖNEMİ (1922-1936)

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kuruluş çalışmaları 22 Mayıs 1921 yılında başlamış cemiyetler kanununa göre tescil işlemleri tamamlanmış ve 22 Mayıs 1922 yılında tamamlanarak kurulmuştur. (Fişek,1985: 92)

14 Temmuz 1922’de ilk toplantısını Fenerbahçe spor kulübünde yapan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının toplantısına Fenerbahçe, Galatasaray, Altınordu, Anadolu İdman Yurdu, Türkgücü, Kumkapı, Nişantaşı, Vefa, Hilal ve Makriköy kulüpleri katılmışlardır. (Tayga,1990:162,164)

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ilk çok sporlu, çok kulüplü federatif spor birliğidir. Bu girişimle ulusal spor yönetiminde son sözün özel kişi ve kulüperce kurulan özel hukuk tüzel kişilik olarak örgütlenen bir kulüper birliği tarafından söylenmesi öngörülmektedir. Bu yönüyle Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı; kulüperarası çekişmeler yüzünden işlevini yitirip dağılan İstanbul Futbol Birliği, İstanbul Kulüpleri Ligi, Cuma ve Pazar Ligleri’nin hem kurucu üyeleri hem yönetim hem de ideolojik yapısı bakımından devamı niteliğindedir. (Fişek,1985:105)

Kuruluş amacı sağlıklı bir nesil yetiştirmek, bu sağlıklı kuşakla Türk *ırkını takviye etmek, her sınıf halkını ilgilendiren beden eğitimi ve sporu yaygınlaştırmak milletin bireylerini küçük yaştan itibaren örgütlenmeye ve birlikte hareket etmeye alıştırmak, gençleri içki kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, sağlam ve becerikli kişiler yetiştirerek askeri kuruluşların görevlerini kolaylaştırmak, spor etkinlikleri yolu ile gençlere memleketlerini sevdirmek, spor yarışmalarını düzenlemek, yönetmek ülke sporunu uluslararası alanda temsil etmek*’ (Sümer,1990: 21) olarak belirleyen Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı’nın yönetimi merkez ve taşra olarak olmak üzere teşkilatlanmıştır.

Merkez Teşkilatı; Genel kongre, Genel Merkez ve Federasyonlardan, Taşra Teşkilatı ise; Bölge Merkez Heyeti, Bölge İdman Heyetleri, Bölge Kongresi ve kulüperden teşkil edilmiştir. (Doğar, 1997; akt, Sunay, 2009)

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının Genel Merkez (Yönetim Kurulu), Federasyonlar, Genel Kurul ve Kurucular Kurulu olmak üzere dört organı bulunmaktadır. Yönetim Kurulu 11 kişiden, Federasyon Yönetim Kurulları ise 7 kişiden oluşmaktadır.

Taşra Örgütü ise; spor kulüpleri, yönetim kurulu, spor kurulları ve genel kurul spor bölgelerinin özünü oluşturmakta ve spor bölgeleri (idman mıntıkları) üzerinde kurulmuşlardır.(Sümer,1990: 21)

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakının görevleri kanununun 2.maddesinde görevleri şu şekilde ifade edilmektedir.

- Amatörlüğü Tertip ve Himaye etmek
- Her sene mahalli ve genel müsabakalar tertip ve Milli idman birincilerini tespit etmek
- Türkiye idman rekorlarını tescil etmek
- İdmancılığın yayılması ve gelişimini sağlamak ve gerekli önlemleri almak
- Uluslararası Olimpiyat cemiyeti ile ilişki kurmak ve dünya müsabakalarında Türk sporunu temsil etmek
- Spora ilişkin yönetimsel ve sağlıklı yönetmelikler çıkarmak
- İdman mahallerinin çoğalması ve mevcudunun düzenlenmesini sağlamak
- Türkiye’de dereceye giren sporculara ödülleri vermek ve teşvik etmek
- Çeşitli spor federasyonların kurulmasını sağlamak
- Geçici spor bölgeleri ve çalışma alanları kurmak
- Yayıncılık, tercüme, konferans ve derslerde sporculuğu bilimsel esaslar çerçevesinde inkişaf etmek
- Uluslararası spor teşkilatlarıyla ilişkiye geçmek
- Sporda bölge sınırlarını belirlemek
- Profesyonelliği heveskarlıktan tefrik etmek
- Çeşitli sporlarda belirli sınırlarda geçebilenlere sporculuk alamet-i farikası vermek
- Terbiye-i Bedeniye’nin bilimsel usullerle neşir ve teminine çalışmak
- Türkiye’de bir Terbiye-i bedeniye okulunun kurulmasını sağlayarak spor uzmanlarının yetiştirilmesini sağlamak

Türkiye İdman Cemiyetleri döneminde herhangi bir spor dalında federasyon oluşabilmesi için en az üç bölgenin bulunması ayrıca bölgelerde yönetim organlarının da oluşturulması zorunluluğu bulunmaktadır. Federasyonlar bütçelerini kullanmada mal varlığı edinmede yetkili olmakla birlikte Genel Merkezin denetimine tabi olmakta idiler. Federasyon bütçelerinin kullanımı Genel Merkezin onayından sonra mümkün olmakla birlikte Genel Merkez federasyonların giderlerini de karşılamaktadır. (Sümer,1990: 23)

Sporun Türkiye’de gelişmesi ve yaygınlaşması için katkıda bulunan günümüzde tartışılan ve kısmen de olsa hayata geçirilen sporda bağımsız ve özerk bir yönetim anlayışını Türk spor yönetimine kazandıran Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı birincisini, 5-12 Eylül 1924 yılında sonuncusunu ise 13-18 Şubat 1936 yılında gerçekleştirdiği toplam 8 Genel Kongre yapmış son genel kurulunda almış olduğu fesih kararıyla teşkilatın adı Türk Spor Kurumu olarak değiştirilmiş aynı toplantıda Türk Spor Kurumu kurulmuş ve alınan bir kararla Türk Spor Kurumu, tek parti Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) örgütüne bağlanmıştır. (Sunay,2009:209-210).

1.3. TÜRK SPOR KURUMU DÖNEMİ (1936-1938)

13-18.02.1936 tarihlerinde Ankara’da toplanan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı adını Türk Spor Kurumu olarak değiştirerek Cumhuriyet Halk Partisi örgütüne bağlanmıştır. 18.02.1936 tarihinde kurulan ve merkezi Ankara’da bulunan aynı zamanda tüzel bir kişilik olan (Fişek,1983; 535)

Türk Spor Kurumunun kuruluş amaçları şöyledir; Temiz ahlaklı, yüksek karakterli, sağlam bünyeli daima canlı ve şevkli nefsine ve milletine inancı pek, Cumhuriyeti vatani korumayı fazilet bilen bir spor gençliği yetiştirmek amacıyla sporu milli amaçlara ve teknik icaplara uygun olarak yükseltip yaymak, bütün sporcuları Türk Kuşu (Türk Hava Kurumu) teşkilatına girmeye teşvik etmek, Türk Olimpiyat Komitesini oluşturup, yetki ve sorumluluklarını tespit etmektir. (Sunay,2009:209-212)

Türk Spor Kurumu’nun taşra örgüt yapısında; Büyük Genel Kurul ve Genel Kurullar, Genel başkan ve Genel merkez Kurulu, Spor Çevreleri, Spor Bölgeleri, Spor Kulüpleri ve Spor Yuvaları bulunmaktadır. (Sümer,1990:25)

Merkez Teşkilatı ise; Büyük Kongre, Genel Merkez (Genel Merkez Heyeti, Asbaşkan, Genel Sekreter, Teftiş Bürosu, Sağlık Bürosu, Hesap Bürosu) ve Federasyonlardan oluşmaktadır. (Sunay,2009:209-212)

Türk Spor Kurumu Genel Kurulunun bölgelerden ve spor kulüplerinden birer üye, Kültür Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı ve Cumhuriyet Halk Partisi(CHP) temsilcilerinden oluşturulması nedeniyle sporda devlet yönetiminin egemenliğinin olduğu dönem olmuştur. (Sümer,1990:25)

Şöyle ki; Türk Spor Kurumu'nun başlangıçta kendine özgü ve seçikle işbaşına gelen organları ve gelirlerini harcama yetkisine sahip olması açısından özerk bir teşkilat yapısına sahip olduğu gözlenirken, kurumun genel kuruluna hükümet ve askeri yetkililerin alınması devrin tek yöneticisi Cumhuriyet Halk Partisinin genel başkanlık kurulunun ve parti sekreterliğinin Türk Spor Kurumu'nun bütçe ve çalışma programlarını onaylaması kurumu devletçi bir anlayışa dönüştürmüştür. (Sunay,2009:209-212)

Türkiye Cumhuriyeti'nin tek partili döneminde Türk Spor Kurumu yönetimi tamamen Cumhuriyet Halk Partisi'nin merkeziyetçi yönetim anlayışıyla gerçekleşmiş İstanbul'un en elit spor adamları yönetim dışında bırakılmışlardır.(Atabeyoğlu, 2001; 17)

Bu dönemde siyasetle uğraşmayan kulüplere yer olmadığı görülmektedir. Örneğin Türkiye İdman Cemiyetleri Nizamnamesinin üçüncü madde, üçüncü faslında belirtilen “Nizamname-i Esasisinde profesyonelliği, kumarı, içkiyi ve siyasetle uğraşmayı” özel bir madde ile reddederken bu madde Türk Spor Kurumunca “ Esas Nizamnamesinde profesyonelliği, kumarı, içkiyi menetmek” (madde;7/b) olarak değiştirilmiş siyasetle uğraşmak maddesi kaldırılmıştır.

Nitekim 1936 yılı Ekim ayında Türk Spor Kurumu ikinci başkanı imzasıyla yayınlanan genelge ile il ve ilçelerde düzenlenen şatafatlı törenlerle bütün sporcular Cumhuriyet Halk Partisi'ne üye yazılmışlar, ellerinde altı oklu CHP bayraklarıyla 29 Ekim resmi geçit törenlerine katılmışlar böylece ülkedeki bütün lisanslı sporcular Cumhuriyet Halk Partisinin resmi üyesi olmuşlardır.(Atabeyoğlu, 2001; 25-26)

18.02.1936 tarihinde kurulan ve yaklaşık iki sene Türk sporuna yön veren bu kurum bilimsel olarak bir gelişme gösterememiş spor yönetiminin bir partinin kanadı

altında yürütülemeyeceği gerçeğiyle yerini 1938 tarihli 3530 sayılı yasayla kurulan ve sporda devlet yönetimi dönemi olan, tamamıyla Kamu kuruluşu Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne (BTGM) bırakmıştır. (Sunay,2009:209-213)

1.4. BEDEN TERBIYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BTGM) DÖNEMİ (1938-1970)

Türkiye'nin spor alanında kamu otoritesinden sorumlu bir kamu kurumu olarak 1938 yılında 3530 sayılı kanunla kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur (Tayga, 1990; 162-164).

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün kuruluş amaç ve görevleri 3530 sayılı yasanın 1 ve 2. Maddelerinde şu şekilde ifade edilmektedir; “*Vatandaşların fizik ve moral, güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek amacıyla Başbakanlığa bağlı ve hükmü şahsiyete sahip bir Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü*” kurulmuştur(3530/1.Md.)

3530 sayılı kanunun 2. maddesinde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün görevleri şu şekilde ifade edilmektedir;

Spor yöneticisi ve düzenleyicisi olarak antrenör, monitör ve hakemleri yetiştirip sayılarını artırma, uluslararası yarışmalarda Türkiye'yi temsil edecek sporcuları seçmek, spor alanındaki uluslararası gelişmeleri izleyerek Türk sporunun gelişmesi için gerekli çalışmaları yaparak uluslararası yarışma kurallarının uygulanmasını sağlamak ve denetlemek, taşra örgütünün temel birimi olan bölgelerin çalışma esas ve programlarını belirleyerek aralarında koordinasyonu sağlamak, federasyonların kurulmasını sağlamak, ülke genelinde spor tesisi yapımı ile ilgili çalışmaları yürütmek, sporcu ve kulüplerin tescil, vize ve transfer işlemlerini izleyip kayıtlarını tutmak, kendisine bağlı olan Spor Toto ve uygulamalarını düzenlemek ve yönetmek. (3530/2.Md.)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün *Merkez Teşkilatı*; Genel Müdür, Genel Müdürlük Kurulları, Merkez Danışma Kurulu, Merkez Ceza Kurulu, Sporcu Sağlık Kurulu, Federasyonlar ve Birimlerden (Spor Bölgeleri, Federasyonlar, Yönetim İşleri ve Tesisler, Spor Toto, Teşkilat Birimleri ve Danışma Birimlerinden oluşurken, *Taşra Teşkilatı* ise; Bölge Başkanlığı, Bölge Yönetim Kurulu, Bölge Danışma Kurulu, Ajanlıklar (Spor İl Temsilcileri), İlçe, Bucak ve Köy Beden

Terbiyesi Başkanlıkları ile Kulüplerden oluşmaktadır (Sunay, 2009; 216).

3530 sayılı yasanın Türk spor yönetimine getirdiği değişikliklerini Sümer'in ifade ettiği şekliyle özetlemek gerekirse;

Çıkarılan bu yasa ile devleti yönetenler spor yönetimine hükmetmiş örneğin ilk defa bu yasa ile Federasyon Başkanlarının Genel Müdürün önerisi ile Başbakanca atanacağı hükmü getirilmiştir. (3530/6.Md.)

Bu yasa ile *Merkez Danışma Kurulu* hayata geçirilmiş “*Beden Terbiyesi Genel Müdürünün başkanlığında, memlekette spor bilgisi uzmanlığı ile tanınmış olanlar arasından Başbakan tarafından seçilecek beş kişi ile Kültür Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının birer temsilcisi*” ifadeleri konularak spor kulüplerinin Federasyon Başkan ve organlarını seçme yetkisi ellerinden alınmıştır.

Dernekler Yasasına göre kurulmakta ve Genel Müdürlük makamınca onaylandıktan sonra federe olabilen spor kulüpleri, Genel Müdürlük yarasının hayata geçmesiyle birlikte Türkiye İdman cemiyetleri İttifakı (TİCİ), ve Türk Spor Kurumu dönemlerindeki taşıdıkları seçme ve seçilme haklarını kaybetmişlerdir.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü dönemi, spor kulüpleri ve federasyonlaşma açısından Türkiye için kayıp yıllar olmuştur. (Sümer,1990; 216)

Bu dönemde profesyonel futbol ligleri kurulmuş, 1959 yılında Türkiye 1. Futbol Ligi başlatılmış 1959 yılında kurulan Spor-Toto Teşkilatı ile kaynak yönünden imkanlar sağlanmış, Müşterek Tertibi Hakkındaki kanun çıkarılmıştır. (Sunay, 2009; 217)

Gelişim ve değişim evreleri şu şekilde olmuştur:

- 29.05.1942 yılında 4235 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığına,
- 06.05.1960 yılında 7474 sayılı kanunla tekrar Başbakanlığa,
- 03.11.1969 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması üzerine 06.02.1970 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığına,
- 1983 yılında kurulan Milli Eğitim ve Gençlik ,Spor Bakanlığına bağlanmıştır.

(Cankalp, 2005; 7)

- Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce yönetilen Türk sporu 14.12.1983 tarihinde 179 sayılı kanun hükmünde kararname ile Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer almış, 1986 yılında 3289 sayılı yasayla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) olan adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiş, 1989 yılında Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanması nedeniyle adı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü” olmuştur.
- Bakanlar Kurulunca 06.04.2011 tarih ve 6223 sayılı kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması ile birlikte Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısında değişikliğe gidilmiş, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün 3289 sayılı kanunda yer alan “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü” ibaresi “Spor Genel Müdürlüğü” olarak değiştirilmiştir (Spor Genel Müdürlüğü: 2013)

3530 sayılı kanun çerçevesinde 1938-1985 yılları arasında Türk spor yönetimine hükmeden Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü dönemi ideolojisiyle, yönetim yapısı ve uygulamalarıyla (Fişek, 1985; 124) sporda devlet yönetiminin spora yön verdiği dönemler olmuştur.

1.5. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (GSB) DÖNEMİ (1970-1983)

Gençlik ve Spor Bakanlığı 04.11.1969 tarih ve 13342 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 03.11.1969 tarih ve 4/983 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresi uyarınca 03.11.1969 tarihinde kurulmuş 11.02.1970 tarih ve 1/21-1156 kararnameyle de devletin resmi spor örgütü olan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nü bünyesine almıştır.

Türk sporunun problemlerinden doğan ihtiyacı giderebilmek düşüncesi ile kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünü bünyesine almasının yanı sıra izcilik, okul sporları ve okul dışı gençliğin spor ve gençlik sorunları ile faaliyetlerinin sevk ve idaresini de üstlenmiştir. (Demirci, 1986; 43)

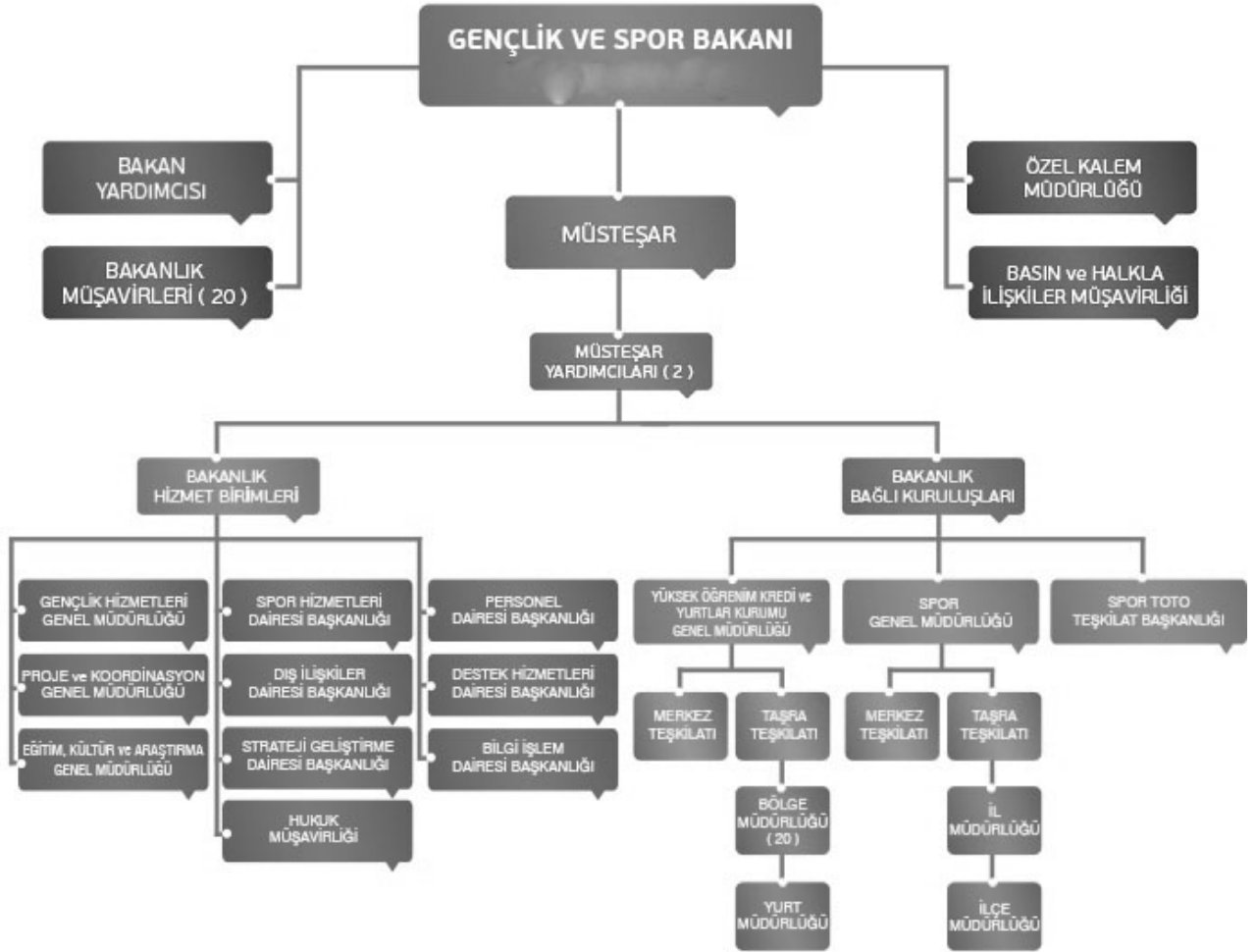
Kuruluş amacı; gençliğin üniversite dahil her kademedede beden ve ahlak kabiliyetlerini demokratik usullere uygun bir şekilde geliştirmek, gençliğin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak, oyun, beden eğitimi spor, izcilik ve boş zaman çalışmalarını yönetmek, bu amaçları sağlayacak faaliyetlerin gerektirdiği tesisleri kurmak ve

malzemeyi temin etmek, gerekli teknik ve idari elemanları yetiştirmek, yurt içinde ve yurt dışında bu faaliyetlerle ilgili araştırmalar yapmak olan (638/2)

Gençlik ve Spor Bakanlığının görevleri şoyledir:

- Gençliğin okul içi ve okul dışı beden ve ahlak yeteneklerini geliştirmek sosyal ihtiyaçlarını karşılamak
- Oyun, beden eğitimi, spor izcilik ve boş zaman çalışmalarını yönetmek, spor tesisleri kurmak, spor malzemesi temin etmek
- İdari ve teknik elemanları yetiştirmek
- Gençliğin temel sorunlarına eğilmek, gençlere en verimli gelişim çağlarında eğitim, sosyal refah, sağlıklı çalışma, eğlenme ve dinlenme imkanları sağlamak
- Beden eğitimi ve spor öğretmenlerini modern eğitim yöntemleriyle yetiştirmek
- Spor kulüplerinin geliştirilmesi için tedbirler almak
- Köy gençliğini köy şartları içerisinde geleneksel spor dallarına yöneltmek
- Türk sporunu uluslararası temaslarla geliştirmek

Gençlik ve Spor Bakanlığının *Merkezi Teşkilat* örgütlenmesi aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.

Şekil 7: Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması

<http://gsb.gov.tr/Sayfalar/35/10/TeskilatveGorevleri> adresinden alınmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı bu yapılanmasıyla spor yapısını o konuda uzmanlaşmış bir bakanlık düzeyinde yönetmeye çalışmış, ancak bu tür bir görev anlayışı ve yapılanma Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nün spor politikalarını belirleyememesi, yönetimi yenileyememesi, ve spor federasyonlarını uluslararası spor örgütlenmesinin gerisinde bırakması nedeniyle Türk spor yönetiminde çeşitli karışıklıklara sebebiyet vermiş, sporda sorunların çoğaldığı, ve çözümsüzleştiği dönemi simgelemiştir. (Sunay,2009; 218)

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığının hizmet ve faaliyetlerinin bütünlük arz ettiği düşüncesiyle zamanın hükümeti tarafından her iki bakanlık birleştirilmiş ve 1983 yılında Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak yeniden düzenlenmiştir. (Demirci, 1986; 43)

1.6. GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ (1983-2011)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı yasayla kurulmuş ve ilgili yasanın 41. maddesinde yer alan 9 ek madde ve 5 geçici madde ile 43 maddeden oluşmuştur.

Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün görevler ve yetkileri ise şöyledir;

Sporcu, antrenör, monitör, spor yöneticisi, hakem yetiştirmek ve araştırmalarda bulunmak amacıyla spor eğitimi, sağlık ve araştırma merkezi kurulmasını (m.34), antrenör ve spor elemanı yetiştirmek amacı ile Milli Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığınca açılacak spor meslek liselerine tesis, eleman ve spor malzemesi yardımı yapılmasını (m.33) beden eğitimi ve spor hizmetlerinin geliştirilmesi, yönlendirilmesi ve desteklenmesi amacıyla yönetmelikle belirlenen esaslar çerçevesinde eğitim ve öğretim kurum ve kuruluşlarının tahsis edecekleri alanlara spor tesisleri kurulmasını, eleman temin etmesini ve malzemem yardımında bulunmasını (m.37), öngörmüş olmakla birlikte kanunun 25. maddesi gereğince kulüplerin amatör faaliyetleri için aynı ve nakdi yardımda bulunabilme yetkisi de vermiştir.(Üçışık, 2011; 25)

3289 sayılı kanunla kurulan Gençlik ve Spor Genel görevleri ise şöyledir (m.2):

- Vatandaşın fizik, moral, güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, cimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek.
- Spor faaliyetlerini programlamak bu faaliyetlere ilişkin alet, araç ve gereçleri temin etmek sporcu, spor kulüpleri ve derneklerinin tescil vize aktarma işlerini yapmak
- Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esasları tespit etmek

- Spor saha ve tesisleri yaparak vatandaşın kullanımına sunmak
- Müsabakalarda uluslararası kuralların ve her türlü talimatların uygulanmasını sağlamak
- Futbol müsabakalarında müşterek bahis (spor toto, spor loto) düzenlemek yönetmek
- Sporcu sağlığı ile ilgili tedbirler almak ve spora ilgiyi artıracak yayınlar yapmak
- Gençliğin boş zamanlarını değerlendirmesi için diğer kurumlarla işbirliği yapmak
- Spor kulüp ve kuruluşları ile sporcu ve spor elemanlarını denetlemek
- Uluslararası ilişkilerde Türkiye'yi temsil etmek
- Başarılı sporcu ve çalıştırıcılarına aynı ve nakdi yardım yapmak ve yapılmasını sağlamak, ödüllendirmek.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün teşkilatlanma yapısı incelendiğinde kendisinden önceki yapılanmalara benzer bir yapılanma şekli olduğu görülmektedir. Önceki yapılanmalarda olduğu gibi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün yapılanmalarında da iki türlü teşkilatlanma göze çarpmaktadır.

Genel Müdürlük ana hizmet birimleri, danışma ve denetim kurulları ve yardımcı birimlerden oluşan merkez teşkilatı ile Gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri ile spor dalları temsilciliklerinden oluşan taşra teşkilatı: (m/3,4)

Genel Müdür; kuruluşun en üst amiridir, hizmetlerin kanun ve mevzuatlara uygun olarak yürütülmesini sağlar, merkez ve taşra teşkilatının faaliyetlerini yapılan işlemleri ve hesaplarını denetlemekle görevli olup aynı zamanda spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacı güden teşekkülleri denetleme görev yetkisine sahiptir (m.5/1)

3289 sayılı yasanın (m.4) de belirtilen şekliyle Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı birisi, Spor Federasyonları ile doğrudan ilgili (m.5), dört genel müdür yardımcısı bulunmakta olup ana hizmet birimleri ise şu şekilde oluşturulmuştur

1 Tesisler Dairesi Başkanlığı
2 Spor İşleri Dairesi Başkanlığı
3 Sağlık Eğitimi Dairesi Başkanlığı
4 Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
5 Spor Kuruluşları Dairesi Başkanlığı
6 Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı
7 Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
8 Spor Federasyonları Başkanlıkları

Tablo 1: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Hizmet Birimleri

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün merkezi teşkilatlanmasında ana hizmet birimlerinin yanı sıra Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Araştırma ve Koordinasyon Dairesinden oluşan danışma ve denetim birimleri, Personel Eğitim Daire Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, Sağlık İşleri Daire Başkanlığı ve Savunma Uzmanlığından oluşan yardımcı birimlerin yanı sıra, Merkez Danışma Kurulu, Merkez Ceza Kurulu, Gençlik ve Spor Şuraları, İl ve İlçe Danışma Kurullarından oluşan sürekli kurulları vardır.(m.8,Ek m9/A)

Taşra teşkilatı yapılanması (m.6) ise şöyledir; İllerde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, ilçelerde Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü kurulmakta olup ilde vali ilçelerde ise kaymakam kurulan müdürlüklerin başkanlığını yapmaktadır.

İllerde il müdürleri, ilçelerde ilçe müdürleri ilde valiye, ilçelerde kaymakama karşı birinci derecede sorumlu olarak spor hizmetlerini yürütürler. İl teşkilatlarını bütçesi özel bütçe olup il bütçesinde ilçe bütçelerine il müdürünün teklifi ve valinin oluru ile ödenek tahsisi yapılmaktadır.

Gençlik ve spor il ve ilçe müdürlüklerinde; spor hizmetleri şubesi, İdari işler şubesi, tesis hizmetleri şubesi ve muhasebe ve bütçe şubeleri bulunmakta olup Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Merkezi ve Taşra teşkilatı kanunuyla kendilerine verilen yetki ve görevler içerisinde faaliyetlerini sürdürmektedirler.

3289 sayılı kanununa göre federasyonlar, (Ek.m9/1) Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, spordan sorumlu Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonu olarak tüzel kişilik kazanabilirler.

Aynı kanun maddesi gereğince Merkez Danışma Kurulu Genel Müdürün başkanlığında ülkede spor bilgisi ve ihtisası tanınmış olanlar arasından bakan tarafından seçilen üç kişi ile İçişleri, Milli Savunma ve Sağlık Bakanlarının Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin (TMOK), Türkiye Spor Yazarları Derneğinin (TSYD) ve Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun (ASKF) birer temsilcisi ile üniversitelerinin sporla ilgili birimlerinin en üst yetkililerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilciden oluşan temsilciler Spor Şuraları'nın yapılmasını sağladılar.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde olduğu gibi bakanlığa bağlı olarak teşkilatlanmış, organların oluşturulmasında bakan inisiyatif ve tercihinin yer vermesi nedeniyle merkeziyetçi bir yapı özelliği göstermekle birlikte Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne göre bazı konularda merkeziyetçi anlayıştan uzak olup yerinden yönetim özellikleri taşımaktadır (Doğar,1997; akt, Sunay, 2009; 230)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Danışma Kurulunda merkezi idarece seçilen üye sayılarının azaltılıp özerk kuruluşlarca seçilen üye sayılarının artırılması kurulda özerk kuruluşlara da temsil hakkı tanınmasında spor kurum ve işlevlerinin sevk ve idaresinde yetki ve sorumluluğu daha geniş bir tabana yayarak ayrımın ortadan kaldırılması ve demokratik bir spor yönetimi anlayışına işlerlik kazandırması yönüyle oldukça önemli bir gelişme olmuştur.(Mollaoğulları,1998,akt, Sunay, 2009; 230)

Bu dönemde federasyon başkanlarının seçimle işbaşına gelmeleri (m/19) Türk sporunda demokratik ve özerk idare anlayışına geçişin adımları olarak ifade edilebilmektedir.

1.7. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ (2011- --)

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Spor Genel Müdürlüğü olarak faaliyet göstermekte olan ve Bakanlar Kurulu'nca 2011 yılında ismi Spor Genel Müdürlüğü'ne dönüştürülen Spor Genel Müdürlüğü'nün dönemler itibariyle de ifade edildiği gibi gelişim ve değişim aşaması şöyledir;

Bu kuruluşun temeli, 14 Temmuz 1922'de 16 kulübün birleşerek, sporu disipline etmek amacıyla "Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı"nı (TİCİ) kurmalarıyla atıldı. İlk

başkanlığını Ali Sami Yen, asbaşkanlıklarını da Burhan Felek ve Ali Seyfi'nin yaptığı Türkiye'nin ilk "çok sporlu spor örgütü" TİCİ, sporda demokrasi yolunda önemli adımlar attı.

Devletin spor yönetimine ağırlığını koyması, spor konseyinin önerisi üzerine, 1936 yılında Türk Spor Kurumu'nun kurulmasıyla başladı ve bunu, 29 Haziran 1938 tarihinde 3530 sayılı yasayla bugünkü Spor Genel Müdürlüğü'nün kurulması izledi.

Bundan sonra Türk sporu, 3530 sayılı bu yasanın verdiği yetkiler doğrultusunda, Başbakanlığa bağlı bir "Devlet Kuruluşu" statüsüne kavuştu.

1942'de 4235 sayılı yasayla kuruluş yasası değiştirildi ve Milli Eğitim Bakanlığı'na 1960 yılında da tekrar Başbakanlığa bağlandı. Spor işlerinin ilk kez bakanlık düzeyinde ele alınması 1969'da kurulan 2. Demirel Hükümeti'nde (3 Kasım 1969) Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla gerçekleşti.

6 Şubat 1970 tarih, 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle adı geçen Bakanlık kapsamına alındı. 7 Kasım 1982 tarihli yeni Anayasa'da ise ilk spora yer verildi. Böylece ülkemizde ilk kez spor ve sporcu Anayasa'nın teminatı altına alındı.

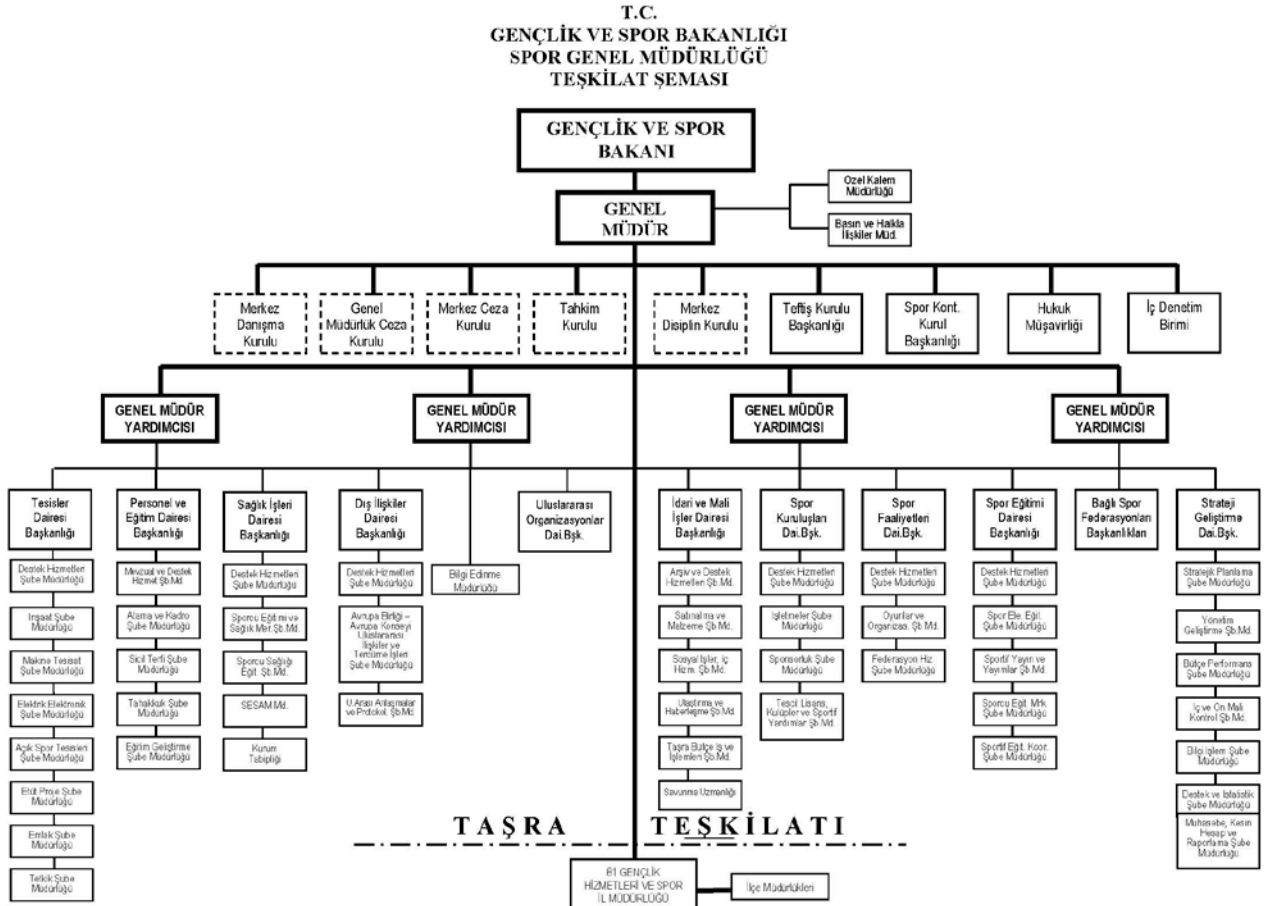
Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce yönetilen Türk sporu 14.12.1983 tarihinde de 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer aldı.

1986 yılında 3289 sayılı yasayla BTGM olan adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi. 1989 yılında Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanması nedeniyle adı "Spor Genel Müdürlüğü" oldu.

3289 ve 3703 sayılı Spor Genel Müdürlüğü'nün kuruluş yasasında yer alan federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesi, spor federasyonlarının özzerleştirilmesi ve demokratik bir yapıya kavuşturulması çalışmaları, 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu'nun kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunla başladı.

1993 yılında ise federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmesine ilişkin yönetmelik çıkarılarak uygulamaya kondu ve ilk seçimler 5230 delegenin katılımıyla 5 Aralık 1993'te yapıldı.

Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması; 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 3/6/2011 tarihinde kararlaştırıldı. Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısında değişikliğe gidilerek Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 3289 sayılı kanunda yer alan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" ibaresi "Spor Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.(www.sgm.gov.tr.e.t;17.07.2013)

Şekil 8: Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması

<https://www.sgm.gov.tr/Sayfalar/TeskilatSemasi.aspx>, 2013 adresinden alınmıştır.

2. TÜRK SPOR TARİHİNDE ÖZERKLİK

2.1. TÜRK SPORUNDA ÖZERKLİĞİN GELİŞİMİ VE ÖZERKLİK ÇALIŞMALARI

Türkiye’de sporun özerk bir yapı içerisinde yapılanmaları çalışmaları Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) döneminde yönetsel olarak gerçekleşmiş, Türkiye

İdman Cemiyetleri 16 spor kulübünün bir araya gelmesiyle tüzel kişilikli özerk ve çok sporlu bir yapı olmuştur (Erturan, İmamoğlu, 2006;1317)

1924 yılında kesin örgüt yapısına kavuşmuş olan Türkiye İdman cemiyetleri İttifakı Türk sporunun tek sorumlusu ve temsilcisi sayılmış devletten bağımsız olarak futbol takımlarının bir araya gelmesiyle kurulmuş olan bu örgüt kendine bağlı idman heyeti federasyonlar aracılığı ile faaliyetlerini yürüten merkez ve taşra teşkilatından oluşmuş, taşrada Mıntika İdman Heyetleri Birlik ve Kümeleri şeklinde yapılanmıştır. (Tanyeri, Mızrak, Öztaşyonar, Şıktar, 2001;88)

Türk sporunda özerklik kavramının bundan sonrasındaki gelişimleri, Türkiye İdman Cemiyetlerinin (TİCİ) yerini Türk Spor Kurumuna (1936-1938)ardından Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne (BTGM) bırakmıştır.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü sporda devlet yönetimini başlatan yapı olmuştur.3530 sayılı kanunla kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü işleyişine 1989 yılında getirilen değişiklikler ile düzenlenen 3289 sayılı yasaya tabi Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün (GSGM) temelleri oluşturulmuştur.

Türkiye'de Cumhuriyet sonrası ilk önemli özerkleşme hareketi Türkiye Futbol Federasyonunun özerkliği ile başladığı söylenebilir. Nitekim Beden Terbiyesi Spor Genel Müdürlüğü tüm branşlardaki spor federasyonlarını kendisine bağlarken ilk kez 1988 yılında Türkiye Futbol Federasyonu bu kurumdan ayrılmış amatör futbolun da bu kuruma devri ile 1992 yılında yürürlüğe giren 3813 sayılı yasa ile Türkiye Futbol Federasyonu özerk hale gelmiştir.(Erturan, İmamoğlu, 2006, 1317-1318)

Spor yönetiminde özerklik öncesi devlet modeli uygulanmakta devlet her türlü katılımda bizzat rol oynamaktadır. Sporda devlet modelini yansıtan spor teşkilatı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüdür.

Özerklik olgusu ve özerklik çalışmalarıyla birlikte Türk sporu devlet modelinden, gönüllü birlik modeline geçmeye çalışmaktadır. 2004 yılından itibaren değişim süreci yaşayan Türk spor yönetimi devlet yapısı devlet kontrolünden çıkıp Avrupa birliği ülkelerinde olduğu gibi gönüllülük esasına göre yönetilmeye geçme çalışmaları başlatılmıştır.

14 Temmuz 2004 tarihi itibarıyla yayınlanan ek kanun maddesiyle yürürlüğe giren Özerk Spor Federasyonlarının kurulması ile Türk spor yönetiminin bağımsızlaşmasını gerçekleştirme çalışmaları başlatılmıştır.(Özkurt, 2010;21,23)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün sürekli kurullarından ve danışma organlarından olan gençlik ve spor şuraları, gençlik ve spor hizmetleri ile ilgili faaliyetler konusunda Başbakanlıkça düzenlenmekte olup dört yılda bir yapılmaktadır.(Cankalp, 2005; 35)

Gençlik ve Spor Şuraları; Merkez danışma Kurulu, Genel Müdürün başkanlığında ülkede spor bilgisi ve ihtisası ile tanınmış olanlar arasından Bakan tarafından seçilecek üç kişi ile Milli Savunma, İçişleri ve Sağlık Bakanlıklarının, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin, Türkiye Spor Yazarları Derneğinin ve Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun birer temsilcisi ile üniversitelerin sporla ilgili birimlerinin en üst yetkililerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilciden oluşur.(m/9)

Türkiye’de toplam altı spor şurası gerçekleştirilmiştir (Mengütay, 2009;220).

Ülkemizde spor yönetiminin kurum temsilcilerinin katıldığı toplantılar kongreler gerçekleştirilmesine rağmen Türkiye’de ilk spor şurası 1946 yılında Ankara’da yapılmıştır. 1946-1961 yılları arasında şura yapılmamış olup, ikinci spor şurası 1961 yılında gerçekleştirilmiştir. 1980 yılında üçüncüsü yapılan spor şuralarının dördüncüsü 1990 yılında, beşincisi 1999 yılında yapılan spor şuralarının (Karaküçük, 1999;21). Sonuncusu ise 2008 yılında gerçekleştirilmiştir.

1990 spor şurası öneriler kısmında belirtildiği gibi federasyonların yapılanmalarında hedef özerkleşmedir. Federasyonlar mali ihtiyaçlarını kendileri karşılamayacağından kamu hizmeti yapan federasyonların aynı ve nakdi yardım alabilmeleri federasyonların tanımına çalışma esasları ortak bir çerçeve kanunla tüzel kişilik kazandırılmaları federasyonların kendi bünyesinde kurullarını oluşturabilmeleri, idari ve mali açıdan müsteşarlığın gözetim ve denetimine tabi olmaları önerileri getirilmiştir.(Kaynak Ekle)

1999 yılında gerçekleştirilen beşinci spor şurasının özerklikle ilgili oturumunda şu görüşlere yer verilmiştir:

Sporla ilgili konuların hükümet içerisinde bağımsız spor bakanlığı kurularak yürütülmesi ; federasyonların, federe kulüplerin genel kurulları bazında yapılanarak idari, mali ve hukuki yönden özerk olmaları ; federasyonların bakanlık nezdindeki üst kurulda (Yüksek Spor Kurulu) temsili için konfederasyon çatısı altında yapılması ; federasyonların gelirlerinin kendi öz kaynakları ile devletin aktaracağı kamu kaynakları şeklinde olması; taşra teşkilatının İl Spor Kurulları şeklinde oluşturulması gerektiği şeklindeki görüşler şura başkanlık divanına sunulmuş; 1998 yılı itibariyle spor federasyonlarının mevcut durumunun yönetim ve mali kararlarda yeterince özgür olmadığı alt yapısının hazırlanmadan futbol federasyonunun özerkliğe geçmesinin sorunlar yaratabileceği tespitleri yapılmıştır.(Spor Şurası; 1999, 329,338)

2008 yılında gerçekleştirilen altıncı spor şurası 2004 yılında özerkliğini kazanan birçok spor federasyonlarının özerklik sonrası hukuki sorunlarının ele alındığı spor şurası olması nedeniyle önem arz etmektedir.

2008 spor şurasının özerklik başlıklı oturumunda; özerk federasyonların hukuki statülerinin uygulamada vergi mükellefiyeti ve personel istihdamı gibi konulara açıklık getirilmesi, federasyonların özerkliği deyimiyle kast edilenin ne olduğunun ortaya konulması özerkliğin kazanılma sürecinden başlayarak federasyonların kendi kararlarını alabilmesini, denetime tabi olmadan kararlarını uygulayabilmesini, çıkacak uyuşmazlıkları kural olarak kendisinin çözümleyebilmesini sağlayacak şekilde çözümlene yapılmasını, özerk federasyonların genel kurullarında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü temsil oranlarının azaltılması, ana statülerde çerçeve statüye aykırı düzenleme yapılamamasının özerkliğe ters düştüğü dolayısı ile özerk federasyonların kendi içinde verdiği kararların kendi içerisinde kesinleşmesi gerektiğinden tahkim kuruluna itiraz yolunun kaldırılması ve genel müdürlük denetiminin dış denetim olduğu ve mümkün olduğu kadar sınırlanması gerektiği hususlarında görüş ve öneriler dile getirilmiştir. (Erkiner, 2009, 323, 325)

Türk sporunun sorunlarına çözüm getirmek amacıyla toplanan spor şuralarının, sorunların çözümü ile ilgili tavsiye doğrultusundaki raporlarına bakıldığında; her dönemde aynı sorunların dile getirildiği görülmekte, sorunun alınan

kararlarda değil insan kaynaklı olduğu, uygulayıcıların spor ehliyetine sahip olmayanlardan oluştuğu sonucunu söyleyebiliriz.

6/1/1993 tarihli ve 21457 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Şûrası Yönetmeliği ile 11/7/1989 tarihli ve 20222 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Spor Şûrası Yönetmeliği 3.6.2011 tarih ve 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 19. maddesine dayanılarak yeniden düzenlenmiş ve 24.11.2011 tarih ve 28122 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanan şekliyle Spor Şuraları Yönetmeliği son halini almıştır. Bu Şuralarda alınan kararlar Türk spor yönetiminin işleyişindeki sorunlara çözüm önerisi getirmesiyle önemli bir yer tutmaktadır.

Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ile başlayan spor yönetimde örgütlenme 1930’lu yıllarda yerini Cumhuriyet Halk Partisinin yan kuruluşu olan Türk Spor Kurumuna bırakmıştır. 1938 yılında Beden Terbiyesi Kanunuyla Beden Terbiyesi Umum Direktörlüğü kurulmuştur. Bu kanuna göre; Merkezi Teşkilat, Umum Direktör, Federasyon Heyetleri, Başkanları, Genel Sekreter, Müze ve Arşiv Birimi şeklinde yapılanmıştır.(Üçışık, 2009; 143,144)

Spor organizasyonlarında genellikle iktidar partisinin bayraklarının ağırlıkta olduğu dönem 1936 yılından 1938 Haziranına kadar devam etmiştir.1938 yılında çıkarılan 3530 sayılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) kanunu ile sporun yönetiminde devletçilik başlamıştır.

Bu dönemde spor federasyonları tamamen atama ile göreve gelen başkanlarla çalışmaya başlamıştır.

1986 yılında 3289 sayılı Beden Terbiyesi Spor Genel Müdürlüğü (BTSGM) kuruluş kanununun yürürlüğe girmesiyle ve daha sonra 3703 sayılı kanunun değişik 19. maddesine dayanılarak hazırlanan yasayla seçimle gelen ve en çok oyu alan adayın federasyon başkanı olarak atanması sağlanarak sporda özerkleşme süreci başlamıştır. (Mengütay, 2009;220)

1989 yılında yenilenen kanunla birlikte Genel Müdür Yardımcılıkları, Daire Başkanlıkları, Şube Müdürlükleri düzenlenmiş Federasyonlardan söz edilmiştir. (Üçışık, 2009;143,144)

3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün (GSGM) Teşkilat ve Görevleri Hakkında kanununun 2/e ve Ek 9 maddeleri gereği özerk spor federasyonlarının kurulması kabul edilmiştir.

14.07.2004 tarih ve 25522 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan özerk federasyon tanımı şu şekilde yapılmıştır; “*Gençlik ve Spor genel Müdürlüğü Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsünün tanımlara ilişkin 4. Maddesinde; 3289 sayılı kanunun Ek; 9. Maddesi hükümlerine göre oluşturularak tüzel kişilik kazanan, organları genel kurul tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen hukuk hükümlerine tabi federasyon*” olarak tanımlanmıştır.

Özerkliğin bu tanımından hareketle federasyon yapılanmalarının özerkliğini etkileyecek en önemli hususlardan birisi, federasyonu oluşturan genel kurulların ve diğer organlarının yapılanmalarıdır. Bu bakımdan genel kurulların yapılanmaları önem arz etmektedir çünkü federasyonların diğer organları genel kurul tarafından seçilmektedir.(Yıldız, 2009; 135)

59.Hükümet programında Dünyanın ve Türkiye’nin gelişen ve değişen şartları dikkate alınarak yeni bir spor politikasının oluşturulması sporun her alanında uluslararası standartları yakalamak için destek verileceğinin ifade edilmesi bu çerçevede özellikle devletin siyasi ve idari birimleri tarafından yönetilmeyip ancak denetlenebilen idari ve mali yönden özerk federasyonların kurulmasının amaçlanması ve bunların uluslararası federasyonlar gibi yapılandırılmalarına imkan sağlanmaya çalışması özerklik için gerçek adımlar olmuş ayrıca çıkarılan sponsorluk yasası finansman sorununu çözmek adına Federasyonların özerkliğine çok ciddi katkılar sağlamıştır.(Dere, 2009; 104,106)

3. TÜRKİYE’DE ÖZERK SPOR FEDERASYONLARI

21/5/1986 tarih ve 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün kuruluş kanununun (m/18), Federasyon teşkili ve profesyonel dalların tespiti başlıklı ilgili maddesinde; “*Bir veya daha fazla spor dalı, teknik ve idari bakımdan birer federasyona bağlanır. Amatör federasyonların adedi ile profesyonel dallar, Merkez Danışma Kurulunun da görüşünü almak suretiyle Spor Genel Müdürünün teklifi üzerine Gençlik ve Spor Bakanı tarafından tespit olunur*” ve yine

aynı kanunun, (m/19- Değişik: 14/3/1991- 3703/13 md.) Federasyon başkanlarının seçimi ve kurullarının teşkili başlığında “*Federasyon başkanları seçimle göreve gelirler ve bu görev fahridir, Federasyon başkanlarının seçimi, kurullarının teşkili, çalışmaları, görev, yetki ve sorumlulukları ile kurullarını atamaya ilişkin hükümler çıkarılacak yönetmelikle belirlenir*” denilmektedir.

İlgili kanun maddesiyle gerçek tanımı ve kuruluşu belirlenen spor federasyonları kendi spor dalları ile ilgili teknik ve idari kararları almakla yükümlü olmakla birlikte görevleri şöyledir:

- Kendi spor dalında antrenör ve yetiştirici sağlamak
- Uluslararası müsabakalara katılacak takımları oluşturmak
- Ülke içerisinde müsabakaları düzenlemek, bu müsabakaların yürütülmesini sağlamak amacıyla hakem, gözlemci ve temsilci atamak
- Sporcu, antrenör, spor yöneticisi, ve diğer görevliler için eğitici çalışmalar yapmak
- Müsabakalar sırasında doğacak uyuşmazlıklara çözüm yolları getirmek
- Spor Genel Müdürlüğü ve Spor İl Müdürlükleri ile koordineli olarak illerdeki spor faaliyetlerini yürütmek, kendi spor dalı ile ilgili il temsilcilerinin atamasını yapmak.

Var olan Spor Federasyonları tüm bu faaliyetlerde Gençlik ve Spor Bakanlığına karşı sorumlu olup, federasyon başkanı başkanlığında, yürütme organları ve danışma kurullarından oluşan bir yapılanma içerisinde.

Ülkemizde spor federasyonları 17.06.1992 tarih ve 3813 sayılı kanunla düzenlenen Futbol Federasyonu dışında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne doğrudan bağlı olanlar ve bağımsız federasyonlar olarak ayrılmaktadırlar. Spor Federasyonları, spor kulüpleri veya kuruluşlarının üst kuruluşlarıdır. (Üçışık, 2011: 37)

Özerk federasyonlar, organları genel kurul tarafından seçimle gelen, her türlü kararları kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen federasyonlardır. (Aydın, 2009:50)

3289 sayılı kanuna göre özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları; spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu Uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve tahkim kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili olarak merkez danışma kurulunun uygun görüşü, bakanın teklifi ve başbakanın onayı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Bu kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri iptal edilir ve mal varlıkları genel müdürlüğe devredilir. (Ek.M.9/1)

Spor federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Federasyonların Merkez Teşkilatı; Genel Kurul, Yönetim Kurulu Denetim Kurulu, Disiplin Kurulu, Danışma Kurulları ile Genel Sekreterlikten oluşur.(Ek.m.9/II)

Federasyonlarda genel sekreter en az dört yıllık yükseköğretim mezunları arasından görevlendirilir. (Ek.m.9/II)

Federasyonların yurt içi bağlantılarını sağlamak üzere illerde Federasyon Temsilcilikleri kurulabilir. Özerk spor federasyonlarının il temsilcileri, Federasyon Başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir.

Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı olan spor dallarının ayrılması konuları, federasyon yönetim kurulunca karara bağlanıp 3289 sayılı kanun hükümlerince Genel Müdürlüğe müracaatı ile işlem görmektedir. (Ek.m.9/II)

Özerk Federasyonlarda Genel Kurul

21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2. ve ek 9. maddesi gereğince hazırlanan Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları hakkında Yönetmeliğin 8. maddesinde belirtilen şekliyle Federasyonların Genel Kurul işleyiş ve görevleri şu şekildedir:

Genel Kurul Federasyonların en üst organı olup Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla olamaz. Olağan Genel Kurul; olimpiik ve paralimpiik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer

spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, Kanunun Ek 9 uncu maddesinin değişik üçüncü fıkrasının yürürlüğe girdiği 12/4/2011 tarihinden sonra kurulacak federasyonlarda ise; federasyon kurulmasına ilişkin kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

Genel Kurulun üyeleri şu şekilde oluşur; Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi; ilgili spor dalında asaleten Federasyon Başkanlığı yapanlar; Genel Kurul üye sayısının yüzde 10’u oranında Genel Müdürlük temsilcileri, Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun belirleyeceği en fazla iki kurul üyesi; ilgili spor dalında öncelik sırası bağlı olduğu federasyonun Dünya ve Avrupa ülkemiz adına görev yapanlar olmak üzere en fazla beş üye; ilgili spor dalında faal sporculuğu bırakmış en fazla milli olmuş beş sporcu, ilgili spor dalında kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal antrenörlüğu bırakmış milli takım direktörlüğu veya antrenörlüğu yapanlar arasından kura ile seçilecek en fazla beş üye; Federasyonların üye sayıları ile orantılı olarak Federasyon Yönetim Kurullarınca belirlenen Kulüp Temsilcileri ile Genel Müdürlük temsilcileridir.

Genel Kurulun Görevleri Şunlardır:

- Ana statüyü belirlemek ve değiştirmek
- Başkan yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek,
- Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programı ile bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda yönetim kuruluna yetki vermek,
- Yönetim kuruluna taşınmaz mal alımı-satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek,
- Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini onaylamak,
- Kanun ve ana statüleri ile verilen diğer görevleri yapmak.

3.1.1. Özerk Federasyonlarda Yönetim Kurulu

Federasyonların karar organı Yönetim Kurulu’dur. Yönetim Kurulunda

başkan, asbaşkan, başkan vekilleri, genel sekreter ve üyeler yer alır. Federasyon Başkanı aynı zamanda Yönetim Kurulu'nun da başkanıdır. Yönetim Kurulu üyeleri Federasyon Başkanının teklifi Genel Müdürün uygun görüşü ile bakan tarafından atanır. Federasyon başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri, kendi spor dallarındaki müsabakalarda hakemlik ve antrenörlük yapamazlar.

Federasyonların karar organı olan Yönetim Kurulları'nın Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Yönetmeliğinde, Yönetim Kurullarının görevleri ile ilgili maddesinde belirtilen şekliyle, görevleri şöyledir:

- Federasyonun bütçe taslağını hazırlamak
- Yetkisi içerisindeki spor dallarındaki gelişmeleri izlemek ve bunların uygulamasını sağlamak
- Spor müsabakalarının uluslararası kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamak
- Kulüplerarası müsabakalardaki uyuşmazlıkları çözmek
- Müsabakalar için gerekli olan hakem, antrenör ve müsabaka yönetmelikleri ile ilgili çalışmalar yapmak
- Federasyon bütçesinin kullanımını sağlamak
- Teknik Kurulun önerileri doğrultusunda milli takım antrenörlerini belirlemek.

3.1.2. Özerk Federasyonlarında Danışma Kurulları

Spor Federasyonlarında danışma kurulları, Eğitim Kurulu, Teknik Kurul, Sağlık Kurulu, Hukuk Kurulu, Merkez Hakem Kurulu ile federasyon başkanının gerekli gördüğü diğer kurullardan oluşur.(R.G.3289 Kanun Ek;9.m)

Teknik Kurul

Federasyonun kapsamı içerisindeki spor dalına ilişkin olarak Yönetim Kuruluna görüş bildiren kuruldur. İlgili spor dalında milli takıma çağrılacak ve milli takım antrenörlüğü yapabilecek kişiler hakkında yönetim kuruluna teklifte bulunmak bu kurulun görevidir

Eğitim Kurulu

İlgili spor dalının sporcu, antrenör, monitör, yönetici ve diğer elemanlarının yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için plan program yapıp bunları ilgili kurullara göndermek; Sporcu eğitim merkezlerinin durumu ile ilgili olarak yönetim kuruluna bilgi vermek bu kurulun görevleri arasındadır.

Sağlık Kurulu

Sporcu, antrenör ve hakemlerin sağlık kontrollerini yapılmasını sağlamakla ve sporcuların dengeli beslenmelerine ilişkin programları hazırlamakla yükümlüdürler

Hukuk Kurulu

Federasyon başkanı ve yönetim kurulu tarafından istenecek konularda hukuki görüş bildiren kuruldur.

Merkez Hakem Kurulu

İlgili spor dalındaki hakemlerin yetiştirilmesi, terfilerinin yapılması, uluslararası listeye alınması uygun görülen hakemlerin belirlenmesi ve tekliflerinin yapılması, yönetim kurulunca verilen yetkiye dayanarak müsabakaların gözlemci ve hakemlerinin tespit edilmesi görevlerini yerine getirir. (m/19)

Ülkemizde çeşitli dönemlerde spor yönetimi alanlarında daha etkili, daha hızlı ve daha ekonomik bir yönetim sağlanması ve faaliyetlerin daha iyi yönetilmesi amacıyla özerklikle ilgili birçok çalışmalar yapılmasına rağmen somut ilk adım futbolda atılmış ve 17 Haziran 1992 tarihinde kabul edilen 3183 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) özerklik kazanarak GSGM bünyesinden ayrılmıştır.

Bu yapılanmanın ardından 04.03.2004 tarihinde 5105 sayılı kanun ile “özerklik” ek madde 9 eklenmiş ve bazı kriterlerin karşılanması ve bu yönde talepte bulunulması şartıyla federasyonların özerk hale getirilebileceği hükme bağlanmış bunun sonucunda GSGM bünyesinde yer alan 59 federasyondan 54’ü özerk statüye kavuşmuştur (Aydın, 2009;13).

Özerklikle birlikte devletin siyasi ve idari birimleri federasyonları yönetmeyip denetleme görevini yerine getirmekte, federasyonların faaliyetleriyle ilgili olarak

disiplin ve yargı görevlerini oluşturan kurullar GSGM yönetimi dışında bağımsız üst düzey hukukçu ve yöneticiler tarafından belirlenmektedir. Sporun artık devletin genel mevzuatıyla yönetilemeyeceği görülmüş hizmette sürat verimlilik ve ekonomik neticeler elde edilmiş, diğer ülkelerle sportif rekabette mesafeler alınmış çağdaş ülkelere uyum sağlanmıştır. Sporun kendi dinamikleri içerisinde yönetiminin sağlanması 2005 yılından itibaren Formula 1, Motosiklet Dünya Şampiyonası, UEFA Şampiyonlar Ligi Finali, Karadeniz Oyunları, İstanbul Cup Tenis Turnuvası, Dünya Basketbol Şampiyonası, Dünya Judo Şampiyonası, Dünya Üniversiteler Yaz ve Kış Oyunları, Dünya Atletizm Şampiyonası, Dünya Yüzme Şampiyonası, Dünya Tenis Şampiyonası, Dünya Golf Şampiyonası gibi birçok uluslararası büyük organizasyonların ülkemizde yapılmasını sağlamıştır. (Akgül, 2010: 13)

Başbakanlık Gençlik Hizmetleri ile Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğüne bağlı olarak hizmetlerini sürdüren ve statüleri özerk ve özerk olmayan federasyonlar olarak nitelendirilen spor federasyonu sayısı 61'dir. (Bkz.Tablo 1)

FEDERASYON ADI	KURULUŞ TARİHİ	STATÜSÜ
Atıcılık ve Avcılık Federasyonu	1923	Özerk-2006
Atletizm Federasyonu	1922	Özerk-2007
Badminton Federasyonu	1991	Özerk-2006
Basketbol Federasyonu	1958	Özerk-2004
Bedensel Engelliler Spor Federasyonu	1990	Özerk -2006
Beyzbol Softbol Korumalı Futbol ve Ragbi Federasyonu	2001	Özerk-2006
Bilardo Federasyonu	1993	Özerk-2006
Binicilik Federasyonu	1923	Özerk-2007
Bisiklet Federasyonu	1923	Özerk-2007
Bocce Bowling Dart Federasyonu	2005	Özerk-2006
Boks Federasyonu	1942	Özerk-2007
Briç Federasyonu	1997	Özerk-2005
Buz Hokeyi federasyonu	1991	Özerk-2006

Buz Pateni Federasyonu	1991	Özerk-2006
Jimnastik Federasyonu	1957	Özerk-2007
Dağcılık Federasyonu	1966	Özerk-2007
Dans Sporları Federasyonu	2006	Özerk-2006
Dijital Oyunlar Federasyonu	2011	Özerk Değil
Eskrim Federasyonu	1923	Özerk-2007
Futbol Federasyonu	1923	Özerk-1992
Geleneksel Spor Dalları Federasyonu	1996	Özerk Değil
Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu	2007	Özerk Değil
Golf Federasyonu	1996	Özerk-2005
Görme Engelliler Spor Federasyonu	2000	Özerk-2007
Güreş Federasyonu	1923	Özerk-2006
Halk Oyunları Federasyonu	2001	Özerk-2006
Halter Federasyonu	1956	Özerk-2006
Hava Sporları Federasyonu	2008	Özerk Değil
Hentbol Federasyonu	1976	Özerk-2006
Herkes İçin spor Federasyonu	1990	Özerk-2006
Hokey Federasyonu	2002	Özerk-2006
İşitme Engelliler Spor Federasyonu	2000	Özerk Değil
İzcilik Federasyonu	1992	Özerk-2006
Judo Federasyonu	1962	Özerk-2006
Kano Federasyonu	2002	Özerk-2006
Karate Federasyonu	1981	Özerk-2006
Kayak Federasyonu	1939	Özerk-2006
Kıck Boks Federasyonu	1994	Özerk-2006
Kızak Federasyonu	2008	Özerk Değil

Kürek Federasyonu	1957	Özerk-2004
Masa Tenisi Federasyonu	1966	Özerk-2006
Modern Pentatlon Federasyonu	2001	Özerk-2006
Motosiklet Federasyonu	2003	Özerk-2004
Muay Thai Federasyonu	2006	Özerk-2009
Okçuluk Federasyonu	1961	Özerk-2006
Okul Sporları Federasyonu	2005	Özerk-2006
Otomobil Sporları Federasyonu	1991	Özerk-2006
Özel Sporcular Spor Federasyonu	2000	Özerk Değil
Satranç Federasyonu	1991	Özerk-2006
Sualtı Sporları Federasyonu	2006	Özerk-2006
Sutopu Federasyonu	1923	Özerk-2006
Taekwondo Federasyonu	1968	Özerk-2006
Tenis Federasyonu	1953	Özerk-2004
Triatlon Federasyonu	2001	Özerk 2006
Türkiye Oryantring Federasyonu	2006	Özerk-2007
Üniversite Sporları Federasyonu	1996	Özerk-2006
Voleybol Federasyonu	1958	Özerk-2005
Vücut Geliştirme Fitness ve Bilek Güreşi Federasyonu	1991	Özerk-2004
Wushu Federasyonu	2006	Özerk-2009
Yelken Federasyonu	1957	Özerk-2006
Yüzme Federasyonu	1957	Özerk-2006

Tablo 2: Türkiye'deki Spor Federasyonları

3.3 ÖZERK SPOR FEDERASYONLARINDA SPOR YÖNETİMİ

21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı kanuna 04.03.2004 tarih ve 5105 sayılı kanunla eklenen Ek- 9 . maddesine göre, özerk federasyonların organları genel kurul tarafından seçilir her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alır bütçesi genel kurul tarafından onaylanır ve ibra edilir.

Federasyonların genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar, kimlerin oy kullanacağı, ilişkileri, Genel Müdürlükçe belirlenen çerçeve statüye göre federasyonların kendilerinin düzenleyeceği ana statü ve talimatlarla çalışır.

Özerkleşme olarak ifade edilen süreç sonrasında öncelikli olarak futbolun özerkleşmesi ile birlikte ulusal spor federasyonları, kurulmuş oldukları devlet teşkilatından bağımsız, idari ve mali anlamda özerk yapıya kavuşmaları neticesinde yönetim anlayışlarında şu gibi değişiklikler söz konusu olmuştur.

Spor, devletin sevk ve idaresi dışına çıkmış, her spor federasyonu belirlenen statü çerçevesinde siyasi etkilerden uzak şekilde kendi kurallarını koyabilme, uyuşmazlıklardan doğacak çözümleri kendi içerisinde çözme yetkisi elde etmişlerdir. (Küçükgüngör,38)

Özerk spor federasyonlarının iç denetim ve dış denetim olmak üzere iki türlü denetimi söz konusudur *İç denetim*; her federasyonun kendi denetleme kurulları tarafından genel kurulca dört yıllığına seçilen alanlarında ihtisas sahibi kişilerden oluşturulan üyelerce federasyonun mali işlemlerini genel kurul adına denetlenmesidir.

Federasyonların dış denetimi 3289 sayılı kanunun (EK-9) maddesi gereğince Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu bakanlıkça gerçekleştirilmektedir.(Amasya, S;254)

Siyasetin ve siyasetçilerin spora etkilerinden arındırılmasını sağlaması örneğin uzun vadeli kalıcı çözümler yerine kısa vadeli kararların alınması, kendi siyasetleri için sporu araç olarak kullanmalarını önlemesi nedeniyle (Küçükgüngör,38) özerkliğin spor yönetimine olumlu etkisi olduğu görülmektedir.

Özerk federasyonların teknik kapasiteleri sayesinde daha çabuk ve etkin kararlar alabilmeleri, uzmanlaşmış personeli bir araya getirebilmeleri neticesinde etkin bir spor yönetimi sağlamaları spor yönetiminde olumlu yönler olarak ifade edilmektedir.

Özerk spor federasyonlarının Genel Kurulları; ilgili spor dalındaki en yetkili organ olarak görev yapmaktadırlar. Zira genel kurul ilgili spor dalını yönetecek ve denetleyecek organları seçmekte, seçilen bu organların genel kurula hesap verme zorunlulukları söz konusu olmaktadır.

Özerk spor federasyonların yürütme organı başkan ve yönetim kuruludur. Yönetim Kurulu federasyonlarının çerçeve yönetmeliklerinde belirtilen esaslar çerçevesinde kurullar oluşturma, talimatlar çıkarma, bunların uygulanmasını sağlama sportif uyuşmazlıkları çözüme kavuşturma, federasyonlarının bütçelerini hazırlama ve harcamaları gerçekleştirme görevlerini yerine getirir.

Özerk Spor Federasyonlarının Spor genel Müdürlüğü ile alt yapı ve eğitim hizmetleri projelerinin desteklenmesi için genel müdürlükçe kaynak aktarımı, federasyonun talebi halinde Genel Müdürlüğün mülkiyetinde bulunan menkul ve gayrimenkullerin bedelsiz olarak 49 yıllığına tahsisi (m/12) konularında işbirliği bulunmakta olup özerk federasyonların gelirleri ise şöyledir;

- Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak pay
- Katılım payı
- Tescil ve vize ücretleri ile transferlerden alınacak pay
- Sponsorluk gelirleri
- Reklam, yayın ve basılı evrak gelirleri
- Ceza ve itiraz gelirleri
- Yardım ve bağışlar
- Kira ve işletme gelirleri
- Diğer gelirler(m/13)

3.4 ÖZERK OLMAYAN SPOR FEDERASYONLARINDA SPOR YÖNETİMİ

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren federasyonların teşkili 3289 sayılı kanunun 18.maddesinde belirtildiği şekliyle şöyledir; Amatör Federasyonların adedi ile profesyonel dallar, merkez Danışma Kurulunun da görüşü alınarak Spor Genel Müdürünün teklifi üzerine Gençlik ve Spor bakanı tarafından tespit olunur. Bir veya daha fazla spor dalı teknik ve idari bakımdan birer federasyona bağlanmaktadır.(m/18)

Aynı kanunun (3289) 19. maddesine göre hazırlanan Genel Müdürlük Spor Federasyonlarının faaliyetlerinin ana esaslarını belirleyen çalışma, görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen yönergesi gereğince özerk olmayan spor federasyonların teşkilatlanması ve çalışma usulleri ise şöyledir:

Federasyonlar Yönetim Kurulu, Yürütme Kurulları, Danışma Kurullarından teşekkül ettirilmektedirler. Federasyonlarda karar organı Yönetim Kuruludur. Yönetim Kurulu; Başkan, Asbaşkan, Genel Sekreter ve Üyelerden oluşur.

Federasyon Başkanı; Federasyon Başkanları Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği (R.G.-25/12/2012-28508) nin 5. maddesinde belirtilen şartları taşıyanların aday olabileceği kişiler arasından seçilir.

Başkanlık seçimleri dört yılda bir, branşlarına göre yaz ve kış olimpiyatlarının bitimi tarihinden itibaren dört ay içerisinde yapılır, Yapılan seçim sonunda en çok oyu alan aday Genel Müdürün teklifi ve Spor Bakanının onayıyla başkan olur. Federasyon başkanlarının görev süreleri dört yıldır.

İlgili yönetmeliğin 11.maddesi gereğince Federasyon başkanları kendi isteğiyle görevinden ayrılabilceği gibi, seçilme şartlarından herhangi birini kaybetmiş olması veya yapılan incelemeler sonucunda görevde kalmasının sakıncalı görülmesi halinde, başarısız olması durumunda Genel Müdürün teklifi ve Bakanın onayıyla görevden alınabilir. (R.G.-25/12/2012-28508)

Federasyon Başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri kendi spor dallarındaki müsabakalarda antrenörlük ve hakemlik yapamazlar.(m/16))

Federasyonun karar Organı olan Yönetim Kurullarının Görevleri,” *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Federasyonlarının Teşkilatı, Çalışma, Görev, Yetki ve*

Sorumlulukları” yönetmeliğinin 13.maddesinde belli başlı görevleri şu şekilde ifade edilmektedir: Federasyonun yıllık faaliyet ve bütçe taslağını hazırlamak, spor dalları ile ilgili yurt içi ve yurtdışı gelişmeleri izlemek, uluslararası kurallara uygun olarak spor müsabakalarını organize etmek, kulüplerarası müsabakaların teknik anlaşmazlıklarını çözmek, ülkemizi dışarıda temsil edecek sporcu, teknik eleman ve idarecilerini seçmek, uluslararası spor federasyonlarının yurt dışı toplantı ve seminerlerinde ülkemizi temsil edecek kişileri belirlemek, federasyon kurullarını çalıştırmak, federasyon bütçesini en iyi biçimde kullanmak ve kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelerle federasyonun diğer görevlerini yapmak. (R.G.-22/11/2012-21766)

Federasyonların Yürütme Organları; Genel Sekreter, yeteri kadar uzman, şef memur ve diğer görevlilerden oluşur. Genel Sekreter görevlendirme usulü ile atanır. (29/3/2011-6215/10 md.) Genel Sekreterin; Yönetim Kurulu kararlarının gereklerini yerine getirmek, federasyonca hazırlanacak statü ve fiktürleri hazırlayıp ilgililere duyurmak, uluslararası müsabakaların düzenlenmesi işlemlerini yapmak, Federasyon başkanı adına federasyonu temsil etmek gibi görevleri bulunmaktadır.

Yönetmeliğin 6.maddesinde federasyonların teşkilatlanması başlığında belirtilen şekliyle özerk olmayan Spor Federasyonlarının Danışma Kurulları ise şöyledir: Teknik Kurul, Eğitim Kurulu, Sağlık Kurulu, Hukuk Kurulu, Merkez Hakem Kurulu. Bu kurullar milli takım teknik elemanlarını belirlemek, sporcu, antrenör, yöneticilerin eğitimlerini üstlenmek, sağlıklı beslenme ve sağlık kontrollerinin yapılmasını sağlamak, hukuki konularda yönetim kurulunu bilgilendirmek, ilgili spor dalının müsabakalarının hakemlerini atamak gibi kendilerine verilen yetki sınırları içerisinde Yönetim Kuruluna karşı sorumluluğu olan kurullardır.

İlgili yönetmeliğin 15.’inci maddesi gereğince federasyonlar her sayfası numaralı ve Genel Müdürlük mührü ile mühürlü, bütçe gider defteri, karar defteri, malzeme ve demirbaş kayıt defteri, kulüp sporcu kayıt ve takip defteri, antrenör kayıt defteri, organizasyon defteri, hakem kayıt defteri, hakem sicil dosyasını tutmak zorundadırlar.

Özerk olmayan spor federasyonlarının disiplin ve ceza işlemleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan “*Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği*”nce düzenlenmektedir. Buna göre cezai müeyyideleri uygulamaya yetkili merciler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Ceza Kurulu, Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleridir.(m/71-72)

Federasyonların çalışma esasları ise özetle şöyledir: Federasyon Yönetim Kurulu Federasyon başkanın çağrısı üzerine yılda en az dört defa toplanır. Görüşülen konular ve mali konularla ilgili alınan kararlar Genel Müdür veya yetki vereceği Genel Müdür Yardımcısının, diğer tüm iş ve işlemlere ilişkin kararları federasyon başkanının onayı ile yürürlüğe girer. Federasyonların yıllık veya dört yıllık faaliyet programları, sporu yaygınlaştırma, sporcu sayısını artırma, elit sporcu yetiştirmeleri ile mevzuatları gereği yapmakla sorumlu olduğu iş ve faaliyetler; Genel Müdürlüğün bünyesinde oluşturulacak Sportif Değerlendirme Kurulu tarafından da kontrol edilmektedir.(m/14)

3.5 ÖZERK YAPILANMANIN FEDERASYONLARA ETKİSİ ÜZERİNE TESPİTLER

Özerk federasyonların statülerini Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün belirlemesi, federasyonların kendi statülerini Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün çerçeve yönetmeliğine göre uygulamaları, her türlü faaliyetlerinin yürütülmesinde ve doğacak cezai uyuşmazlıkların çözümünde Genel Müdürlüğün bağlı olduğu bakanlığın denetimine tabi olması nedeniyle Federasyonların tam özerk olmadıkları ifade edilebilir.

Özerkliğin tam olarak olmasa da getirdiği etki, yetki, dinamizm, uygulamaların standartlarının artması, mali yönden federasyon bütçelerinin artması gibi nedenlerle, profesyonel yönetim anlayışının Federasyonların üst yönetimlerinde uygulanması spor yönetimlerinin profesyonel yöneticilerle yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Federasyonların tam bağımsız olmadıklarının bir başka göstergesini şöyle ifade edecek olursak; Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak kurulan “Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu” yönetmeliği bağımsız spor federasyonlarının sportif başarıları, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini izlemek

değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla 13.07.2012 tarih ve 28352 sayılı Resmi Gazetede yürürlüğe girmiştir.

Nitekim “Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu” özerk federasyonların denetimi ile ilgili performans kriterleri hazırlayarak bu kriterleri yerine getiremeyip başarısız olan federasyon başkanlarının görevlerinden alınacağını (www.interpres.com, e.t, 09.04.2013) açıklamıştır.

Bu uygulamalardan da anlaşılacağı üzere idari yönden bağımsızlığını kazanmış federasyonlara devletin spora olan etkisinin devam ettiği görülmektedir.

Özerk Federasyonların Çerçeve Statüsünün 4. maddesinde belirtilen; özerk federasyon ile kulüpler, federasyon ile sporcu, hakem ve kulüplerin kendi aralarındaki anlaşmazlık ve uyuşmazlıkların Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Tahkim Kurulunda sonuca bağlanması özerk federasyonların kendi kararlarını alamamalarına bir örnek olarak gösterilebilir.

Özerk Federasyonların Genel Kurullarının çok fazla üye ile oluşturulması (Özerk Federasyonlar Çerçeve Yönetmeliği m;6/a-b) Özerk Federasyonların Genel Kurullarını devlet yönetiminin baskısı altında gerçekleştirdiği izlenimini doğurmaktadır.

Örneğin Türkiye Basketbol Federasyonunun 2012 Eylül ayında yapılan 6. Olağan Genel Kurulu Federasyon Başkanlığı seçimlerinde bir kulüp başkanının federasyonun özerkliği ile ilgili olarak; Spor Bakanlığına bağlı Genel Müdürlük temsilcilerinin genel kurulda delege olarak temsil edilmemesinin gerektiğini söyleyerek sporun devlet eliyle yönetildiğine dair açıklamaları olmuştur. (www.haberx.com, e,t; 29.07.2013)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan federasyonların gelirleri bakanlık bütçesinden ayrılan pay ve desteklerle yürütülürken, (3289 sayılı kanunun 5105 sayılı kanunla değişik Ek;3 maddesi) ‘ne göre çıkarılan ödül ve sponsorluk işlemleri yasasının yürürlüğe girmesiyle; Özerk Federasyonların sponsorluk gelirleri, reklam gelirleri, kira ve işletme gelirleri, naklen yayın gelirlerinin, artmasının özerkliğe olumlu sonuçları olarak ifade edebiliriz.

Örneğin 2004 yılında özerkliğini elde eden Basketbol Federasyonu televizyon yayınlarının pazarlanması, saha ve forma üzeri reklam hakları ve sponsorluk anlaşmalarıyla gelir getirici çalışmalar yapmış, kulüplere imkanlar yaratmış ve basketbol' a kaynak girişi sağlanmıştır.

Türkiye Basketbol Federasyonunda özerklik öncesinde devlet bütçesi harcama yönetmeliği kurallarına göre yapılan sosyal hak ve tazminatlar ve özlük hakları çeşitli kaynaklardan elde edilen bu gelirlerle başta hakemlerin özlük ve sosyal hakların iyileştirilmesini sağlamış, Milli Takım hazırlık, maç ve kampları ile diğer basketbol organizasyonlarının işleyişine harcanmış emsal ülke federasyonlarının şartlarına getirilmiştir.(TBF, Genel Kurulu, ;2005)

Özerkliğin federasyonların mali konulardaki işleyişine bir örnek de şöyle vermek gerekirse; Örneğin Türkiye Basketbol federasyonun sezon içerisindeki tüm kategorilerinde yapılan müsabakalar ve yurtiçi organizasyonlarının kulüp, hakem ve sporcu ödemelerini yapmak üzere özerklik öncesinde Gençlik ve Spor Bakanlığının çalışanlarını mutemet olarak görevlendirilirken özerklik sonrası bu uygulamanın merkezden yapılarak kaynak israfını önlemesi açısından mali işlerin yürütülmesindeki olumlu gelişme olarak söyleyebiliriz.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunun 2.4.2009 tarih ve 2009/3 sayılı” Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Faaliyetlerinin Denetimi ile Özerk Federasyonların Özerkleşmesi” konulu raporunda federasyonların özerkleşmesi ile ilgili şu görüşlere yer verilmiştir;

Özerk spor federasyonlarının özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığının açıklığa kavuşturulması, bu doğrultuda yapılması gereken düzenlemelerin çerçeve statüde olmayıp 3289 sayılı kanunda belirtilmiş olduğu, okullardaki spor eğitimi faaliyetleri ile ilgili hizmetlerin yürütülmesine ilişkin görevin birden fazla kuruma verilmesinden kaynaklanan belirsizliğin giderilmesi, özerklik statüsü verilirken ilgili kanun göz önünde bulundurularak belli kriterlerin aranması, kendi gelir ve giderlerini karşılamayan federasyonların statülerinin yeniden değerlendirilmesi, sponsorluk gelirlerini artırıcı çalışmaların yapılması spor müsabakalarında bahis ve şans oyunlarından elde edilecek gelirlerin Genel Müdürlükçe artırılması, nitelikli personel sayısının artırılması, özerk spor federasyonlarında Genel Müdürlüğe ait personelin

görevlendirilmelerine son verilmesi, özerk spor federasyonları hakkında düzenlenen denetim raporlarının gereklerinin yerine getirilmesi önerileri yapılmış Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün yapısal dönüşüm süreci içerisinde ana hizmet birimleri içerisinde yer alan spor federasyonlarının özerk hale getirilmesi Türk sporu açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. (<http://www.tccb.gov.tr>, 2013)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU YÖNETİM VE İŞLEYİŞİ

04.03. 2014 tarih ve 5105 sayılı kanunla çıkarılan özerklik yasası ile birlikte özellikle idari ve mali yönden yönetim serbestliği ve kazanımları elde eden spor federasyonları kendi spor federasyonunun özelliklerine göre yönetmelik ve tüzüklerini oluşturmuş çalışmalarını bu bağlamda gerçekleştirmektedirler.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde özerk spor federasyonlarından olan Türkiye Basketbol Federasyonunun kuruluşu, yapısı, tarihi, basketbol sporunun gelişimi, mevzuat ve yönetmelikleri incelenerek özerklik açısından değerlendirilmesi ele alınacaktır.

1. BASKETBOL SPORU VE GELİŞİMİ

Basketbol, dayanıklılık, kuvvet, sürat, beceri ve hareketlilik gibi fiziksel özellikleri geliştirmekten öte, çabuk karar verme, mücadele isteği, cesaret, bütünlük, işbirliği, doğruluk, kendine güven, bir sonraki pozisyonu öngörerek hareket etme, paylaşma, sezme gibi bilişsel, psikolojik ve sosyal etmenleri de içinde bulunduran, bireyin kişilik eğitimi üzerinde çok olumlu etkisi olan, çok yönlü bir takım oyunudur.

Uluslararası Basketbol Federasyonu (FIBA) Genel Kurulunun Resmi Basketbol Kurallarında Basketbol Oyunu; beş kişiden oluşan iki takımla oynanan her iki takımın amacının rakibin sepetine sayı yapmak ve diğer takımın sayı yapmasını engellemek olarak tanımlanmış ve oyunun hakemler, masa görevlileri ile teknik komiser tarafından kontrol edildiği belirtilmiştir (Basketbol Resmi Oyun Kuralları, 2012).

Basketbol oyununun bir Orta Amerika medeniyeti Mayaların bir kolu olan Toltek kavminde bin yıl önce oynandığı arkeolojik kazılarda ortaya çıkan harabelerden anlaşılmaktadır (Durupınar, 2006; 8)

Bugünkü Mexico City'nin 80 km kuzeyine yerleşen ve savaşçı bir kavim olan Toltekler (M.S.900-1200) tapınakların yanında Tlahiotenle diye adlandırdıkları spor sahalarında Tlaştı denilen büyük top oyunu sahaları inşa etmişlerdi. Sahanın uzunluğu 146 metre, genişliği 36,5 metre olup oyun alanının etrafı 4 metrelik duvarlarla çevrelenmişti. Genişliğine iki duvarın üst zeminine yakın kısmına içinde 50 cm. çapında delik olan taştan yapılmış birer tekerlek diklemesine monte edilmişti. Böylece oyuncular sert kauçuktan yapılan top benzeri nesneyi yandan fırlattıklarında

sayı kazanırlardı. Yalnız bu oyunda 4 metre yükseklikteki potaya elle şut atmak yasaktı. Oyuncular dirsek, diz veya kalçayla topu oynayabilir ve atış yapabiliirdi. İnsanoğlunun bugüne kadar tespit edilen yüksekteki bir çembere ilk top fırlatma oyunu budur (Durupınar, 2006; 8,9).

Basketbol oyununun kuruluşu yüzyıldan daha eski bir zamana 1891 yılına kadar uzanmaktadır. Basketbol ABD Massachusetts Springfield Genç Erkekler Hristiyan Birliği (YMCA) Eğitim Okulunda Kanadalı bir beden eğitimi öğretmeni olan Dr. James Naismith tarafından ortaya çıkarılmıştır

James Naismith ortaya çıkardığı bu yeni sportif oyuna sepet topu anlamına gelen basket-ball adını vermiş ve günümüze kadar bu adla anılmıştır.(Atabeyoğlu,.1986;3,4)

Basketbol oyununun ilk kurallarını Dr. James Naismith belirlemiş ve ilk olarak 1892 yılında çalıştığı okulun spor salonunda öğrencilerine oynatmıştır. Naismith'in modern dünyaya uyarladığı oyun kısa sürede tüm Amerika'ya yayılmış aynı hızla Avrupa'ya sıçramış ve aynı yıl Paris'te bir oyun sahası inşa edilmiştir (Dedeoğlu, A,2012, www.potaforum.net/turk-basketbolu-t12754.html, e,t; 24.07.2013).

1893 yılında Paris'te Trevisse Caddesi üzerindeki spor salonunda oynanan basketbol maçı Avrupa da oynanan ilk basketbol maçıdır (Atabeyoğlu,.1986;3,4).

Amerika' da ilk resmi basketbol şampiyonası 1897 yılında gerçekleştirilmiş, 1900 yılında ilk bayanlar basketbol maçı oynanmıştır. 1904 yılında Amerikalıların Saint Louis'de organize ettikleri olimpiyat oyunlarında basketbola gösteri mahiyetinde yer verilmiştir.

Hızla gelişme kaydeden basketbol kısa sürede Avrupa' da en gözde sporlar arasında yerini almış, 1913 yılından itibaren Uzakdoğu'da kendini göstermiştir.

Basketbolu Uzakdoğu'ya getirenler Amerika'nın Springfield eyaletindeki Y.M.C.A (Young Men's Christian Association/Genç Hristiyanlar Birliği)teşkilatı mensuplarıdır.

1916 yılından itibaren Avrupa kıtasını etkisi altına almaya başlayan Basketbol oyunu I. Dünya savaşı nedeniyle Avrupa'ya savaşmaya giden Amerikan askerlerince cephe gerisinde'de oynanmıştır.

1919 yılında Paris'te düzenlenen İngiliz, Fransız, Amerikan ve İtalyan askeri takımlarının katılımıyla ilk uluslararası basketbol turnuvası düzenlenmiş ve Amerikan takımı bu turnuvanın şampiyonu olmuştur.

İlk Kadınlar Avrupa Basketbol Şampiyonası Fransa'nın Nice Kentinde 1930 yılında düzenlenmiş tüm dünya ülkelerine hızla yayılmıştır. Özellikle büyük kentlerdeki geniş spor alanlarında yapılan üniversitelerarası karşılaşmalar basketbolun seyirlik olarak yayılmasında önemli katkılar sağlamıştır.(Atabeyoğlu,1986;5,6)

Basketbolu daha çekici hale getirmek, uluslararası müsabakaların kurallarını belirlemek, amacıyla 20 Haziran 1932 yılında İsviçre'nin Cenevre kentinde İsviçre, Yunanistan, İtalya, Portekiz, Arjantin, Romanya, Letonya ve Çekoslovakya basketbol federasyonlarının birliktelikleri ile Uluslararası Basketbol Federasyonu (FIBA) kurulmuş ve basketbol uluslararası örgütlü bir kurum haline gelmiştir. (Atabeyoğlu, 1986;7)

İlk Avrupa Basketbol Şampiyonası 1935 yılında gerçekleştirilmiş olup o tarihten itibaren iki yılda bir gerçekleştirilmektedir. Olimpik spor olarak ilk defa 1936 Berlin Olimpiyatlarına dahil edilen basketbol sporunda Erkekler Dünya Şampiyonası ilk defa 1951 yılında, Bayanlar Dünya Şampiyonası ise 1953 yılında gerçekleştirilmiştir.

Basketbol'da Avrupa Ligi 1995/1996 yılında oynanmaya başlanırken, Bayanlar kategorisinde Olimpiyatlara katılım 1976 yılında gerçekleşmiştir.

1.1. BASKETBOLUN TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ

Birçok kaynakta Türkiye'de basketbolun ilk defa İstanbul Robert Koleji'nde 1904'te oynandığı belirtilmekle birlikte Boğaziçi Üniversitesi Okul Müze Müdürlüğü'nün yapmış olduğu araştırmalarda basketbolun 1906'yı 1907'ye bağlayan kış mevsiminde okulun Jimnastik salonunda Amerikalı öğretmenler arasında oynandığı ifade edilmektedir.

Birinci Dünya savaşından sonra 1920’de YMCA İstanbul Çarşı Kapıda şube açmasından sonra YMCA dershanesi ve Beyoğlu Tepebaşın’daki salonda sürekli basketbol oynanmaya başlanmıştır.

Cağaloğlu Yüksek Öğretmen Okulu beden eğitimi öğretmeni Selim Sırrı TARCAN’ın teşvik ve gayretleriyle Cağaloğlu Yüksek Öğretmen Okulunda da basketbol müsabakaları oynanmıştır (Durupınar, 2006,14).

Türkiye’de ilk basketbol maçı, 4 Kasım 1921 günü Cağaloğlu Yüksek Öğretmen Okulu öğrencilerin dışarıdan yapılan takviyelerle oluşturulan Türk takımı ile Amerikan Genç Hristiyan Birliği (Y.M.C.A) takımları arasında oynanan ve Amerikan takımının Türk takımını (18-14) yendiği maçıdır.(Atabeyoğlu,1986;12,13).

1920’li yılların ilk yarısında ülkemizdeki ilk basketbol sahaları; Bebek, Üsküdar, Balmumcu ve Beykoz’da açılmış, bu dönemde İstanbul Lisesi, Mühendis Fakültesi, Galatasaray, Kabataş ve Vefa Liselerinde de basketbol oynayanların sayısı artmıştır.(www.tbf.org.tr., 2013; e,t; 01.08.2013)

Cumhuriyetin ilanından sonra 1923 yılında ilk resmi spor teşkilatımız olan Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı’nın kurulması ve 1925 yılında İstanbul Basketbol Mintikasının açılmasıyla basketbol ülkemizde yayılmaya başlamıştır. (Dedeoğlu, A,2012, www.potaforum.net/turk-basketbolu-t12754,html, e,t; 24.07.2013).

Takip eden dönemde Kurtuluş, Beyoğlu Spor, Barkhoba, Maccabi, Protkeba, İtalyan Kartal ve Galatasaray basketbolda ilk ve ciddi faaliyet gösteren takımlar olmuşlardır.1927 yılından itibaren İstanbul Basketbol Şampiyonası organize edilmeye başlanmış, ilk yıllarda azınlık takımları etkili olmuşlardır. (www.tbf.org.tr., 2013; e,t; 01.08.2013)

2. TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU

2.1. KURULUŞ VE FAALİYETLER

Basketbol Federasyonunun resmi faaliyetleri 1934 yılında kurulan Spor Oyunları Federasyonu bünyesinde başlamıştır, uzun bir süre voleybol ve hentbol branşlarıyla birlikte aynı çatı altında yönetilen Basketbol Federasyonu 1 Mart 1959 tarihinde Spor Oyunları Federasyonundan ayrılarak Türkiye Basketbol Federasyonu adını almış ve müstakil bir yönetime kavuşmuştur.

Basketbol Federasyonuna 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanu'na 5105 sayılı kanun ile eklenen ek 9. madde hükmü gereği Başbakanlık Makamının 05.04.2004 tarihli ve Merkez Danışma Kurulu (MDK) -168 sayılı olurları ile idari ve mali yönden özerklik verilmiştir. (TBF, 2005)

Türkiye Basketbol Federasyonu Başkanları özerkliğin sağlandığı 2004 yılına kadar atama ile işbaşına gelmiş iken, özerk yapı ile beraber Basketbol Federasyonuna seçimle işbaşına gelen ilk Federasyon Başkanı Turgay Demirel olmakla birlikte günümüze kadar Federasyon Başkanlığı yapanlar şöyledir.

Süreyya GENCE	1934-1938
Kerim Bükey	1938-1945
Vedat ABUT	1945-1949
Faik GÖKAY	1949-1958-1964-1967
Turgut ATAKOL	1958-1959-1959-1964
Feridun V.KORAY	1967-1668
Osman SOLAKOĞLU	1968-1977
Uğur EREL	1978-1979
Gencay ŞAYLAN	1979-1979
Osman SOLAKOĞLU	1979-1992
Turgay DEMİREL	1992-2005 / 2005-

2.1.1. Milli Takımlar

Basketbol sporunun resmi bir kimlik kazanmasından sonra uluslararası temaslar da yapılmış, İlk Basketbol Milli Maçı 1936 yılında Yunanistan ile oynanmıştır. Bu tarihten itibaren ülkedeki gelişmelere bağlı olarak bölgesel organizasyonlar dışında A Milli Takımlar seviyesinde pek bir başarısı olmayan Milli Takım 1981 yılında katıldığı Avrupa Şampiyonası sonrasında 1993 yılına kadar finallere katılma hakkı elde edememiş, bu tarihten sonra aralıksız tüm şampiyonalara katılma hakkı elde etmiştir.

Türkiye Basketbol Federasyonu Milli Takımlar düzeyinde Uluslararası turnuvalarda Türkiye adına şu kategorilerde temsil edilmektedir.

- Erkek A Milli Takım
- Erkek B Milli Takım
- Ümit Erkekler (U 20) Milli Takım
- Genç Erkekler (U 18) Milli Takım
- Yıldız Erkekler (U 16) Milli Takım
- Yıldız Erkekler (U 15) Milli Takım
- Üniversite Erkekler
- Kadın A Milli Takım
- Kadın B Milli Takım
- Ümit Kızlar (U 20) Milli Takım
- Genç Kızlar (U 18) Milli Takım
- Yıldız Kızlar (U 17) Milli Takım
- Yıldız Kızlar B (U 16) Milli Takım
- Üniversite Kızlar

Milli Takımların erkek ve kadınlar olmak üzere çeşitli yaş kategorilerindeki Olimpiyat, Dünya, Avrupa ve Balkan Şampiyonalarında çeşitli başarıları bulunmaktadır.

2.1.2. Organizasyonlar

Kuruluşu olan 1959 yılından beri hedeflerini; dünyada basketbolun güç merkezi olarak belirleyen ve bunu gerçekleştirmek için Uluslararası birçok turnuvaya ev sahipliği yapan Türkiye Basketbol Federasyonu 2010 yılında FIBA Dünya şampiyonasına ev sahipliği yapmış, 2012 yılında kadınlar ve erkekler Avrupa Ligi finallerini düzenlemiştir.

2014 FIBA Kadınlar Dünya Basketbol Şampiyonasına ev sahipliği yapacaktır. Bu özelliği ile Türkiye 15 yıl içerisinde hem erkekler hem de kadınlarda kıta ve dünya şampiyonası düzenleyen tek ülke olacaktır. (www.tbf.or.tr)

2.1.3. Lig Faaliyetleri

Basketbol Federasyonunun faaliyetleri; 1923-1945 yılları arasında İl Birincilikleri, 1946 yılından sonra ise İstanbul, Ankara ve İzmir bölgelerinin iştirakiyle yapılan mahalli lig maçları şampiyonaları şeklinde uygulanmış, 1966 yılında ilk Türkiye Basketbol Ligleri organize edilmiş 1966-1967 sezonunda oynanan Basketbol Liglerinin ilk şampiyonu İzmir in Altınordu takımı olmuştur.

Türkiye Basketbol Federasyonunca ülke genelinde tertip edilen kategorilerine göre lig faaliyet ve spor organizasyonları ise şöyledir;

- Basketbol Erkekler 1. Ligi
- Basketbol Kadınlar 1. Ligi
- Basketbol Erkekler 2. Ligi
- Basketbol Kadınlar 2. Ligi
- Basketbol Erkekler 3. Ligi
- Basketbol Erkekler 3. Ligi

Kategorilerinde yıllık lig organizasyonları yapılmakta olup, ayrıca erkekler ve kadınlarda Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Kupası, ikinci lig erkek takımlarının iştirakiyle Federasyon Kupası, Erkekler ve Kadınlar 1. Ligi takımlarının katılımıyla All- Star etkinliği, Üniversiteler Basketbol Şenliği, Türkiye Minikler Basketbol Şenliği adıyla organizasyon ve turnuvalar düzenlenmektedir.

Türkiye Basketbol Federasyonunun faaliyetleri arasında eski Federasyon Başkanlarından Turgut Atakol anısına düzenlenen Uluslararası takımların katıldığı “Turgut Atakol Basketbol Turnuvası” yapılmakta; yine eski Federasyon Başkanlarından Osman Solakoğlu anısına 2005 yılından itibaren “Osman Solakoğlu Toplum Hizmet Ödülü” verilmektedir.

Federasyon tarafından altyapılardan üst liglere sporcu yetiştirmek, başarılı sporcuların takibini sağlamak, illerinde şampiyon olan takımların sporcularının kendi takımını temsil etmek amacıyla her yıl Türkiye'nin farklı bölgelerinde yurt içi faaliyetler kapsamında Gençler, Yıldızlar ve Küçükler kategorilerinde bölge şampiyonaları, Anadolu Şampiyonaları ve Türkiye Şampiyonaları düzenlenmektedir.

Türkiye Basketbol Federasyonu 1970 yılında sponsorlar aracılığıyla miniklere yönelik “Mini Basket” organizasyonu düzenlemiştir. Bu organizasyonun sonucunda başta İstanbul, Ankara, İzmir, Adana olmak üzere Anadolu’nun çeşitli illeri mini basket sahalarına kavuşmuştur.

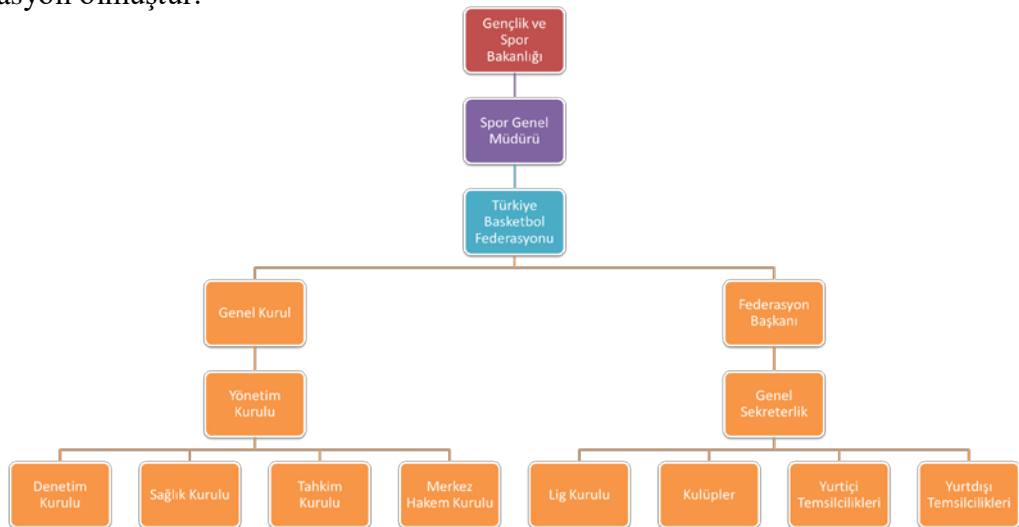
Uzun yıllar çeşitli kişi ve kulüplerin önderliğinde düzenlenen “ Mini Basket” faaliyetleri 1980’li yılların başında düzenli organizasyonlar haline gelmiştir.

Mini Basket organizasyonları tüm ülkede Minikler Ligi’ ne dönüştürülmüş Mahalli Minikler Ligleri kurulmuştur. FIBA Mini Basket Komisyonu ile koordineli olarak uluslararası mini basket festivallerine Türkiye’yi temsilen minik takımları katılmıştır.

2003 yılından itibaren “Minikler Basketbol Şenliği” adıyla organize edilen minik basketbol organizasyonu her yıl farklı bir ilde tüm illerin katılımıyla festival havasında gerçekleştirilmektedir (www.tbf.or.tr).

2.2. TEŞKİLATLANMA VE MEVZUAT

21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun Ek 9 uncu maddesi ile 19/7/2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanan ve Basketbol Federasyonunun 18.09.2012 tarihli Genel Kurulunda kabul edilen ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi, bağımsız statüye ve tüzel kişiliğe sahip olan özerk bir federasyon olmuştur.

Şekil 9: Türkiye Basketbol Federasyonu Teşkilat Şeması

Amaçlarını basketbol faaliyetlerini yürütmek ve basketbol sporunu geliştirmek olarak belirlemiş olan *Federasyonunun görevleri* ise şunlardır:(Ana Statü, m/5)

- Basketbolun gelişmesini ve ülke geneline yayılmasını sağlamak amacıyla; kısa, orta ve uzun vadeli stratejik plan ve programlar yapmak; bu konularda gereken karar ve tedbirleri almak ve uygulamak, kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerle işbirliği yapmak,
- Ulusal ve uluslararası karşılaşmalar, her kategorideki milli takım faaliyetleri ile basketbol ligleri, okul spor faaliyetleri dahil her türlü basketbol faaliyetlerini düzenlemek; bunlar için plan, program ve hazırlıkları yapmak, idari, mali ve hukuki yapılanmalarla ilgili temel esasları belirlemek; bunlarla ilgili karar ve tedbirleri almak ve uygulamak,
- Basketbol kulüpleri ve birden fazla dalda faaliyet gösteren spor kulüplerinin basketbol şubeleri ile ilgili olarak Federasyonun görev alanına giren konularda, hukuki, idari ve mali düzenlemeler yapmak; kulüpleri tescil etmek, bunlarla ilgili karar ve tedbirleri almak ve uygulamak, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil ve vize işlemlerini yapmak.
- Ülke içinde müsabakalar düzenlemek, ülke içinde düzenlenen tüm müsabakaların devamlılığını sağlamak, müsabakalarının düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak, yayınlamak ve uygulamak, hakem, temsilci ve gözlemci atamasını yapmak.
- Altyapı ve yetenek tespit projeleri hazırlayarak, bunların altyapısını oluşturup, uygulanmasını sağlamak, yüksek performanslı sporcuların takibini yapmak ve bu sporcuların yetişmesi için gerekli tedbirleri almak, ödüllendirmek.
- Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarının yetiştirilmesi ve eğitilmesini sağlamak, başarılı olanların belgelerini düzenleyip tescillerini yapmak ve bunların çalışmalarını sürekli izlemek.

- Türkiye’yi basketbol ile ilgili tüm konularda ve ilgili kurullarda yurt dışında temsil etmek, uluslararası kurulların ve talimatların uygulanmasını sağlamak,
- Federasyonun kuruluş, görev ve amaçlarının gerçekleşmesi için bütçe çalışması yapmak, bunun için yeterli mali kaynakları sağlamak, bunlarla ilgili gereken karar ve tedbirleri almak,
- Federasyonun amacına yönelik çalışmaları gerçekleştirmek ve spor dalına kaynak sağlamak amacı ile iktisadi işletme kurmak.
- Sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak.

Federasyonun *Merkez Teşkilatı* ise şu şekildedir;

Türkiye Basketbol Federasyonu Genel Kurulun seçmiş olduğu Yönetim Kurulu ve yönetim kuruluna bağlı olarak çalışan alt kurullarca yönetilmektedir.

Türkiye Basketbol Federasyonu Yönetimi 15 asıl, 7 yedek üye den oluşurken alt kurulları aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.

- Denetleme Kurulu
- Disiplin Kurulu
- Eğitim Kurulu
- Merkez Hakem Kurulu
- Sağlık Kurulu

2.2.1. Genel Kurul

Federasyonun en üst organı olan Genel Kurulun, ana statüyü yapmak veya değiştirmek, Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programını ile bütçeyi onaylamak, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarını ibra edilip edilmemesini oylamak, basketbolun gelişmesi ve gelir getirici faaliyet ve promosyonların en üst seviyeye ulaştırılması, organizasyonlar yapılması amacıyla şirket kurulması ve ortaklıklarda bulunulması için yetki vermek, Federasyona spor dalı bağlanmasına, bağlı spor dallarının ayrılmasına ve profesyonel şube kurulması

konusunda karar almak ve Genel Müdürlüğe müracaat için yönetim kuruluna yetki vermek, gibi görevleri bulunmaktadır (m/8).

Basketbol Federasyonunun 18.09.2012 tarihinde en son yapılan Genel Kurulu Spor Genel Müdürlüğünü temsilen 17, Federasyon Başkanlığı yapmış kişileri temsilen 2, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK)'ni temsilen 2, Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK)'nu temsilen 2, Türkiye Spor Yazarları Derneği (TSYD)'ni temsilen 2, faal olmayan milli takım antrenörlerini temsilen 5 ve en üst seviyede hakemlik yapanlardan 2, en fazla milli olmuş faal olmayan sporcuları temsilen 5 ve federasyon faaliyetlerine katılan kulüp temsilcilerini temsilen 140 olmak üzere toplam 177 üye ile gerçekleştirilmiştir.

2.2.2. Federasyon Başkanı

Federasyon Başkanı Genel Kurulca yapılan seçim sonunda belirlenmekte olup Türkiye Basketbol Federasyonunun ana statüsünün 18.maddesinde belirlenen şartları sağlayan herkes aday olabilmektedir. Federasyon başkanının federasyonu temsil etmek, federasyonun faaliyetlerini kanun, yönetmelik, ana statü ve ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararlarına göre yürütmek, federasyonu genel amaçlarını gerçekleştirmek için harcamalar yapmak, gerektiğinde bu yetkiyi sınırlarını belirterek Yönetim Kurulu üyelerine devretmek, tahsis edilen kadroların seçimini yapmak ve atamak gibi görevleri vardır.(m/19)

Federasyon Başkanı'nın görevleri arasında; 14 (on dört) asıl üyeden oluşan Yönetim Kuruluna Ana Statü ve diğer mevzuatla verilen, basketbol kulüpler ve sporcuların tüm işlemleri, spor organizasyonları, idareci, antrenör, hakemlerin eğitim, sağlık, disiplin, sosyal güvenlik işlemleri, basketbol faaliyetlerinin artırılmasını sağlamak amacıyla illerde spor salonları açılmasını sağlamak, sporda şiddetin önlenmesi için gerekli tedbirleri almak ve aldırarak, basketbolun tüm ülke çapında yönetimi için il temsilcileri, bölge temsilcileri, yurtdışı temsilcileri, il düzenleme kurulu, il disiplin kurulu, il hakem kurulu ve benzeri temsilci ve kurullarla ilgili statü ve talimatları hazırlamak ve uygulamak, federasyon faaliyetleri ile ilgili olarak tesis kiralamak, işletmek, işlettirmek ve basketbol faaliyetlerinin her türlü araç, gereç, malzeme ve benzeri ihtiyaçlarını karşılamak bulunmaktadır.

2.2.3. İdari Organizasyon ve Genel Sekreterlik

Federasyonun idari organizasyonu, sorumlu yönetim kurulu üyeleri, genel sekreter, danışman, müsabaka direktörleri ve diğer idari ve teknik personelden oluşur.

Genel Sekreter, idari organizasyonun sorumlusu olup, tüm idari personelin amiridir. Federasyonun idari organizasyonu, sorumlu yönetim kurulu üyeleri, genel sekreter ve personel ile ilgili çalışma usul ve esasları ile mali ve özlük hakları yönetim kurulu tarafından hazırlanan talimatla belirlenir.

Genel Sekreter, görevinden ötürü Yönetim Kuruluna karşı sorumludur. Yönetim Kurulu toplantılarına katılır. Ancak oy kullanma hakkı yoktur. Kurulun raportörlük görevlerini yapar ve kararları imzalar. Başkan ve Yönetim Kurulu'nun vermiş olduğu görevleri icra eder. Federasyon başkanı adına ulusal veya uluslararası federasyonlar, kamu kurum ve kuruluşları ile yazışmaları yapar, il müdürlükleri ile koordinasyonu sağlar. Federasyonun harcama talimatlarına göre gerekli işlemleri yapar, evrakı düzenler ve ödeme aşamasına getirir. (m/28)

2.2.4. Federasyonun Yurtiçi Teşkilatı

Federasyonun yurtiçi çalışmalarını yürütmek üzere, tüm illerde basketbol il temsilcileri bulunur ve Yönetim Kurulu'nca gerekli görülen illerde yeteri kadar personelden oluşan Federasyon Bölge Temsilcilikleri kurulabilir.

İl temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir. Federasyon il temsilcisinin görev süresi, başkanın görev süresi kadardır. İl temsilcileri, Federasyonunun vereceği görevleri yerine getirir, ilgili konuları ve sorunları Federasyona iletirler. İllerde ve bölgelerde Federasyon'un gerekli gördüğü kurul ve komiteleri oluşturarak basketbol faaliyetlerinin geliştirilmesini teşvik eder. Federasyon ile İl Müdürlüğü arasındaki koordinasyonu sağlar. Federasyon adına yaptığı işlemler hakkında il müdürlüğüne ve Federasyona bilgi verir.(m/29)

2.2.5. Federasyonunun Yurtdışı Temsilcileri

Yönetim Kurulunca gerekli görülen ülkelerde yeteri kadar Federasyon temsilcileri belirlenebilir. Bu temsilcilerin seçilmesi ve görevleri ile ilgili esaslar Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan talimatla düzenlenir (m/30).

2.2.6. Federasyonun Gelirleri

- Genel Müdürlük bütçesinden, federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin yüzde 75'i kadar alınacak pay,
- Genel Müdürlük bütçesinden Federasyonun alt yapısına ve eğitimine ilişkin projelerin desteği için aktarılacak kaynak,
- Lig ve kupa karşılaşmalarının televizyon, radyo ve internetten yayınlanması ile ilgili yapılacak sözleşmelerden alınacak % 10'dan az olmamak üzere pay ile resmi veya özel ulusal müsabakaların televizyon, radyo ve her türlü yayınlarından elde edilecek gelirin tamamı,
- Kulüplerin yapacakları özel ve resmi uluslararası temasların yayını için verilecek yetki belgesi gelirleri,
- Kulüp tescil ücretleri ve kulüplerden alınacak liglere katılım bedelleri,
- Yerli ve yabancı sporcular ile yapılacak sözleşmelerden alınacak pay,
- Kulüplerin, oynadıkları müsabaka hasılatlarından alınacak pay,
- Her türlü sponsorluk, reklam, hediyelik eşya satışları ve isim hakkı gelirleri,
- Lisans tescil, vize, aktarma, aidat, katılım payı ve benzeri gelirler,
- Her türlü milli müsabaka gelirleri,
- Başvuru harçları ve alt yapı katkı payları,
- Adaylık başvuru ücretleri, itiraz bedelleri ve disiplin ceza gelirleri,
- Malvarlığı gelirleri, bu değerlerin kira, işletme, devir, temlik ve satışından elde edilen gelir,
- İlgili kurum ve kuruluşlardan sağlanacak gelirler, bağış ve yardımlar,

- Organize edilecek turnuvalar, kurslar, eğitim klinikleri, kamplar ve basketbol okullarından elde edilecek gelirler,
- Faiz gelirleri,
- Düzenlenen bahis ve şans oyunlarından elde edilecek gelirler,
- Diğer gelirler.

Federasyonun elde edeceği tüm gelirler vergi, resim ve harçtan muaftır (m/32).

2.2.7. Federasyonun Giderleri

Ana Statü ve ilgili mevzuat gereği kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek için hazırladığı bütçe doğrultusunda yaptığı harcamalar Federasyonun giderleridir.

Federasyon; ihtiyacı olan ve amacına uygun her türlü menkul ve gayrimenkul malları bütçe esasları dahilinde almaya, satmaya, kiralamaya, kiraya vermeye, işletmeye, ortaklık kurmaya, gayrimenkulleri üzerinde ipotek ve her türlü hak ve mükellefiyetler tesis etmeye ve bağış kabulüne, nakitlerini yönetim kurulunun kararları doğrultusunda değerlendirmeye yetkilidir.

Bütçe ile ilgili harcamalar, yönetim kurulunca hazırlanıp Genel Kurulca kabul edilen bütçe talimatında belirtilir.

Harcamalar aşağıda belirtilen ilke ve esaslara uygun olarak yapılır;

Ana Statüde belirtilen Federasyonun ve yönetim kurulunun görevleri çerçevesinde zorunlu ya da yararlı olan iş ve işlemler için yapılmış olmak, işin mahiyetine ve federasyonun ihtiyaçlarına uygun olmak, federasyonun gelirleri ile tedbirli ve basiretli yönetim ilkeleri, objektif ve iyi niyet kuralları kapsamında orantılı olmak(m/33).

2.2.8. Spor Genel Müdürlüğü İle İlişkiler

Türkiye Basketbol Federasyonu'nun 18.09.2012 tarihli Genel kurulunda kabul edilen statü gereğince Genel Müdürlük ile ilişkiler şöyledir (m/43):

Kendisine Kanun ve bu Statü ile verilen görevleri yerine getirirken, Genel Müdürlük ve İl Müdürlükleri ile koordineli çalışır.

Genel Müdürlük tarafından Federasyona yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden Federasyona tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu şekilde alınan taşınmazların Genel Müdürlük adına tapuda kayıt ve tescil edilmesi için Federasyon başkanına veya genel sekretere yetki verilir. Bu taşınmazlar Federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, Federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz. Bu maddede geçen teknik personel ibaresinden; teknik direktör, antrenör, spor masörü-masözü, kondisyoner, diyetisyen, doktor, sağlık elemanı, spor psikoloğu, spor analizcisi, istatistikçi, jüri üyesi, gözlemci, temsilci, hakem, teknik kurul üyeleri, mali konularda uzman, avukat, kurs eğiticisi, federasyonlara ait spor tesisleri ve kamp eğitim merkezleri ile spor alanlarını spor faaliyetlerinin yapılmasına elverişli hale getirmek üzere görevlendirilenler ve benzeri görevliler anlaşılmaktadır (m/43).

Federasyonun denetimine ilişkin hususlar hariç olmak üzere, Genel Müdürlük ile çıkacak ihtilaflar, Tahkim Kurulunca belirlenecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve Federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak komisyon marifetiyle çözümlenir. Bu komisyon kararlarına yapılacak itiraz, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

Antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe gönderilir. Sporcu lisans, tescil, vize ve transfer işlemlerini Genel Müdürlüğün merkezi otomasyon sistemi üzerinden yürütülür.(m/43)

2.3. SPOR YÖNETİMİNDE ÖZERKLİK AÇISINDAN TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU

Özerklik Basketbol Federasyonunun yönetimi için gerekli olan, yarışma, hakem, disiplin, antrenör ve sözleşmeli sporcuların tescil işlemlerinde her türlü esasların Basketbol Federasyonu yönetim kurulunca belirlenmesi serbestliğini getirmiş, federasyonun idari işleyişinde bürokrasiyi azaltmıştır.

Kulüpler ve sporcular için her dönem anlaşmazlık kaynağı olan tescil ve transfer işlemleri Genel Müdürlük mevzuatından bağımsız hale getirilmiş ve uygulamaya konan sözleşme sistemi ile kulüp-oyuncu ilişkileri, mali konular bir esasa bağlanmış, bu yolla devlet bütçesinde yeni bir vergi kaleminin yer alması sağlanmıştır.

Basketbolun idari ve teknik yapılanmaları özerklikle birlikte daha güçlü hale getirilmiştir. Örneğin Federasyonun Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı olarak federasyonun idari işlerini yürüten personel sayısı birkaç kişiyi geçmezken 2005 yılı genel kurulunda da ifade edildiği gibi görevin getirdiği niteliklerde federasyonun idari ve teknik kadroları bu sayı 59 a çıkarılmış ve bundan sonra da ihtiyaca göre artırılarak federasyon kadrolarında istihdam edilmişlerdir.

Özerklik öncesi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Türkiye Basketbol Vakfı (TBV), gelirleriyle kısıtlı bütçelerle yönetimini sürdüren Basketbol Federasyonu, özerkliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte; televizyon yayınlarının pazarlanması, sponsorluk talimatının hazırlanması ile birlikte sponsorluk anlaşmaları, forma üzeri reklam hakları, lig faaliyetlerinin sponsor isimle organizesinin sağlanmasına imkan tanıyan düzenlemelerle kulüplere mali imkanlar sağlanmış, basketbola kaynak girişi sağlanmıştır. (TBF,1.Olağan Kurulu, 2005;13,14)

Özerkliğin mali yönden Basketbol Federasyonuna olumlu etkisi 2009 yılında İstanbul'da gerçekleştirilen sporda özerklik konulu panelde de dile getirilmiş ve özerklik öncesi kısıtlı olan bütçesi artırılmış ve dört yıllık bütçesini 30 trilyon Türk Lirası gibi rakamlara ulaştırdığı ifade edilmiştir. (Aydın, 2009,77)

Bu kaynaklardan elde edilen gelirler; milli takımların hazırlık, maç ve kampları, lig ve diğer basketbol organizasyonlarının işleyişi, hakemlerin özlük ve sosyal haklarının, maç tazminatlarının diğer uluslararası emsal ülke federasyonlarının

şartlarına getirmiş klasman sisteminin düzenlenmesi ile birlikte hakemlerin gelişmesi ve başarılarının artmasında faktör olmuştur.

Özerklik öncesi atamayla işbaşına gelen federasyon başkanları özerklik uygulamaları ile birlikte seçimle işbaşına gelmişlerdir (TBF,1.Olağan Kurulu, 2005;13,14). Özerklik sonucunda elde edilen bu kazanım siyasetin spora etkisini azaltmış, sporun içinden gelen uzman kişilerin iş başına gelmelerini sağlamıştır.

Türkiye Basketbol Federasyonu mevzuat ve idari işleyiş açısından özellikle özerklik sonrası ana tüzüğünde belirtilen ilke ve kuralların da getirdiği sorumluluklar neticesinde çıkarmış olduğu yönetmelik, yönerge, talimatla özerk federasyonlar arasında kurumsallaşmasını sağlamıştır (www.tbf.org.tr, 2013; e,t,30.07.2013).

SONUÇ

Federasyonların uluslararası kriterlere uygun hale getirilmesi, çağdaş bir yapıya kavuşmaları, bağımsız karar alabilmelerini sağlamaları, bürokratik işlemlerin daha aza indirilmesinin sağlanması, işlerin daha hızlı ve verimli yürüyebilmesi gerekçeleriyle uygulamaya konulan “sporda özerklik” politikası ve uygulamalarının olumlu sonuçlar verdiği görülmektedir.

04.03.2014 tarih ve 5105 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun ek 9. maddesi gereğince idari ve mali özerklik kazanan Spor Federasyonları bağımsız kurullarınca karar alma ve uygulama, seçimlerini bağımsız yapabilme, başkanlarını atama ile değil seçimle işbaşına getirmeleri gibi idari yönden, kendi kurullarınca bağımsız harcama yapabilme gibi mali yönden serbestlik ve yetkiler kazanmışlardır.

Federasyonların başkanlarını kendi kurullarınca seçimle belirleyebilmeleri idari işleyiş yönünden özerkliğin olumlu sonuçlarındandır.

Kamu yönetiminin özelliklerinden olan şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri gereğince Özerk Spor Federasyonlarının siyasi baskılardan uzak belli kurallar çerçevesinde bağımsız kurullarca gerçekleştirilecek denetimleri olmalıdır.

Tarihin her döneminde; insanın olduğu yerde sosyal yaşam ve bunun getirdiği etkileşim ve sonuçlar olmuştur. Sporun; insanların bedenlerini geliştirdikleri, oyun aracı olarak kullanıldığı gibi uluslararası arenada ülkelerin turizmine dolayısı ile tanıtımına katkıda bulunmuş, ekonomik sosyal ve kültürel olarak etkileşiminde büyük önemi bulunmaktadır.

Sporun olduğu yerde rekabet vardır. Ülke yönetimlerinde spor, edilgen bir yapıdadır. Şöyle ki iktidarı elinde bulunduran güç, sporu kendi ideolojilerinin kitlelere ulaşmasında bir araç olarak görmüş kendi amaçları doğrultusunda kullanmışlardır.

Özerklik çalışmaları ile birlikte Spor Genel Müdürlüğünden ayrılarak özerk hale getirilen federasyonların idari ve mali yönden yönetsel serbestliğini kazanmış olmalarına karşın, Genel Kurullarında belirledikleri tüzüklerini, ana statü uygulama

yönergelerini Spor Genel Müdürlüğü'nün çerçeve statüsüne göre oluşturmaları, idari yönden bütçe ve harcamalarının Genel Müdürlük denetiminde yapılması mali yönden tam bağımsız olmadıklarını, yarı bağımsız denetime tabi federasyonlar olarak çalıştıkları söylenebilir.

5105 Sayılı Kanun ile kendilerine özerklik tanınmasına rağmen spor federasyonları Spor Bakanlığı'nın denetiminden tam olarak kurtulamamışlardır. Örneğin Spor Bakanlığı'nın Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu'nda özerk spor federasyonlarının performansına yönelik kriterler hazırlanması ve başarısız olan federasyon başkanları ile değerlendirmede bulunulması kararı özerklik ilkesi ile bağdaşmamaktadır (R.G.28352 Kanun, SDGKY m/6).

Ülkemizde Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren hiçbir hükümet döneminde spor ile ilgili işlemler hep başka faaliyetlerle, hizmetlerle birlikte örneğin, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Milli Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı, Başbakanlığa bağlı Devlet Bakanlığı bünyesinde yapılmıştır. Hiçbir dönemde sadece spora özgü olarak müstakil Spor Bakanlığı kurulmamış, Genel Müdürlük seviyesinde teşkilatlanılmış hükümet politikalarında gerekli ilgiyi genel olarak görmemişlerdir.

Spor federasyonları özerklik öncesinde merkezden yönetilirlerken, yetkileri kısıtlı, tam olmasa da özerkliğin elde edilmesi neticesinde adem-i merkeziyetçi yönetim spor yönetimlerinde ön plana çıkmış, spor federasyonları yerinden yönetim serbestliğiyle eskiye oranla daha hızlı, etkili karar alabilmiş ve bu uygulama neticesinde federasyonların uluslararası müsabakalarda başarıları artmış, kaynak sorunları daha kısa sürede halledilmiş, Dünya ve Avrupa şampiyonaları ülkemizde düzenlenmiş organizasyon konusunda başarılı faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'de spor yapılanmasının; özerklik sonrası yetkilerinin de artmasıyla spor federasyonlarınca coğrafi özelliklerde dikkate alınarak, bölgesel yapılanmanın örneğin Doğu Anadolu bölgesinde Atletizm, Orta Anadolu bölgesinde güreş, Erzurum, Bursa gibi kış sporlarının yapıldığı merkezlerde tüm kış sporları, takım sporları ve ferdi spor müsabakalarının yöresel özelliklere göre güçlü bulunduğu yerlerde bu özelliklere göre spor yapılanmaların yapılması, tesisleşmenin, yatırımın, yapılması, başarılı sporcular ve kulüpler yaratılması ve kaynakların doğru kullanılması sağlanmış olacaktır.

Türkiye’de bulunan Spor Federasyonları Futbol Federasyonu haricindeki Federasyonlar amatör sporlar olarak adlandırılmaktadır. Özerklikle birlikte sporun tüm dünya ülkelerinde; çıkarılan sponsorluk yasaları, uygulamaya konulan televizyon ve reklam gelirleri, kulüplerin çok pahalı transfer yatırımları, sporun ülkelerin tanıtımlarına direkt katkı sağlaması, spor kulüplerinin bütçelerinin çok olması gibi nedenlerle federasyonlar yeniden yapılanmaya giderek federasyonların yönetimlerinde profesyonel yöneticilerin olması, tüm kurul ve organları ile profesyonelliğe geçiş konusunda çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Türkiye Basketbol Federasyonu örgütlenmesinde yerinden yönetim olmasına rağmen merkezi yönetimin almış olduğu kararlar ile yönetilmektedir. Basketbolun bölgesel ve yerel tüm ülke çapında yayılmasına yönelik çalışmalar bulunmasına rağmen yetersizdir. Bölgesel ve yerel basketbolun kalkındırılması için federasyonun iller bazında görevlerini üstlenen il temsilciliklerine güçlü yetki devri yapılmalı mali yönden desteklenmelidir.

Türkiye Basketbol Federasyonu hızla kendi spor tesisleşmesini sağlamalı, tesis işletmeciliğini teşvik etmeli, sponsorluk yasasından doğan haklarını iyi kullanmalı gelirlerini artırmalıdır.

Organizasyon yönüyle kendi paydaşları ile örneğin üniversiteler ile bunların bağlı bulunduğu federasyon ile ortak projeler geliştirilmeli Türk sporuna katkıda bulunmalıdır.

Sonuç olarak Türk sporunda önemli bir yere sahip olan, ülkemizde çok sevilen ve futboldan sonra ikinci spor dalı olan basketbol ve onun üst yönetimi basketbol federasyonu idari ve mali yönden yarı özerk bir konumdan kurtulup her şeyiyle bağımsız tam özerk bir yapıya kavuşmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akgül, Y, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.
- Akın, C, (1997). *Türkiye’de Yerel Özerkliğin Anlamı*, *Türk İdare Dergisi*, 414; 114-121.
- Akşit, H, (2010). *Yönetim ve Yöneticilik*, Kum Saati Yayıncılık Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Amasya, S, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Atabeyoğlu, C, (1986). *Türk Basketbol Tarihi*, İstanbul: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Yayınları.
- Atabeyoğlu, C, (2001). *Sporda Devlet’mi Devlette Spor’mu*, İstanbul: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Yayınları.
- Avcı, M (2012). *Spor Hukuku Mevzuatı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aydın, M, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Aydın, Z, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Bakır, M, (2011). *Spor Yönetimine Giriş Spor Yönetimi: (1.Baskı) içinde (3) İstanbul: Beta Yayıncılık.*
- Basım, N, H.ve Argan, M, (2009). *Spor Yönetimi Kavram ve Özellikler) Spor Yönetimi, (2.Baskı) içinde*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Basketbol Resmi Oyun Kuralları, (2012). *Fiba Genel Kurulu*, Rio De Jenerio, Brezilya, s,6.
- Büker, S, (1988). *İş İdaresi (Yürütme İşlevi)*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Can, H, (1999). *Organizasyon ve Yönetim*, Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Cankalp, M, (2002). *Sporda Yönetim ve Organizasyon*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Cankalp, M, (2005). *Sporda Yönetim ve Organizasyon*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çağlayan, R, (2007). *Spor Hukuku*, Ankara: Asil Yayınları.
- Çaha, Ö, (1999). *Spora Yaslanarak Bir Nefes Almak* Düşünen Siyaset Dergisi, Futbol Özel Sayısı, c:1, s:2, s. 116,126 Ankara.
- Çolakoğlu, T, (2006). *Spor Federasyonlarının Özerkleşmeleri ve Hukuksal Boyutunda Spor Hukuku Gereksinimleri*, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Sertifika Programı Bitirme Tezi, Ankara.

Üçışık, F, (2011). *Spor Hukuku*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Çolakoğlu, E, Erturan, E, Spor Federasyonlarının Özerkleşmeleri ve Hukuksal Boyutunda Spor Hukuku Gereksinimleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, c.8,s.27 .2009,s.325-326.

Dedeoğlu, A, (2012) www.potaforum.net/turk-basketbolu-t12754.html, e,t; 24.07.2013.

Demirci, N, (1986). *Sporda Yönetim teşkilatlanma ve Organizasyonlar*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Dere, C, (2009). *Sporda Özerkliğin Yasal Dayanakları, Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.

Devecioğlu, S, (2005). *Türkiye’de Spor Sektörü ve Stratejilerinin Geliştirilmesi*, Verimlilik Dergisi, S: 2, 2005, s,117-134.

Durupınar, M, (2006). *Türk Basketbolunun 100 Yıllı Tarihi*, İstanbul.

Erdemli, A, (1996). *İnsan Spor ve Olimpizm*, İstanbul: Sarmal Yayınevi.

Eren, H, Yönetimde Merkezîyetçilik Ademimerkezîyetçilik ve Özerklik-Denetim, *Türk İdare Dergisi*, S: 403, Haziran 1994, s,145-150.

Eren, E, (1993). *Yönetim ve Organizasyon*, İstanbul: Beta Yayıncılık.

Erkal, M, E, (1982). *Sosyolojik Açıdan Spor*, İstanbul : Filiz Kitapevi.

Erkiner, K, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.

Erten, R, Türk Sporunun Yapısal Düzeni, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c.X,s.1,2 y.2006,s.118-120.

Erturan E, E, İmamoğlu A, F, (2006). *Özerkleşen Spor Federasyonlarının İdari ve Mali Açıdan Değerlendirilmesi*, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla.

Eryılmaz, B, (2009). *Kamu Yönetimi*, Ankara: Okutman Yayıncılık.

Fişek, K, (1983). *Spor Yönetimi*, Ankara: SBF Basın yayın Basımevi.

Fişek, K, (1985). *100 soruda Türkiye Spor Tarihi*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Genç, N, (2004). *Yönetim ve Organizasyon Çağdaş Sistemler ve Yaklaşımlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Gerçeker, H, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.

Hanioğlu, M, Ş, (2012). Fenerbahçe ve İttihatçılık, *Sabah*. 20.05.2012, www.sabah.com.tr.

İnce, S, (2013). İki Siyah Yumurğun Hikayesi, *Birgün Gazetesi*. 29.04.2014, <http://birgun.net>.

<http://www.bedeneğitimi.gen.tr>. (2013). e,t; 24.07.2013.

<http://www.cumhurbaşkanlığı.gov.tr>. *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Faaliyetlerinin Denetimi ile Özerk Federasyon Uygulamalarının Değerlendirilmesi*” (2013). e,t; 24.07.2013.

<http://www.sgm.gov.tr>, e,t; 24.07.2013.

<http://www.sporakademisi.com.tr>, (2013). e,t; 24.07.2013.

<http://www.tbf.org.tr>. (2013). e,t; 24.07.2013.

İmamoğlu, A, F, İkibinli Yıllara Doğru Türk Sporuna Üzerine Bazı Gözlemler, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, c: 8, s:1, 1992, s. 3-13, Ankara.

İmamoğlu, A, F, (1992). Fonksiyonel Açısından Spor yönetiminin Anlam ve Önemi *G.Ü Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, c:8, s:1, s. 23, Ankara.

İmamoğlu, A, F, (2002). *Türkiye’de Sporun Yönetimsel Yapısı İçinde Spor Federasyonları* 7.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya., s:258, 263.

İnal, A, N, (2002). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Ankara: Nobel Yayınevi.

Karacan, A, İ, (2002). *Özerk Kurumlar Üzerine Denemeler*, İstanbul: Creative Yayıncılık.

Karacan, A, İ, (2002). Özerk Kurumların Özerkliği, *Rekabet Dergisi*, s,8, s, 7-62.

Karaküçük, S, (1999). *Spor Şurası*, Ankara: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları.

Keleş, R, (1995). *Yerel Yönetimler Avrupa Şartı Karşısında Avrupa ve Türkiye, Çağdaş Yerel Yönetim Dergisi*, c: 4, s:6, 1996 s. 3-19.

Keten, M, (1993). *Türkiye’de Spor* , İstanbul: Polat Ofset, akt, A.N.İnal, (2003). *Beden Eğitimi ve Spor*, Ankara: Nobel Basımevi.

Küçükgüngör, E, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.

Küçükgüngör, E, (2009). *Türkiyede Sporla İlgili Mevzuatın Değerlendirilmesi*, Spor Yönetimi Dersleri, Khüshaum Yayınları, S, 5 ,s, 43.

Lucien, V, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.

Mankan, E, (2011). *Yönetim ve Organizasyon*, İzmir: İlya Yayınevi.

Martins, R, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.

Mengütay, S, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları Muka Yayıncılık.

Özelçi, A, (2010). *Türkiye Futbol Federasyonunu Türk Hukukundaki Yeri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Özkurt, E, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.

Öztürk, F, (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*, Ankara: Bağırhan Yayımevi.

Radostova, K, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.

Radovane, M, (2010). *Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara: Ankara Barosu Yayınları.

Spor Şurası, (1999). *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları* , Ankara.

Sunay, H, (2009). *Spor Yönetimi*, Ankara: Gazi Kitapevi.

Sungur S, (2008). *Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun Özerkliğine Dair Yeni Düzenlemeler ve Yeni Tartışmalar*, Galatasaray Üniversitesi İletişim Fakültesi 9, 47-68 [İnternette]. [Erişim Tarihi: 15.12.2012].

Sümer, R, (1990). *Sporda Demokrasi 2*, Ankara: Şafak Matbaacılık.

Şahin, M, (2006). *Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü*, İstanbul: Morpa Yayınları.

Şahin, M, (1988). *İş İdaresi Planlama İşlevi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

Şahin, H, (2006). *Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü*, İstanbul: Morpa Yayınları.

Talimciler, A, (2006). İdeolojik Bir Meşrulaştırma Aracı Olarak Spor ve Spor Bilimleri, *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, C: 1, S:2-37.

Tanyeri, Y, Mızrak, O, Öztaşonar, Y, Şıktar, E, (2001). T.C Hükümetlerinin Beden Eğitimi ve Sporla İlgili Uygulamaları, *Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, c: 1, s:3-88.

Tayga Y, (1990). *Türk Spor Tarihine Genel Bakış*, Ankara: GSGM Yayınları.

TBF I. Olağan Genel Kurulu Raporu, (2005). Ankara.

TBF, Olağan Kurulu, (2005). *Türkiye Basketbol Federasyonu I.Olağan Kurulu*, Ankara.

Türkçe Sözlük, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları 1988.

Tenekecioğlu, B, (1988). *İş İdaresi Uyumlaştırma İşlevi*, Eskişehir: Anadolu

Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

TOBB, (1996). *Mahalli idarelerin Yeniden Yapılandırılması Yerel Yönetim Özel İhtisas Komisyon Raporu*, 89-303.

Tortop, N, (1996). *Özerk Üretken Ve Katılımcı Mahalli idare Anlayışı*, Amme İdaresi Dergisi: 4 (4); 3-13.

Tortop, N, İşbir, E, G, Aykaç, B, Yaman, H, Özer, M, A, (2007). *Yönetim Bilimi*, Ankara: Nobel Yayınları.

Tortop, N, Özerk Üretken Ve Katılımcı Mahalli İdare Anlayışı, *Amme İdaresi Dergisi*, c: 4, s:4, 1996 s. 3-13.

Gök, Y, Sunay, H, Türkiye ve Fransa'da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması, *Sportmetre, Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, c: 8, s:1, 2010 s. 7-16.

Yener, Ü, (2009). *Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.

Yetim A, A, (2002). *Sosyoloji ve Spor*, Ankara: Topkar Matbaacılık.

Yetim, A, A, (1992), *Başarılı Bir Spor Yöneticisinin Özellikleri*, G.Ü Gazi Eğitim Fak. Dergisi, c:8, s:1, s.14, Ankara.

Yetim, A, A, Şenel, Ö, (2001). *Türkiye'de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü*, Milli Eğitim Dergisi, Sayı, 40, 150, Ankara: MEB Yayınları.

Yıldız, A, K, (2009). *Federasyon Yapılanmaları Sporda Özerklik*, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.

Yurtcan, E, (2002). *Ulusal ve Uluslararası Boyutta Şiddet*, Sporda Şiddet ve Fanatizm Semineri Notları, İstanbul: GSÜ Yayınları.

Atasoy, B, Kuter, F, (2005). *Küreselleşme ve Spor* Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, c:18, s.11-22, Bursa.

EKLER

Ek 1: Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun	108
Ek 2: Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.....	142
Ek 3: Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik.....	148
Ek 4: Türkiye Basketbol Federasyonu Ana Statüsü.....	165

SPOR YÖNETİMİ İLE İLGİLİ MEVZUAT

Ek; 1

SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 3289

Kabul Tarihi : 21/5/1986

Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 28/5/1986 Sayı: 19120

Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt: 25 Sayfa: 224

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Görev ve Teşkilat

Madde 1 – (Değişik : 24/1/1989 – KHK – 356/7 md.; Aynen kabul : 14/3/1991 – 3703/8 md.)

Bu Kanunun amacı, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı, merkezde katma bütçeli ve tüzel kişiliğe sahip Spor Genel Müdürlüğünün, taşrada ise özel bütçeli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl ve İlçe Müdürlüklerinin kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemektir.

(1) a) 27/5/1988 tarih ve 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonunun Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 28 inci maddesinde; bu Kanunun profesyonel futbolla ilgili hükümlerinin uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

b) 24/1/1989 tarih ve 356 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesi ile Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun adı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Aynı madde ile; bu Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendi hariç olmak üzere 3289 ve 7258 sayılı Kanunlarla diğer mevzuattaki gençlik ve spor faaliyetleri ve hizmetlerine ilişkin hükümlerde yer alan “Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü” ibareleri “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü”, “Beden Terbiyesi

ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri” ibareleri “Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri”, “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı” ibareleri “Başbakanlık” ve “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı” ile “Bakan” ibareleri “Başbakan” olarak değiştirilmiştir. Daha sonra mezkur ibareler 14/3/1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

c) 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı KHK'nin 31 inci maddesinin birinci fıkrasıyla; 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta gençlik hizmetleriyle ilgili olarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıfların Bakanlığa, spor hizmetleriyle ilgili olarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıfların Spor Genel Müdürlüğüne yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

ç) 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı KHK'nin 31 inci maddesiyle, bu Kanunun adı "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" iken metne işlendiği şekilde, bu Kanunda yer alan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü", "Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü" ve "Beden Terbiyesi ve Spor Teşkilatı" ibareleri "Spor Genel Müdürlüğü"; "Gençlik ve Spor Genel Müdürü" ve "Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürü" ibareleri "Spor Genel Müdürü"; "Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri" ibareleri "Spor İl ve İlçe Müdürlükleri" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı KHK'nin 31 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Başbakanlığa bağlı" ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 8/8/2011 tarihli ve 649 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 53 üncü maddesiyle, bu Kanunda yer alan “Spor İl ve İlçe Müdürlükleri” ibareleri “Gençlik Hizmetleri ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri” şeklinde değiştirilmiş ve mevzuatta Spor Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatına yapılmış olan atıfların gençlik hizmetleri ve spor il ve ilçe müdürlüklerine yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Görev

Madde 2 –Spor Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) (**Değişik: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.**) Vatandaşın ve okuldışı gençlerin fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek,
- b) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bütün öğretim kurumlarının; yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerini programlamak, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin esaslarını tespit etmek, yürütmek, bu faaliyetlere ait araç, gereç ve benzeri ihtiyaçları sağlamak, (1)
- c) (**Değişik: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.**) Okuldışı izcilik ve spor faaliyetlerini programlamak, düzenlemek, yönetmek ve gelişmesini sağlamak; spor idarecisi, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını artırmak, eğitim merkezleri kurmak,
- d) (**Değişik: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.**) Sporcu ve spor kulüplerinin tescil, vize, aktarma işlemlerini yapmak,
- e) Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esasları tayin ve tespit etmek,
- f) (**Değişik: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.**) Beden eğitimi ve spor faaliyetleri için gerekli olan saha, tesis ve malzemeleri yapmak, yaptırmak, işletmek ve bu tesisleri vatandaşın istifadesine sunmak,
- g) Sporcu sağlığı ile ilgili tedbirleri almak, sporcu sağlık merkezleri açmak, açtırmak, işletmek, işletilmesine yardımcı olmak, sporcuların sigortalanması işlemlerini yapmak ve yaptırmak,
- h) Spor müsabakalarında milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak,
- i) (**Mülga: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.**)
- j) Beden eğitimi ve spor alanında teknik bilgi ve spora ilgiyi artıracak yayınlar yapmak, faaliyetlerde bulunmak,
- k) (**Mülga: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.**)
- l) Milletlararası spor temas ve münasebetlerinde resmi merci görevi yapmak,

- m) Bu Kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor klüp ve kuruluşları ile spor amacını taşıyan teşekkül, sporcu ve spor elemanlarını denetlemek,
- n) Başarılı sporculara ve çalıştırıcılarına aynı ve nakdi yardım yapmak ve yapılmasını sağlamak, ödüllendirmek,
- o) **(Ek: 1/7/2005-5378/33 md.)** Engelli bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin engellilerin kullanımına da uygun olmasını sağlamak, spor eğitim programları ve destekleyici teknolojiler geliştirmek, gerekli malzemeyi sağlamak, konu ile ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ile yayımlar yapmak, spor adamları yetiştirmek, engelli bireylerin spor yapabilmesi konusunda ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak,(2)
- p) İlgili mevzuat ve Bakanlıkça, verilen benzeri görevleri yapmak.(3)

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu bentte yer alan "Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına" ibaresi "Milli Eğitim Bakanlığına" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle bu bentte yer alan "Özürlü", "özürlülerin" ve "özürlü" ibareleri sırasıyla "Engelli", "engellilerin" ve "engelli" olarak değiştirilmiştir.

(3) 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Kanununun 33 üncü maddesiyle; bu maddeye (o) bendi eklenmiş ve mevcut (o) bendi (p) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

Teşkilat

Madde 3 - Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatından meydana gelir.

İKİNCİ KISIM

Genel Müdürlük Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı

Madde 4 – (Değişik: 14/3/1991 – 3703/10 md.)(1)

Genel Müdürlük, Merkez Teşkilatı Ana Hizmet Birimleri, Danışma ve Denetim Birimleri, Yardımcı Birimler ve Bağlı

Birimlerden meydana gelir.

Ana Hizmet Birimleri:

- a) Spor Federasyonları Başkanlıkları
- b) Tesisler Dairesi Başkanlığı
- c) Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- d) Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı
- e) **(Değişik: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)** Uluslararası Organizasyonlar Dairesi Başkanlığı
- f) Spor Kuruluşları Dairesi Başkanlığı
- g) Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı

Danışma ve Denetim Birimleri :

- a) Teftiş Kurulu Başkanlığı
- b) Hukuk Müşavirliği

(1) 24/1/1981 tarih ve 356 sayılı KHK'nin 9 uncu maddesi ile bu maddenin Ana Hizmet Birimlerine (f) bendi eklenmiştir. Daha sonra 3703 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi ile bu maddenin tümü değiştirilerek metne işlenmiştir.

c) **(Mülga: 22/12/2005-5436/17 md.)**

d) Spor Kontrolörleri Kurul Başkanlığı

Yardımcı Birimler :

- a) Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
- b) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı
- c) Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
- d) **(Mülga : 29/5/2009 – 5902/25 md.) (1)**

(Mülga: 3/6/2011-KHK-638/31 md.) (2)

Genel Müdürlük Teşkilatı Ek – 1 sayılı cetvelde gösterilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Müdürlük

Genel Müdür

Madde 5 – Genel Müdür, kuruluşun en üst amiridir. Genel Müdürlük hizmetlerinin mevzuata, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına, yıllık programlara uygun olarak yürütülmesini ve Genel Müdürlüğün faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Genel Müdür, Merkez ve taşra teşkilatının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir. Ayrıca, bu Kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacı taşıyan teşekkülleri de denetler. Genel Müdüre karşı sorumlu olmak üzere 4 genel müdür yardımcısı görevlendirilir.

Genel Müdür yardımcıları, Genel Müdür tarafından kendilerine verilecek iş ve hizmetleri, mevzuat hükümlerine uygun olarak Genel Müdür adına düzenleme ve yürütmekle görevlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Taşra Teşkilatı

Taşra teşkilatı ile Bakanlığın il düzeyindeki iş ve işlemleri (3)

Madde 6 – (Yeniden düzenleme: 8/8/2011-KHK-649/52 md.)

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Spor Genel Müdürlüğünün taşradaki hizmetlerini yürütmek üzere illerde gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, ilçelerde gençlik hizmetleri ve spor ilçe müdürlüğü kurulur. Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürleri ile Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürleri Bakan tarafından atanır. İl teşkilatının bütçesi özel bütçedir. İl bütçesinden ilçelere valinin onayı ile ödenek tahsis edilir.

Spor Genel Müdürlüğüne bağlı federasyonların ilgili olduğu spor dallarında taşra bağlantılarını sağlamak amacıyla illerde fahri olarak görev yapmak üzere birer spor dalı temsilcisi bulunur.

(1) Bu bentte yer alan “Savunma Uzmanlığı”, 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 25 inci maddesinin beşinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılmış olup, mezkur fıkrayla

sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlama ve yürütme görevlerinin, idari ve mali işler, destek hizmetleri veya bu amaçla kurulmuş hizmet birimleri tarafından yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

(2) 22/2/2007 tarihli ve 5583 tarihli Kanununun 8 inci maddesiyle; bu birimde yer alan "Spor-Toto-Loto Teşkilat Müdürlüğü" ibaresi "Spor Toto Teşkilat Başkanlığı" olarak değiştirilmiş, daha sonra “Bağlı Birimler : Spor Toto Teşkilat Başkanlığı “ ibaresi 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı KHK'nin 31 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) Bu madde başlığı “Taşra teşkilatı” iken, 8/8/2011 tarihli ve 649 sayılı KHK'nin 52 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Spor dalları temsilcileri

Madde 7 – (Mülga: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Sürekli kurullar

Madde 8 – (Değişik: 24/1/1989 – KHK – 356/10 md.; Değiştirilerek kabul: 14/3/1991 – 3703/11 md.)

Spor Genel Müdürlüğünün sürekli kurulları şunlardır :

a) (Mülga: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

b) Merkez Danışma Kurulu

c) Merkez Ceza Kurulu

d) Genel Müdürlük Ceza Kurulu

e) İl Ceza Kurulu

(Mülga ikinci fıkra: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

(Mülga dördüncü fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.)

Merkez Ceza Kurulu, Genel Müdürlük Ceza Kurulunun kanunda belirtilmeyen üyeleri ile İl Ceza Kurulunun Başkan ve üyelerinin atanması ve bu kurulların kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.) Ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının hazırlığı, düzenlenmesi, yürütülmesi ve sonuçlandırılmasıyla ilgili iş ve işlemlerin belirlenmesi, planlanması, koordine ve takip edilmesi ile görevli hazırlık ve düzenleme kurulları oluşturulabilir. Hazırlık ve düzenleme kurulları Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü, Spor Genel Müdürü, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ile spor organizasyonunun yapılacağı ilin; valisi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun uygulandığı yerlerde büyükşehir belediye başkanı, diğer yerlerde belediye başkanı ve ilde bulunan üniversitelerin rektörlerinin kendi aralarından belirleyecekleri bir temsilciden teşekkül eder. Organizasyon birden fazla ilde gerçekleştirilecekse bu illerin valileri, belediye başkanları ve ilde bulunan üniversitelerin rektörlerinin kendi aralarından belirleyecekleri temsilci de kurula üye olabilir.(1)

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.) Düzenlenecek organizasyonun özelliğine göre, Gençlik ve Spor Bakanı tarafından kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile özerk spor federasyonlarının temsilcileri hazırlık ve düzenleme kurulu toplantılarına davet edilebilir. Hazırlık ve düzenleme kurulları ihtiyaç duyulan organizasyonlarda alt çalışma grupları ve komisyonlar oluşturabilir.(2)

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkroda yer alan "spordan sorumlu Bakanın başkanlığında"

ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "spordan sorumlu Bakan" ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanı", şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.) Hazırlık ve düzenleme kurullarının sekretaryası Genel Müdürlükçe yürütülür. Kurul kararlarının takibinden ve koordinasyondan sorumlu olmak üzere Gençlik ve Spor Bakanı tarafından bir genel koordinatör

görevlendirilebilir. Uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarında, ilgili organizasyonun süresini aşmamak kaydıyla özel hukuk hükümlerine göre yerli ve yabancı, tam zamanlı veya yarı zamanlı personel çalıştırılabilir. Her bir organizasyonda görev alacak genel koordinatör ve personele ödenecek ücret ile çalıştırılacak personel sayısının üst sınırı Bakanlar Kurulunca belirlenir. Genel koordinatörlere ödenecek ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamındaki sözleşmeli personel tavan ücretinin beş katını, diğer çalışanlara ödenecek ücret anılan tavan ücretinin iki katını aşamaz. (1)

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.) Hazırlık ve düzenleme kurullarının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esasları Genel Müdürlükçe hazırlanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.) Ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının giderlerinde kullanılmak üzere Genel Müdürlük nezdinde özel hesap oluşturulur. Özel hesabın gelirleri; bu amaçla bütçeden ayrılacak ödenek, oyunların düzenlenmesi ile ilgili naklen yayın, reklam ve sponsorluk gelirleri ile bağış ve yardımlardan meydana gelir. Özel hesapta toplanan paraların harcanması, nemalandırılması ve buna ilişkin diğer usûl ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "spordan sorumlu Bakan" ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanı", şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Merkez Danışma Kurulunun teşkili

Madde 9 – Merkez Danışma Kurulu, Spor Genel Müdürünün Başkanlığında; ülkede spor bilgisi ve ihtisası ile tanınmış olanlar arasından Gençlik ve Spor Bakanı tarafından seçilecek 3 kişi ile Milli Savunma, İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Türkiye Spor Yazarları Derneği, Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu'nun kendi mensupları arasından belirleyecekleri birer temsilci ve üniversitelerin sporla ilgili birimlerinin en üst yetkililerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilciden teşekkül eder.(1)

Merkez Danışma Kurulunun görevleri

Madde 10 – Merkez Danışma Kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Genel Müdürlükçe hazırlanan bütçe ile federasyonlar tarafından hazırlanan plan ve programları tetkik etmek,
- b) Genel Müdürlükçe hazırlanan yıllık çalışma programını tetkik ve tasdik etmek,
- c) Teşkilatı ilgilendiren yönetmelikleri hazırlamak,
- d) Federasyonların kurulması ve meşgul olacakları spor dalları hakkında görüş bildirmek,
- e) Spor saha, tesis ve malzemeleri ile ilgili konularda temel prensipleri tespit etmek,
- f) Genel Müdürlükçe kendisine havale edilen diğer işler hakkında görüş bildirmek,
- g) Spor Genel Müdürlüğü merkez ve taşra personeli ile sporcuların sosyal güvenliğini düzenleyici tedbirler konusunda ilgili yönetmelikleri düzenleyerek görüş bildirmek.

(b) ve (c) bentlerinde yazılı işler hakkında Merkez Danışma Kurulunun vereceği karar kesindir. Ancak, bu kararlar Gençlik ve Spor Bakanı tarafından fesih veya tadil olunabilir. (2)

Verilecek cezalar

Madde 11 – Beden terbiyesi ve spor çalışmalarında spor teşekkül ve kişilerince, disiplin ve sportmenliğe aykırı fiiller ve bunlara uygulanacak müeyyideler, kanunlara ve milletlerarası teamüllere uygun olarak yapılacak ceza yönetmeliği ile tespit edilir.

Söz konusu fiillerin para cezası ile müeyyidelendirilmesi mümkündür. Hangi cezaların paraya çevrileceği ceza yönetmeliğinde belirtilir. Uygulanacak para cezası on milyon lirayı geçemez. Bu miktarı üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Atama

Madde 12 – Atamalar 23/4/1981 gün ve 2451 sayılı Kanuna göre yapılır. Bu Kanun dışında kalan 1-

4 derece kadrolara Bakan, diğer bütün görevlere ise Genel Müdür tarafından atama yapılır. Ancak Bakan ve Genel Müdür bu yetkisini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkırdaki yer alan "Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı"

ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanı", şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkırdaki yer alan "Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı"

ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanı", şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

6875

Bütçe ve mali hükümler (1)

Madde 13 – (Değişik : 30/5/1991 – 3751/1 md.) (2)

Genel Müdürlük merkez teşkilatı katma, taşra teşkilatı ise özel bütçelidir. Merkez teşkilatı Sayıştay'ın denetimine tabi olup, merkez ve taşra teşkilatı Devlet İhale ve Muhasebe-i Umumiye kanunlarına tabi değildir. Özel Bütçeler bu Kanununun 14 üncü maddesindeki esaslar ve Genel Müdürlük direktifleriyle illerin ihtiyaçları göz önünde tutularak il müdürlüklerince valiler tarafından Ekim ayı başında Genel Müdürlüğe gönderilir. Bu bütçeler Genel Müdürlükçe incelendikten sonra Genel Müdürün onayı ile yürürlüğe girer, bölüm maddeleri arasında yapılacak aktarmalar valinin onayı ile, bölümler arasında yapılacak aktarma ise Genel Müdürün onayı ile yapılır.

Genel Müdürlüğün gelirleri

Madde 14 –Spor Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır;

- a) Spor – Toto ve Spor – Loto’dan alınacak hisseler,
- b) Genel bütçeden ayrılacak ödenek,
- c) Spor müsabakalarından alınacak hisse,
- d) Milli ve temsili müsabakaların gelirleri,
- e) Her türlü reklam gelirleri ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumundan naklen yayın hakkı geliri,
- f) Her türlü işletme gelirleri ile kiralar,
- g) Muhtelif fonlardan verilecek hisseler,
- h) Matbaa, yayın ve basılı evrak gelirleri,
- i) Her türlü bağışlar,
- j) İtiraz ve ceza gelirleri,
- k) Kayıt, tescil ücretleri ile aidatlar,
- l) (Mülga: 7/12/2004-5272/87 md.)
- m) Gayrimenkul satışlarından elde edilen gelirler,
- n) Diğer gelirler.

(Mülga ikinci fıkra: 7/12/2004-5272/87 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 7/12/2004-5272/87 md.)

Ayrıca, Genel Müdürlük, gelirlerinden her yıl belirlenecek belli bir oranı, il bütçelerine yardım olarak iller emrine gönderir. İl bütçeleri, bu esaslar göz önünde bulundurularak düzenlenir. İl bütçelerinin ita amiri validir.

Federasyonlar fonu

Müsabaka hasılatları

Madde 16 – Müsabakalardan elde edilecek brüt hasıllardan gerekli masraflar çıktıktan sonra geriye kalan miktar; (...) (1) müsabakanın yapıldığı spor il müdürlüklerine ve müsabaka yapan kulüplere dağıtılır. Bu konudaki uygulama, usul ve esaslar bir yönetmelikle belirtilir.

Muafiyet

Madde 17 – Bu Kanuna göre yapılacak spor müsabaka ve gösterilerinden elde edilecek gelirler Katma Değer Vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muafıdır.

Federasyon teşkili ve profesyonel dalların tespiti

Madde 18 – Bir veya daha fazla spor dalı, teknik ve idari bakımdan birer federasyona bağlanır. Amatör federasyonların adedi ile profesyonel dallar, Merkez Danışma Kurulunun da görüşünü almak suretiyle Spor Genel Müdürünün teklifi üzerine Gençlik ve Spor Bakanı tarafından tespit olunur. (2)

Amatör ve profesyonel futbol faaliyetleri Türkiye Futbol Federasyonuna bağlı iki ayrı kurul tarafından yürütülür.

Federasyon başkanlarının seçimi ve kurullarının teşkili

Madde 19 – (Değişik: 14/3/1991 – 3703/13 md.)

Federasyon başkanları seçimle göreve gelirler ve bu görev fahridir. Federasyon başkanlarının seçimi, kurullarının teşkili, çalışmaları, görev, yetki ve sorumlulukları ile kurullarını atamaya ilişkin hükümler çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Spor kulüpleri

Madde 20 – Spor kulüpleri, Dernekler Kanununa göre teşekkül eder ve tescil ile Spor Genel Müdürlüğüne dahil olurlar.

(1) Bu maddede yer alan “federasyon fonuna” ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

(2) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan “Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı” ibaresi “Gençlik ve Spor Bakanı” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Spor Genel Müdürlüğünce tescil edilmemiş kulüpler, federasyonlar tarafından tertiplenen veya bunların denetimi altında yapılan müsabakalara katılamazlar. Tescil olunmamış kulüpler adına lisans verilmez. Spor kulüpleri faaliyet gösterdikleri dallarda antrenör tutmaya mecburdurlar. Tescile ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Kulüplerin denetimi

Madde 21 –Spor Genel Müdürlüğü, kulüpleri her yönden denetler. Gerekirse hesap, defter ve işlemlerine el koyar. Dernekler Kanunu hükümleri saklıdır.

Sporcu lisansı

Madde 22 – Sporcuların yarışmalara katılabilmeleri için lisans almaları şarttır. Spor yapmaya ve müsabakalara katılmaya elverişliliği sağlık raporu ile tevsik edilmeyenlere lisans verilmez. Gerçek şahıslar, bir kulüp adına veya ferdi olarak lisans alabilir.

Sporcuların sigortalanması

Madde 23 – (Değişik: 14/3/1991 – 3703/14 md.)

Milli takımlara seçilen sporcular ile bu takımların teknik kadrolarında yer alanlar, müsabaka öncesi yapılan kamp çalışmalarının başlangıcından, müsabaka sonrası ikametgahına ulaşıncaya kadar, Milli Takım listesinde yer alan diğer görevliler ise müsabakaya gidiş tarihlerinden, ikametgahlarına varış tarihine kadar geçen süre içerisinde her türlü kaza, hastalık ve sakatlanmalara karşı özel sigorta sistemine göre Genel Müdürlükçe sigortalanır. Sigortalanma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Profesyonel spor

Madde 24 – Profesyonel dallar, Spor Genel Müdürünün, Merkez Danışma Kurulunun da görüşünü almak suretiyle yapacağı teklif üzerine, Gençlik ve Spor Bakanı tarafından tespit olunur. (1) Profesyonel spor dallarının teşkili, ilgili federasyonları ile bağlantıları, idaresi tüzükle düzenlenir. Spor kulüpleri, profesyonel takımlarını, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracakları veya kurulmuş olan şirketlere devredebilirler veya profesyonel futbol takımlarını kiraya verebilirler.

Kulüplere yardım

Madde 25 – Bu Kanun hükümlerine göre tescil olan kulüplerin amatör faaliyetleri için Genel Müdürlük ayni ve nakdi yardımda bulunabilir.

Tesis yapma mükellefiyeti

Madde 26 – (Mülga: 15/5/2008-5763/37 md.)

Sporculara devlet nakil vasıtalarında yapılacak tenzilat

Madde 27 – Buldukları merkezin spor il müdürlüklerinin belgesini taşıyan ve en az beş kişilik bir grup halinde spor hareketlerine veya müsabakalarına katılmak üzere yurt içine ve yurt dışına seyahat eden sporculara, Devlet nakil vasıtalarında, yürürlükteki tarifeler üzerinden yüzde elli tenzilatlı ücret tarifesi uygulanır.

Özel salon açılması

Madde 28 – Özel teşebbüs tarafından beden eğitimi ve spor çalışmaları yapmak amacıyla açılacak okul, eğitim merkezi ile sitesi, salon ve benzeri tesis ve kuruluşlar, valinin müsaadesine ve kontrolüne tabidir.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı"

ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanı", şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Sporcuların ve spor yöneticilerinin izinli sayılmaları

Madde 29 – Milletlerarası seviyede yurt içi ve yurt dışı spor müsabakaları ve bunların hazırlık çalışmalarına katılacak sporcu, hakem, antrenör, monitör, yöneticiler ve bu amaçla görevlendirilecek diğer görevliler, bağlı oldukları kurumlarınca organizasyonun devamı süresince izinli sayılırlar. Bunların özlük hakları kurumlarınca saklı tutulur. Öğrencilerin bu süreleri devamsızlık süresinin hesabında dikkate alınmaz.

Sözleşmeli personel

Madde 30 –Spor Genel Müdürlüğü, lüzumu kadar yerli – yabancı spor uzmanı ve antrenörü, Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel

çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırabilir. Kimlerin spor uzmanı ve antrenör olarak sözleşmeli çalıştırılabileceği yönetmelikle tespit olunur.

(Ek: 2/8/2000 – KHK – 608/1 md.; Değiştirerek kabul : 12/4/2001 – 4644/1 md.)

Gençlik ve Spor Bakanının teklifi üzerine Başbakan tarafından sayısı kırkı geçmemek üzere, olimpiyat şampiyonluğu veya olimpik spor dallarından birinde

büyükler kategorisinde birden fazla dünya şampiyonluğu kazanan otuz yaşını doldurmuş sporcular, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesi (A) bendinin (2), (3) ve (6) numaralı alt bentlerindeki şartlar hariç diğer şartları taşımak kaydıyla spor müşaviri olarak atanabilir. Spor müşavirleri aylık ve özlük hakları bakımından Bakanlık müşavirleri hakkında uygulanan hükümlere tabidirler. Spor müşavirlerinin atama, çalıştırılma usul ve esasları Gençlik ve Spor Bakanının teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.(1)

Fahri görev

Madde 31 – (Değişik: 24/1/1989 – KHK – 356/11 md.; Değiştirilerek kabul: 14/3/1991 – 3703/15 md.)

Kamu personeli, Devlet Memurları Kanununda belirtilen istihdam şekillerinden birinde istihdam edilip edilmediğine bakılmaksızın, gençlik ve spor hizmetlerinde fahri olarak çalıştırılabilir. Üniversite öğretim üyeleri ile tabipler ve diğer sağlık personeli kurul, komisyon ve organizasyonlarda görev alabilirler. Spor Genel Müdürlüğü teşkilatında fahri olarak teknik ve idari görev alınabilir. Fahri göreve, illerdeki atamalar vali tarafından, merkez teşkilatındaki atamalar ise Genel Müdürün teklifi üzerine Başbakanın onayı ile yapılır.

Öğretmenlerin antrenörlük, uzmanlık ve danışmanlık yapabilmeleri (2)

Madde 32 –Öğretmenler, Spor Genel Müdürlüğünde resmi mesaipleri dışında antrenörlük, uzmanlık ve danışmanlık yapabilirler. Bunlara ödenecek ücretler, her yıl Spor Genel Müdürlüğünce belirlenir ve il müdürlüğü bütçelerinden ödenir.

Spor meslek liseleri

Madde 33 – Antrenör ve spor elemanı yetiştirmek amacı ile Milli Eğitim Bakanlığınca açılacak spor meslek liseleri bünyesinde çeşitli branşlarda sporcu eğitim merkezleri kurulabilir. Bu meslek liselerine Spor Genel Müdürlüğünce tesis, elemanve spor malzemesi yardımı yapılır. (3)

Spor Eğitimi, Sağlık ve Araştırma Merkezi

Madde 34 – Sporcu, antrenör, monitör, spor yöneticisi, hakem yetiştirmek ve araştırmalarda bulunmak amacıyla, Spor Eğitimi Sağlık ve Araştırma Merkezi kurulur.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrafta yer alan "Spordan sorumlu Bakanın" ve "spordan sorumlu Bakanın" ibareleri "Gençlik ve Spor Bakanının" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu maddenin başlığı "Beden eğitimi öğretmenlerinin antrenörlük, uzmanlık, danışmanlık yapabilmeleri" iken metne işlendiği şekilde; ve aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan "Beden eğitimi öğretmenleri" ibaresi ise "Öğretmenler", şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrafta yer alan "Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca" ibaresi "Milli Eğitim Bakanlığınca" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Spor kontrolörleri

Madde 35 – Spor Genel Müdürlüğünde çalışan antrenör, monitör ve benzeri spor elemanlarının çalışmalarının değerlendirilmesi ve denetlenmesi amacıyla spor kontrolörlüğü kurulur. Spor kontrolörlerinin seçimi ile bunların çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirtilir.

Genel Müdürlük malları

Madde 36 – Genel Müdürlüğün taşınır ve taşınmaz bütün malları Devlet malı hükmündedir. Genel Müdürlüğün malları ile gelirleri ve alacakları haczedilemez.

Eğitim ve ğretim kurum ve kuruluşlarına tesis inşaatı,işletilmesi, eleman tahsisi, malzeme yardımı

Madde 37 –Spor Genel Müdürlüğü, beden eğitimi ve spor hizmetlerinin geliştirilmesi, yönlendirilmesi ve desteklenmesi amacıyla, ilgili yönetmeliğinde belirtilen esaslar dahilinde;

a) Eğitim ve ğretim kurum ve kuruluşlarının beden eğitimi ve spor için tahsis edecekleri alanlara beden eğitimi ve spor tesisleri yapar, yaptırır.

b) İnşa edilen bu tesisler ile bu kurum ve kuruluşların mevcut beden eğitimi ve spor tesislerine personel, antrenör, monitör tahsis eder, tesisleri işletir, spor araç, gereç ve malzeme yardımında bulunur.

Anlaşmazlıkların halli

Madde 38 – Bir sözleşme olsun olmasın Genel Müdürlük ile Devlet daireleri müessese ve teşekkülleri veya gerçek ve tüzelkişiler arasında çıkan ve henüz kaza mercilerine, mahkeme veya icraya intikal etmemiş bulunan uyuşmazlıkların sulh

yoluyla hallinde, anlaşma veya sözleşmelerin değiştirilmesinde veya bozulmasında, maddi ve hukuki sebeplerle dava ve icra takibi açılmasında veya açılan dava ve icra takibine devam edilmesinde veya aleyhte neticelenenlerin yüksek dereceli merci ve mahkemelerce incelenmesini istemekte fayda umulmayan hallerde bunlardan vazgeilmesinde, açılmış dava ve icra takiplerinin sulh yoluyla hallinde yarar görüldüğü takdirde tanınacak veya terkin olunacak hak ve işin ihtiva ettiği menfaatlerin:

1.000.000 liraya kadar olanları il valisinin kararı,

1.000.000 - 2.000.000 (dahil) liraya kadar olanları Genel Müdürün kararı,

2.000.000 – 10.000.000 (dahil) liraya kadar olanları Bakanın kararı,

10.000.000 liradan fazla olanları Danıştay'ın görüşü alınarak müşterek karar ile halledilir.

Yukarıda belirtilen parasal sınırlar her yıl bütçe kanunları ile tespit edilir. Mevzuu kalmayan veya yanlışlıkla açıldığı anlaşılan veya Genel Müdürlüğe ait hak ve

menfaati muhtevi bulunmayan davalarla icra takipleri, miktar veya değeri yukarıda belirtilen parasal sınırlara tabi olarak iptal edilir. Dava ve icra kayıtları terkin olunur. Dava ve icra takiplerinde aleyhte verilen kararlara karşı yüksek dereceli merci ve mahkemelere başvurmada vazgeçilmesi ile idarece müdahale olunan ceza davalarında, suçun sabit olmaması, failinin tutulan şahıs olmadığına sübut bulması sebebiyle verilen beraat ve takipsizlik kararları hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Tashihi karar veya iadeyi muhakeme veya 29/6/1938 tarihli ve 3533 sayılı Kanuna göre hakemlerce verilmiş olan kararlara karşı itiraz yoluna gidilip gidilmemesinin takdiri davayı takip eden daire amirine veya avukata aittir. Zamanaşımı ve hak düşürücü sürenin geçmesini önleyecek tedbirleri ilgililer almakla mükelleftir. Yukarıdaki fıkralar hükümlerine uygun bir karar alınmış olmadıkça, dava ve icra takiplerinin açılması ve tamamen veya kısmen aleyhe sonuçlanan davalarla icra takiplerinde, yüksek dereceli mercilerde incelenmesi mümkün olanlar hakkında kanun yollarına gidilmesi mecburidir. Bu mecburiyeti yerine getirmemek suretiyle hukuki veya maddi sebeplerle bozulması mümkün bir hükmün kesinleşmesine ve bir hakkın kaybolmasına sebep olan avukatlarla, daire amirleri hakkında kanuni takibat yapılmakla beraber, meydana gelen zarar kendilerine tazmin ettirilir. Genel Müdürlük hukuk müşavirleri ile merkez ve taşrada görevli Genel Müdürlük avukatları ve hukuk müşavirliği memurları, mahkemelerde ve icra dairelerinde takdir edilen vekalet ücretinden 2/2/1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat Vesaireye Verilecek Ücreti Vekalet Hakkında Kanun hükümlerine göre faydalanırlar.

Uygulanacak hükümler

Madde 39 – Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 40 – 29/6/1938 tarihli ve 3530 sayılı, 30/5/1941 tarihli ve 4047 sayılı, 7/6/1948 tarihli ve 5214 sayılı, 6/5/1960

tarihli ve 7474 sayılı kanunlar ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

İntikal hükümleri

Madde 41 – Bu Kanun yürürlüğe girmeden önce Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün sahip bulunduğu menkul ve gayrimenkul mal ve haklar ile alacak ve borçları ve muhtelif mevzuatla bu Genel Müdürlüğe verilen görev, yetki, sorumluluk, hak ve muafiyetler Spor Genel Müdürlüğüne ve Genel Müdürüne ayrıca Futbol Federasyonu profesyonel futbol hizmetleri (fon) bütçesinde bulunan nakit mevcudu ile alacak ve borçları da; futbol hizmetlerinde kullanılması kaydıyla, bu Kanunla kurulan Federasyonlar Fonuna intikal eder.

Kamu görevlisi sayılma

Ek Madde 1 – (Ek: 24/1/1989 – KHK – 356/12 md.; Aynen kabul: 14/3/1991 – 3703/16 md.)

Kamu hizmeti olarak yapılan gençlik ve spor organizasyonlarında görevlendirilen geçici görevliler, o organizasyonla ilgili görevlerini fiili olarak yürüttükleri süre içinde veya bu görevi ile ilgili ilişkileri sırasında kamu görevlisi sayılır. Ceza kanunlarının uygulanması bakımından, bunların işledikleri suçlarla, bunlara karşı işlenen suçlarda Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

Sporcu sağlığı

Ek Madde 2 – (Ek: 24/1/1989 – KHK – 356/12 md.; Aynen kabul: 14/3/1991 – 3703/16 md.)

Gençlik ve spor faaliyetlerine katılanların belirli sağlık hizmetlerinin teminine ilişkin görevler Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıklarıyla işbirliği yapılmak suretiyle düzenlenecek esaslar dahilinde yürütülür.

Ödül ve sponsorluk(1)

Ek Madde 3–(Değişik: 2/8/2000–KHK–608/2 md.; Değiştirilerek kabul:12/4/2001– 4644/2 md.)

Ulusal ve uluslararası yarışmalarda üstün başarı göstermiş sporcular ve kulüpler ile bu başarıya emeği geçen kişi, kurum ve kuruluşlara (futbol branşı dahil) aynı ve/veya nakdi ödül verilir. Bu ödüller Spor Genel Müdürlüğü bütçesinde bu amaçla kullanılmak üzere açılacak tertiplerden karşılanır.Bu gelirin yeterli olmaması

durumunda eksik kalan miktar 24/3/1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunda öngörülen gelirlerden karşılanır. Verilecek ödüllerin miktarı, kimlere verileceğine ilişkin usul ve esaslar, spordan sorumlu Bakanın teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

(Değişik üçüncü fıkra:4/3/2004 – 5105/1 md.)Ulusal veya uluslararası gençlik ve spor hizmet ve faaliyetlerini desteklemek amacıyla gerçek ve tüzel kişiler;

a) Genel Müdürlüğün yıllık faaliyet programında yer alan ulusal ve uluslararası gençlik ve spor organizasyonları, (1) Bu maddenin başlığı “Ödül” iken, 4/3/2004 tarihli ve 5105 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

b) Sporcuların transfer bedelleri hariç olmak üzere spor kulüpleri ile federasyonların yıllık programlarında bulunan sporun yaygınlaştırılması ve sporcuların desteklenmesine yönelik resmî sportif faaliyetleri,

c) Kamu kurum ve kuruluşları ve yerel yönetimler ile spor kulüplerine ait spor tesislerinden Genel Müdürlükçe uygun görülenlerin yapımı, bakımı ve onarımı,

d) Federasyonların ve spor kulüplerinin sportif hizmet ve faaliyetlerinin yürütülebilmesi için gerekli olan spor organizasyonları ile sportif araç, gereç ve malzemelerin temini,

e) Ferdî lisanslı sporcuların, Genel Müdürlük veya federasyonlarca ferdî olarak katılmalarına izin verilen ulusal veya uluslararası organizasyonları,

f) Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ile Paralimpik Komitesinin sportif faaliyetlerine ilişkin hizmetleri, Kapsamında sponsorluk yapabilirler.

(Ek fıkra: 4/3/2004-5105/1 md.) Ferdî veya takım sporcuları ile gençlik ve spor kulüpleri, ulusal veya uluslararası sportif faaliyetlerde; Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar dahilinde reklam alabilirler.

(Ek fıkra: 4/3/2004 - 5105/1 md.; Değişik: 28/4/2005 – 5340/1 md.) Sportif faaliyetlere, sporculara, spor kulüplerine, federasyonlara veya tesislere yapılacak harcamalar sponsor tarafından bizzat harcanır veya sponsorluk alanın banka hesabına

yatırılır. Sponsorlara, ulusal ve uluslararası federasyonların reklam ve sponsorlukla ilgili hükümlerine aykırı olmamak şartı ile faaliyetin veya tesisin isim, reklam, tanıtım ve yayın hakları verilebilir.

(Ek fıkra: 4/3/2004-5105/1 md.) Sponsorluk ve reklamla ilgili esas ve usuller Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Özel saha ve tesislerin açılması (1)

Ek Madde 4 – (Ek: 24/1/1989 – KHK – 356/12 md.; Aynen kabul: 14/3/1991 – 3703/16 md.)

Özel hukuka tabi tüzel kişilerle gerçek kişiler, vakıf ve derneklere ait; özel saha ve tesislerin yapımında, açılmasında, işletilmesinde ve denetiminde genel hükümler uygulanır ve bunlar hakkında ayrıca Başbakanlığın da izni alınır. Bu ve benzeri tesisler Genel Müdürlüğün gözetimi ve denetimine tabidir.

Kamuya ait saha ve tesislerin kullanılması

Ek Madde 5 – (Ek: 24/1/1989 – KHK – 356/12 md.; Aynen kabul: 14/3/1991 – 3703/16 md.)

Genel ve katma bütçeli idare ve kurumlar ile il özel idarelerine, belediyelere, belediyelere bağlı kurumlara ve iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşlarına ait gençlik ve spor faaliyetlerinin yürütüldüğü saha ve tesislerden gençlik ve spor faaliyetlerinde ortaklaşa faydalanılır. Birinci fıkrada sözü edilen saha ve tesislerin ortaklaşa ve çok yönlü kullanılma esas ve yönetimleri tesis sahibi kurumla Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında yapılacak bir protokolle düzenlenir.

(1) 3/6/2011 tarihli ve 638 sayılı KHK'nin 31 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "gençlik merkezleri, gençlik tatil kampları ile benzeri diğer" ibaresi "özel saha ve" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nin 46 ncı maddesiyle bu fıkroda yer alan "Başbakanlık" ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Sözleşmeli personel

Ek Madde 6 – (Ek: 14/3/1991 – 3703/16 md.; Mülga : 11/10/2011- KHK –666/1 md.)

Fazla çalışma ücreti

Ek Madde 7 – (Ek:14/3/1991 – 3703/16 md.; Mülga : 5/7/1991- KHK – 433/16 md.)

Koordinasyon

Ek Madde 8 – (Ek: 14/3/1991 – 3703/16 md.)

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yaygın ve Örgün Eğitim Kurumları arasındaki yurtiçi spor yarışmaları Spor Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak yürütülür. Bu kurumlara ait Yurtdışı spor yarışmaları ile Milletlerarası İzcilik Faaliyetleri ise Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli olarak Spor Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür ve yurtdışında temsil edilir.

Bağımsız spor federasyonları (1)

Ek Madde 9 - (Ek: 4/3/2004-5105/2 md.)

(Değişik birinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur. Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir. Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde

kullanılır. Federasyon malları Devlet malı hükmündedir, haczedilemez. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanlar, görevleriyle ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.

(1) Bu madde başlığı “Özerklik” iken, 29/3/2011 tarihli ve 6215 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde, madde metninde yer alan “özerk” ibareleri ise “bağımsız” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.)

Spor federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Federasyonların merkez teşkilatı; genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile genel sekreterlikten teşekkül eder. Federasyon yönetim kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, disiplin kurulu ise üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur. Genel sekreter, en az dört yıllık yüksek okul mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Bu fıkroda belirtilen kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ana statüyle, diğer kurulların oluşumu, çalışma usul ve esasları ise talimatlarla belirlenir. Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon yönetim kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine bu Kanunun hükümlerine göre yürütülür. Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir. Bağımsız spor federasyonlarının il temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.)

Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler yönetim kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının bu Kanun ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek, raporunu Bakana sunmak üzere onbeş gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir. Genel Müdürlük, raporun verildiği, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir. Genel kurultoplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine

yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer esas ve usuller ana statüde belirlenir. Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.

Genel kurul;

a) Olağan genel kurul; olimpiik ve paralimpik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise; kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

b) Olağanüstü genel kurul;

1) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,

2) Federasyon yönetim kurulunun kararıyla,

3) Son yapılan genel kurul toplantısında delege olanların en az yüzde 40'ının noter kanalı ile yazılı müracaatıyla,

4) Federasyon başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi veya ölümü halinde, olağanüstü toplanır.

6882-2

c) Mali genel kurul iki yılda bir ana statülerinde belirtilen tarihte yapılır. Mali genel kurulda ibra edilmeyen veya üçüncü fıkranın (b) bendinde belirtilen hallerde başkan ve yönetim kurulu üyelerinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere en geç altmış gün içerisinde seçimli olağanüstü genel kurul toplanır. Ancak, üçüncü fıkranın (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde belirtilen hallerde, son toplantı tarihinden itibaren altı ay geçmeden veya olimpiik ve paralimpik branşlarda olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurul toplantısı yapılamaz.

(Değişik dördüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en

fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk aranmaksızın toplanır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz. Olağan ve olağanüstü genel kurullarını bu maddede öngörülen süre ve esaslar dahilinde yapmayan federasyonların genel kurulları Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır ve federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır. Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetleme raporu ile bütçe tasarısı ise en az on beş gün önce federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur. Seçimler tek liste halinde gizli oy, açık tasnif şeklinde yapılır. Genel kurulun yapılacağı tarihten geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği, antrenörlüğü bırakmamış kişiler ile federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar genel kurul üyesi olamazlar. Genel kurulda kulüplerin delege sayısı, toplam delege sayısının yüzde 60'ından az olamaz. Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.

Genel kurulun görevleri şunlardır:

- a) Ana statüyü yapmak, değiştirmek.
- b) Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.
- c) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programını, bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda yönetim kuruluna yetki vermek.
- ç) Yönetim kuruluna, taşınmaz mal alımı-satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek.
- d) Yönetim kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak.
- e) Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.

Federasyon başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır:

- a) T.C. vatandaşı olmak.
- b) En az lise mezunu olmak.

c) Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.

ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak.

d) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve haksız mal edinme suçlarından hükümlü bulunmamak.

(İptal beşinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 2/7/2009 tarihli ve E.: 2006/118, K.: 2009/107 sayılı Kararı ile.)

(Değişik altıncı fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların sportif başarılarını, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu kurulur. Kurul; Bakan tarafından spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde üst düzey görevlerde bulunmuş kişiler arasından iki yıl için görevlendirilecek, bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir raportör ile dört üyeden oluşur. Toplantıda karar alınabilmesi için en az beş üyenin katılması şarttır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Mazeretsiz olarak üst üste dört toplantıya katılmayan üyelerin üyeliği sona erer. Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Kurulun görevleri şunlardır:

a) Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirerek Bakana sunmak.

b) Federasyonlar tarafından hazırlanan master planını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini incelemek, Uluslararası federasyonların statü ve talimatlarını gözeterek hizmet kalite standartlarını belirlemek.

c) Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.

(Değişik yedinci fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişiler olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spor Bakanının onayı ile dört yıl için görevlendirilir. Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hâkimlik teminatı esasları gözetilerek ve yetkili kurulların onayı alınmak suretiyle Tahkim Kurulunda görev alabilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir.(1)

(Değişik sekizinci fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflarla, federasyonlarca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek sonuçlandırır. Tahkim Kurulu; itiraz üzerine Genel Müdürlük ile federasyonlar ve federasyonların birbirleri arasında çıkacak ihtilafları inceleyerek sonuçlandırır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik dokuzuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, bu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi ile dördüncü fıkrasında belirtilen hallerde federasyonu genel kurula götürecektir komisyonu belirler. Federasyon başkanı ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin, spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının tespiti halinde Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilmeleri sonucunda, Merkez Ceza Kurulunca verilecek kararlara karşı, ilgililerin itirazı üzerine karar verir.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan "spordan sorumlu Bakanın" ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanının" şeklinde değiştirilmiştir ve metne işlenmiştir.

6882-4

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik onuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.)

Tahkim Kurulu, görevinde

bağımsız ve tarafsızdır. Üyeler, istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça, yerlerine yenisi görevlendirilemez. Federasyonların veya spor kulüplerinin kurullarında görevli olanlar ile ihtar cezası dışında sportif ceza alanlar ve maddenin beşinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen suçlardan ceza alanlar Tahkim Kurulu üyeliği yapamazlar.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik onbirinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu ile Sportif

Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu üyelerine bir ayda dört toplantıyı geçmemek üzere, görev yapılan her gün için uhdesinde kamu görevi bulunanlar bakımından (5.000), bulunmayanlar bakımından (6.000) gösterge rakamının Devlet memuruna uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucunda bulunulacak miktarı geçmemek üzere huzur ücreti ödenir. Tahkim Kurulu ile Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu tarafından görevlendirilen bilirkişi ve uzmanların ücretleri Genel Müdürlükçe karşılanır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma usûl ve esasları ile üyelere verilecek huzur ücretinin miktarı Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fıkra: 28/4/2005 – 5340/2 md.) Bağımsız federasyonların bütçesi; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşur. Genel Müdürlük olimpik branşlarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin % 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımda bulunabilir.

Bağımsız federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden bağımsız federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Bağımsız federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Genel Müdürlük, bağımsız federasyonların talebi durumunda,

kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırk dokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(Değişik onaltıncı fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır. Federasyon harcamalarının yerindelik denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur. Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklamgelirlerinden karşılanamaz.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar; sporcu, antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe göndermek zorundadırlar. Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirirler.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar, faaliyette buldukları spor dalları ile ilgili olarak bağlı oldukları uluslararası federasyonun kurallarını göz önünde bulundurarak hangi eylem ve davranışlara ne tür sportif ceza verileceğini, ceza talimatında düzenler. Federasyonların programında yer alan veya izni ile yapılan faaliyetlerden dolayı sportif ceza verme yetkisi federasyon disiplin/ceza kuruluna aittir. Federasyonların ana statüsü Resmi Gazetede, ana statüye dayanılarak hazırlanan yönetmelik dışındaki talimat ile diğer alt düzenleyici işlemler ise Genel Müdürlüğün internet sitesinde yayımlanır.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonları ile ilgili olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait alacaklar hariç olmak üzere, spor kulüplerinin Spor Toto Teşkilat Başkanlığı nezdindeki isim haklarından doğan alacakları haczedilemez ve bu alacaklar devir ve temlik edilemez.

Tahkim Kurulunun çalışma usul ve esasları

Ek Madde 9/A – (Ek: 29/3/2011-6215/11 md.)

Tahkim Kurulu, en az beş üyenin katılımıyla toplanır ve oy çokluğuyla karar alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın kullandığı oyun tarafı çoğunluk sayılır. Kurulun görev alanına giren konularda başvurular, ilgili kişiler ile kulüp başkanları veya yetkili kılınan idarecileri tarafından, Tahkim Kurulu Başkanlığına hitaben yazılmış dilekçeyle yapılır. Dilekçeler, doğrudan Kurula verilebileceği gibi posta ile de iadeli taahhütlü gönderilebilir. Başvuruların teslim veya postaya verilmesi, başvuru tarihi olarak kabul edilir. Kurula başvuru ücreti; sporcular için (2.000) gösterge, diğer başvurularda ise (4.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutardaki meblağ, Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. İtirazın kabulü halinde başvuru ücretleri iade edilir. Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Kurul ihtiyaçları için her yıl Genel Müdürlük bütçesine gerekli ödenek konulur. Kurula başvuru süresi, federasyon yönetim kurulu kararı ile disiplin veya ceza kurulu kararının yazılı bildiriminden itibaren on gündür. Başvuru sahibi dilekçesinde; tarafları, konuyu, hukuki sebepler ile dayanılan delilleri ve taleplerini belirtmek zorundadır. Başvuru tarihinden itibaren en geç beş gün içerisinde başvuru ücreti ile diğer giderlerin yatırıldığına ilişkin makbuzun ibraz edilmemesi halinde itiraz yapılmamış sayılır.

Başvuru dilekçeleri, Kurul evrakına kayıt sırasına göre ve varsa ivedilik durumları da dikkate alınarak incelenir. Başkanın uygun görmesi halinde bir üye dosyayı; görev, merci atlanması, ehliyet, menfaat, süre aşımı konularında ve esasları inceleyerek görüşünü en geç beş gün içinde bildirir. Başkan, Kurul üyesi olmayan ancak konusunda uzman kişi veya kişileri ücretini de belirlemek suretiyle bilirkişi olarak görevlendirebilir. Kurul, merci atlanması halinde dilekçeyi gerekli işlem için ilgili yere gönderir ve başvuru sahibine de bildirimde bulunur. İlk incelemede herhangi bir aykırılık görülmemesi halinde veya biçimsel eksikliklerin giderilmesi üzerine

dilekçe, karşı tarafa ve ihbarı gerekli görülen diğer kişilere tebliğ olunur. Karşı taraf, tebliğ tarihinden itibaren en geç on gün içinde cevap dilekçesini vermek zorundadır. Dilekçede, maddî ve hukukî açıklamalar ile deliller ve talepler yer alır ve bunlara ilişkin belgeler eklenir. Tamamlanan dosya, dosyayı inceleyen üyenin düşüncesi veya bilirkişi raporu ile birlikte Kurula sevk edilir. Kurul, incelemesini evrak üzerinde yapabileceği gibi tarafların sözlü açıklamalarına da başvurabilir. Kurula başvuru icra ve infazı durdurmaz. Ancak; Kurul, ivedi durumlarda, ilgilinin talepte bulunması koşuluyla, başvuru veya itiraz konusu kararda hukuka açıkça aykırılık bulunması halinde ve yargılamanın seyrini dikkate alarak, icra veya infazın durdurulmasına karar verebilir. Kurul, haklı ve gerektirici nedenlerin bulunması halinde ihtilafla doğrudan ilgili konularda ihtiyati tedbir kararı verebilir.

Kurul kararını; kanun, ulusal ve uluslararası federasyonların kuralları, kanunların usule ilişkin hükümleri ile dosya münderecatı, tanık beyanları, bilirkişi incelemesi ve her türlü delile göre adalet ve nasafet esasları dairesinde tesis eder. Zorunlu haller dışında sportif faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlerde en geç on iş günü, diğer hususlarda ise en geç üç ay içerisinde kararını verir. Kurul; itirazın reddine, kabulüne veya itiraz konusu kararın değiştirilerek karara bağlanmasına hükmedebilir. Kararlar gerekçeli olur. Varsa muhalefet şerhleri eklenir. Kısa karar, ilgiliye ve federasyon başkanlığına faks ve internet üzerinden derhal bildirilir ve federasyon ile ilgililer tarafından uygulanmaya başlanır. Gerekçeli karar daha sonra tebliğ olunur. Kararlar, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi hükmü uyarınca ilam mahiyetinde sayılır. Taraflar, kararın tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde verilen karara karşı karar düzeltme yoluna başvurabilirler. 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun kararların açıklanması, maddî hataların düzeltilmesi veya yargılamanın yenilenmesi halleri dışında Kurul aynı konuda tekrar karar veremez.

Ek Madde 10 - (Ek: 28/4/2005 - 5340/3 md.)

Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri ile adlî ve idarî yargı hâkim ve savcıları; Spor Genel Müdürlüğü ile özerk federasyonlar tarafından organize edilen sportif faaliyetlerde, (...) (1) görev alabilirler.

(1) Bu arada bulunan "...bu Kanunda öngörülen veya özerk federasyonlar bünyesinde bulunan kurullarda..." bölümü, Anayasa

Mahkemesi'nin 5/1/2006 tarihli ve E.: 2005/55, K.: 2006/4 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

Ek Madde 11 - (Ek: 28/4/2005 - 5340/3 md.)

Genel Müdürlüğün mülkiyetinde veya kullanımında bulunan spor tesisleri veya taşınmazların kullanım veya intifa hakkı; spor federasyonlarına, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren ve liglere katılan spor kulüplerine, yerel yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına protokol ile bedelsiz devredilebilir.

GEÇİCİ HÜKÜMLER

Geçici Madde 1 – Ekli 2 sayılı cetvelde gösterilen kadrolar; 13/12/1983 tarih ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli I sayılı cetveldeki Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne ilişkin bölümüne eklenmiş sayılır.

Geçici Madde 2 – Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün, kadroları ve istihdam edilen personeli, mevcut statü ve haklarıyla birlikte Spor Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Mevcut personel, hiç bir işleme gerek kalmaksızın kadrolarına atanmış sayılırlar.

Geçici Madde 3 – Bu Kanun uyarınca Genel Müdürlük merkez ve taşra kuruluşlarında yapılacak düzenlemeler sebebiyle unvan ve derecesi değişen veya kaldırılan görevlilerin eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminat hakları yeni görevlerinde kaldıkları sürece şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

Geçici Madde 4 – Bu Kanunda belirtilen kuruluşlar ve federasyonlar kuruluşlarını bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki sene içerisinde tamamlamak zorundadırlar. Bu kuruluşlar kuruluşlarını tamamlayıncaya ve ilgili yönetmeliklerle tüzük çıkıncaya kadar mevcut tüzük, statü ve yönetmeliklerin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Spor – Toto Teşkilat Müdürlüğünün hesaplarında birikmiş olan kupon gelirleri ile idari masraflardan tasarruf edilmiş paralar ve bunların faiz gelirleri Türk Sporunu Teşvik Fonu'na intikal ettirilir.

Geçici Madde 6– (Mülga: 24/10/2011- KHK-661/47 md.)

Geçici Madde 7 – (Ek: 2/8/2000 – KHK – 608/3 md.; Değiştirilerek kabul : 12/4/2001 – 4644/3 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce (mevcut mevzuat çerçevesinde aynı ve/veya nakdi ödül alan sporular hariç) olimpiyat şampiyonluğu veya olimpik spor dallarından birinde büyükler kategorisinde dünya şampiyonluğu kazanmış olan sporculara bir defaya mahsus olmak üzere en yüksek Devlet memuru brüt aylığının (ek gösterge dahil) elli katı tutarında ödül verilir.

Geçici Madde 8 – (Ek: 2/8/2000 – KHK – 608/3 md.; Değiştirilerek kabul : 12/4/2001 – 4644/3 md.)

Ek 3 üncü madde hükümlerine göre verilecek ödüller, 2000 yılı içinde gençlik ve spor faaliyetlerinde başarı kazananlarave bu başarıya katkıda bulunanlara da verilir.

Geçici Madde 9 – (Ek:4/3/2004-5105/3 md.)

Ek 9 uncu maddenin dokuzuncu fıkrasında öngörülen Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak pay ile ilgili oran,

federasyonların özerk olduğu tarihten itibaren üç yıl sonra uygulanır. Bu tarihe kadar Genel Müdürlük her türlü desteği sağlar.

5018 sayılı Kanun hükümleri

Geçici Madde 10- (Ek: 1/7/2006-5538/10 md.)

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun dış denetimle ilgili hükümleri dışındaki hükümleri, Gençlik ve Spor il müdürlükleri hakkında uygulanmaz.

Geçici Madde 11- (Ek: 29/3/2011-6215/12 md.)

Bu Kanun ile çıkarılması öngörülen düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı

olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte; 3289 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesine göre özerk olan spor federasyonları bu Kanuna göre kurulmuş bağımsız spor federasyonu olarak kabul edilir. Diğer kanunlarda özerk spor federasyonlarına yapılan atıflar, bağımsız spor federasyonlarına yapılmış sayılır. Tahkim Kurulunun asıl ve yedek üyeleri, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içerisinde görevlendirilir. Bu Kanunla tüzel kişilik kazanan spor federasyonları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk ilgili olimpiyat oyunlarının bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullarını yaparak hukuki yapılarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadırlar.

Geçici Madde 12- (Ek: 8/8/2011-KHK-649/54 md.)

Spor Genel Müdürlüğü taşra teşkilatında İl Spor Müdürü ve İlçe Spor Müdürü kadrolarında bulunanların görevleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bunlar ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrolarına halen buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu madde uyarınca ihdas edilen Araştırmacı kadroları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bu madde uyarınca atanmış sayılan personelin yeni kadrolarına atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); yeni atandıkları kadrolara ilişkin olarak yapılan aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir. Spor Genel Müdürlüğünün mevcut il ve ilçe müdürlükleri, gençlik hizmetleri ve spor il ve ilçe müdürlükleri olarak faaliyetlerine devam eder.

Yürürlük

Madde 42 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 43 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek;2

13 Mart 2004 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 25401

**GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLAT
VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**

Kabul Tarihi: 04.03.2004

Kanun No:5105

Madde 1. — 21.5.1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesinin madde başlığı ile üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Ödül ve sponsorluk

Ulusal veya uluslararası gençlik ve spor hizmet ve faaliyetlerini desteklemek amacıyla gerçek ve tüzel kişiler;

a) Genel Müdürlüğün yıllık faaliyet programında yer alan ulusal ve uluslararası gençlik ve spor organizasyonları,

b) Sporcuların transfer bedelleri hariç olmak üzere spor kulüpleri ile federasyonların yıllık programlarında bulunan sporun yaygınlaştırılması ve sporcuların desteklenmesine yönelik resmî sportif faaliyetleri,

c) Kamu kurum ve kuruluşları ve yerel yönetimler ile spor kulüplerine ait spor tesislerinden Genel Müdürlükçe uygun görülenlerin yapımı, bakımı ve onarımı,

d) Federasyonların ve spor kulüplerinin sportif hizmet ve faaliyetlerinin yürütülebilmesi için gerekli olan spor organizasyonları ile sportif araç, gereç ve malzemelerin temini,

e) Ferdî lisanslı sporcuların, Genel Müdürlük veya federasyonlarca ferdî olarak katılmalarına izin verilen ulusal veya uluslararası organizasyonları,

f) Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ile Paralimpik Komitesinin sportif faaliyetlerine ilişkin hizmetleri, Kapsamında sponsorluk yapabilirler. Ferdî veya takım sporcuları ile gençlik ve spor kulüpleri, ulusal veya uluslararası sportif faaliyetlerde; Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar dahilinde de reklam alabilirler. Sportif faaliyetlere, sporculara, spor kulüplerine, federasyonlara veya tesislere yapılacak harcamalara ilişkin belgeler Genel Müdürlüğün kontrol ve tasdikine tâbidir. Spor tesisleri için yapılacak yapım harcamaları ile Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenen tutarı aşan bakım ve onarım işlerine ilişkin harcamalar yeminli malî müşavirlerce tasdik edilir. Sponsorluk ve reklamla ilgili esas ve usuller Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 2. — 3289 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Özerklik

EK MADDE 9. — Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir. Federasyonun kuruluşuna ilişkin kararın, Resmî Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanılır. Özerk olan federasyonlar; organları genel kurulu tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen federasyonlardır. Özerklikte aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulur:

a) Faal sporcu sayısı.

b) Faal kulüp sayısı.

c) Spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli.

- d) Gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği.
- e) Spor dalının olimpik olup olmadığı.
- f) Federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu.

Özerkliği onanan federasyon, hazırlayacağı ana statü ve buna bağlı talimatlara göre genel kurulunu ve yetkilendireceği diğer organlarının oluşumunu, görev ve yetkilerini belirler. Özerk federasyonlar, uluslararası federasyonların öngördüğü kurulları oluşturmak zorundadır.

Özerk federasyonların; genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceği ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz.

Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir.

Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişi olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile altı yıl için görevlendirilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir. Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler; federasyon ile hakemler; federasyon ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile oyuncular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlar.

Özerk federasyonların gelirleri; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayım, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirler ile federasyon bütçesinin öz gelirlerinin %15'ini geçmemek üzere Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak paydan oluşur. Özerk federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden özerk federasyonlara, ilgili

branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Özerk federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Genel Müdürlük, özerk federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırk dokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir. Özerk federasyonların her türlü faaliyet ve işlemleri Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanlığın denetimine tâbidir. Bu denetim sonucunda görevi başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı veya yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakan, genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Madde 3. — 3289 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 9. — Ek 9 uncu maddenin dokuzuncu fıkrasında öngörülen Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak pay ile ilgili oran, federasyonların özerk olduğu tarihten itibaren üç yıl sonra uygulanır. Bu tarihe kadar Genel Müdürlük her türlü desteği sağlar.

Madde 4. — 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89' uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (5) numaralı bent eklenmiştir.

5. 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının; amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için % 50'si.

Madde 5. — 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin sonuna aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk

harcamalarının; amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için % 50'si,

Madde 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek; 3

Resmi Gazete Tarihi: 19.07.2012 Resmi Gazete Sayısı: 28358

**BAĞIMSIZ SPOR FEDERASYONLARININ ÇALIŞMA USUL VE
ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bağımsız spor federasyonlarının teşkilatı, görev ve yetkileri, genel kurullarının toplanmasına ilişkin usul ve esaslarla, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü ve Tahkim Kuruluyla olan ilişkilerini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönetmelik; bağımsız spor federasyonlarının görev ve yetkilerini, kurullarını, başkan adaylarında aranacak şartları, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü ve Tahkim Kuruluyla olan ilişkilerini kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönetmelik, 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2'nci ve Ek 9'uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Ana Statü: Bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar ile Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlara dair federasyonların genel kurulları tarafından onaylanan ve Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren düzenlemeleri,

b) Bakan: Gençlik ve Spor Bakanını,

c) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

ç) Federasyon: 3289 sayılı Kanununun Ek 9 uncu maddesi hükümlerine göre kurularak tüzel kişilik kazanan, organları genel kurul tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonunu,

d) Genel Müdür: Spor Genel Müdürünü,

e) Genel Müdürlük: Spor Genel Müdürlüğünü,

f) İl Müdürlüğü: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğünü,

g) İlçe Müdürlüğü: Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğünü,

ğ) Kurul: Federasyonların sportif başarılarını, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere oluşturulan Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulunu,

h) Spor Dalı: Federasyona bağlı spor dalını

ı) Takım Spor: Birden fazla sporcunun oluşturduğu takımların aynı anda karşılıklı olarak yapmış oldukları müsabakalar ile yarışması ferdi olarak yapılmakla birlikte, olimpiyatlarda yarışması yapılan ve sonuçta alınan puanların takım puanı olarak kabul edildiği ve ferdi derecelendirme yapılmayıp takım derecelendirilmesi yapılan branşlar ile çiftler müsabakalarını

i) Talimat: Federasyon ana statüsüne uygun olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde yayımlanarak yürürlüğe giren düzenlemeyi

j) Uluslararası Federasyon: Bağımsız spor federasyonunun üyesi olduğu uluslararası federasyonu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Esas Hükümler

Federasyonların kuruluşu

Madde 5 – (1) Federasyon, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmî Gazete’de yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Federasyonlar özel hukuk hükümlerine tabidir.

(2) 3289 sayılı Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişiliği Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile iptal edilir ve kararın Resmî Gazete’de yayımlanması ile tüzel kişilik sona erer. Bu durumda mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.

Federasyonun görev ve yetkileri

Madde 6 – (1) Federasyonun görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek,
- b) Spor dalının gelişmesini, her yaş gurubunda yapılmasını ve ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlamak
- c) Sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak
- ç) Federasyonu teşkilatlandırmak
- d) Federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek
- e) Tahkim Kurulu kararlarını uygulamak
- f) İl müdürlükleri ile koordineli çalışmak
- g) Yüksek performanslı sporcu yetiştirmek
- ğ) Spor kulüplerinin ilgili spor dalına katılım işlemlerini, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil veya vize işlemlerini yapmak
- h) Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerle işbirliği yapmak
- ı) Spor dalının altyapısı ve eğitimine ilişkin projeler hazırlamak ve uygulamak
- i) Spor dalı ile ilgili faaliyetlerin düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak ve uygulamak
- j) Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirmek,
- k) Kulüpler, il ve ilçe temsilcileri arasında doğabilecek teknik uyuşmazlıkları çözümlemek

l) Uluslararası federasyonun izni ile uluslararası kurs, seminer, panel, sempozyum ve spor organizasyonları düzenlemek

m) Federasyonun yıllık ve dört yıllık master ve stratejik planını, performans programını içeren taahhütnameyi Bakana sunmak.

Teşkilat

Madde 7 – (1) Federasyonların merkezi Ankara'dadır. Federasyon, yurt içi teşkilatını ana statüsünde belirlenen esaslara göre kurabilir.

(2) Federasyonların merkez teşkilatı

a) Genel Kurul

b) Yönetim Kurulu

c) Denetim Kurulu

ç) Disiplin Kurulu

d) Genel Sekreterlikten

teşekkül eder.

(3) Federasyon yönetim kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, disiplin kurulu ise; üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur.

(4) İkinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen kurulları oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları federasyonun ana statüsünde, diğer kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ise talimatlarla belirlenir.

(5) Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir.

Genel kurul

Madde 8 – (1) Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer spor dallarında ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.

(2) Genel kurulun üye sayısının tespitinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) Kulüp temsilcileri
- b) Olimpik spor dallarında oy kullanmak üzere Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi
- c) Engelliler spor federasyonları ile bünyesinde paralimpik komitesince benimsenen spor dallarının bulunduğu federasyon seçimlerinde oy kullanmak üzere, Türkiye Paralimpik Komitesi Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi
- ç) Görevine adli veya idari soruşturma sonucu son verilmemek kaydıyla ilgili spor dalında oy kullanmak üzere asaleten federasyon başkanlığı yapanlar.
- d) Genel kurul üye sayısının yüzde 10'u oranında Genel Müdürlük temsilcileri
- e) Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.
- f) Türkiye Spor Yazarları Derneği Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.
- g) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere bağlı oldukları dünya veya Avrupa federasyonlarının yönetim kurullarında seçimin yapıldığı tarihte Ülkemiz adına görev yapanlar arasından öncelik sırasına göre en fazla beş üye.
- ğ) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal sporculuğu bırakmış olmak kaydıyla en fazla milli olmuş beş sporcu.
- h) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal hakemliği bırakmış olmak kaydıyla en üst seviyede hakemlik yapanlar arasından kura ile belirlenecek en fazla beş üye
- ı) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal antrenörlüğü bırakmış olmak kaydıyla büyükler kategorisinde milli takım teknik direktörlüğü veya antrenörlüğü yapanlar arasından kura ile belirlenecek en fazla beş üye.
- (3) Genel kurulda kulüplerin üye sayısı, toplam üye sayısının yüzde 60'ından az olamaz. Kulüp temsilcilerinin seçiminde genel kurul tarihinden önce tamamlanmış iki sezon üst üste federasyon faaliyetlerine katılarak tamamlayan kulüpler esas alınır.

Kurulduğu tarihten itibaren iki yıl geçmemiş federasyonların ilk genel kurulunda; kulüplerin üst üste iki yıl faaliyetlere katılması şartı aranmaz

(4) Takım sporlarında, ligi bulunan federasyonların genel kuruldaki kulüp temsilcilerinin en fazla yüzde 50'si en üst lige katılan, en fazla yüzde 30'u federasyonun diğer liglerinde mücadele eden, en az yüzde 20'si, mahalli veya bölgesel liglere katılan kulüplerin temsilcilerinden oluşur

(5) Müsabakası yapılmayan veya kulübü bulunmayan spor dalları ile okul sporları, üniversite sporları ve benzeri spor dallarında oy kullanacak üyeler, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınmak suretiyle ana statüde belirlenir.

(6) Diğer federasyonlarda kulüplerin üye sayıları ise, federasyon yönetim kurulunca önerilen ve Genel

Müdürlüğün uygun görüşü alınmak suretiyle ana statüde belirlenir.

(7) Genel Müdürlük temsilcileri;

a) Genel Müdür, Genel Müdür yardımcıları,

b) Merkez Danışma Kurulu üyeleri,

c) Kurul ve daire başkanları ile il müdürleri

arasından federasyonun üye sayısı dikkate alınarak Genel Müdürlükçe belirlenir.

(8) Faal sporculuğu bırakmış genel kurul üyesi olacak millî sporcuların belirlenmesinde sırasıyla;

a) Olimpiyat oyunlarında ilk üç dereceye girmiş millî sporcular,

b) Büyükler dünya şampiyonasında ilk üç dereceye girmiş millî sporcular,

c) Büyükler kategorisinde Avrupa şampiyonu olmuş millî sporcular, esas alınır.

(9) Yukarıda belirtilen faaliyetlerde elde edilen dereceler dikkate alınarak öncelik sıralamasına göre şartları taşıyan sporcular yoksa millî olma sayıları esas alınarak tespit edilir.

(10) Üyelerin hesaplanmasında her grup kendi içerisinde değerlendirilir. Üye gruplarına ilişkin sayıların tespitinde yarımolar tam sayıya iblağ edilir.(11) Federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar ile genel kurulun yapılacağı tarihten

geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği veya antrenörlüğü bırakmamış kişiler genel kurul üyesi olamazlar.

(12) Ana statüye göre belirlenecek üye sayısı, 3289 sayılı Kanunda öngörülen sayıyı aşması halinde her grup kendi içerisinde değerlendirilerek, fazla üye sayısı, grup bazında noter huzurunda çekilecek kura ile Kanunda öngörülen sayıya indirilir.

(13) Kulüp temsilcileri kulüp yönetim kurulunca, kulüp üyeleri arasından belirlenir.

Genel kurulun görevleri

Madde 9 – (1) Genel kurulun görevleri şunlardır:

- a) Ana statüyü yapmak, değiştirmek,
- b) Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek,
- c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programı ile bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda yönetim kuruluna yetki vermek,
- ç) Yönetim Kuruluna, taşınmaz mal alımı-satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek,
- d) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak,
- e) Kanun ve ana statüleri ile verilen diğer görevleri yapmak.

Genel kurul toplantıları

Madde 10 – (1) Genel kurul;

a) Olağan genel kurul; olimpik ve paralimpik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, Kanunun Ek 9 uncu maddesinin değişik üçüncü fıkrasının yürürlüğe girdiği 12/4/2011 tarihinden sonra kurulacak federasyonlarda ise; federasyon kurulmasına ilişkin kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

b) Olağanüstü genel kurul;

1) Kurul raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,

2) Federasyon yönetim kurulunun kararıyla,

3) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların en az yüzde 40'ının noter kanalıyla yazılı müracaatıyla,

4) Federasyon başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi, ölümü veya yönetim kurulu asıl ve yedek toplam üye sayısının yedi üyenin altına düşmesi halinde, olağanüstü toplanır.

c) Mali genel kurul iki yılda bir ana statülerinde belirtilen tarihte yapılır.

(2) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların noter kanalı ile yapacakları olağan üstü genel kurul çağrılarında ilk müracaat ile son müracaat arasındaki süre 60 günü geçemez.

(3) Mali genel kurulda ibra edilmeyen veya birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen hallerde başkan ve yönetim kurulu üyelerinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere en geç altmış gün içerisinde seçimli olağanüstü genel kurul toplanır. Ancak birinci fıkranın (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde belirtilen hallerde, son toplantı tarihinden itibaren altı ay geçmeden veya olimpiik ve paralimpiik spor dallarında olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurul toplantısı yapılamaz.

(4) Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetim raporu ile bütçe tasarısı ise en az onbeş gün önce federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur.

(5) Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, üye listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer usul ve esaslar ana statüde belirlenir. Seçimler tek liste halinde gizli oy, açık tasnif şeklinde yapılır.

(6) Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk

aranmaksızın toplanır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz.

(7) Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler yönetim kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının 3289 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek, raporunu Bakana sunulmak üzere onbeş gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir.

(8) Genel Müdürlük, gözlemci raporunun verildiği, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir.

(9) Olağan ve olağanüstü genel kurullarını bu maddede öngörülen süre ve esaslara uygun olarak yapmayan federasyonların genel kurulları Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır. Federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır.

(10) Genel Müdürlük bünyesinde hizmet ve faaliyetlerini sürdürürken veya doğrudan bağımsız olarak kurulacak federasyonların ilk genel kurul üyelerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak belirlenmesi, yapılacak itirazların sonuçlandırılması ile diğer iş ve işlemler, Tahkim Kurulu tarafından oluşturulacak üç kişilik bir kurul tarafından yerine getirilir. Başkanlık divanı oluşturulduktan sonra bu Kurulun görevi sona erer.

Federasyon başkanı

Madde 11 – (1) Federasyon başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır;

- a) T.C. vatandaşı olmak,
- b) En az lise mezunu olmak,
- c) Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak,

ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak,

d) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme, şike ve teşvik primi suçlarından hükümlü bulunmamak.

(2) Başkan adayları, genel kurul tarihinden en az on gün önce, üyelerin en az yüzde15'inin yazılı teklifini içeren adaylık başvurularını federasyona yaparlar. Her üye ancak bir başkan adayı için teklifte bulunabilir. Yönetim kurulu, genel kurul tarihinden en az otuz gün önce başkan adayları tarafından yatırılması gereken adaylık ücretini belirler. Adaylık ücreti, 40.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan meblağı geçemez.

(3) Başkan adaylarından başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir;

a) T.C. kimlik numarası beyanı,

b) Öğrenim belgesinin kurumca tasdikli örneği,

c) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almadığına dair beyanı,

ç) Adli sicil kaydı yazılı beyanı,

d) Başvuru tarihi itibarıyla kesinleşmiş vergi ve sigorta borcu olmadığına dair belge,

e) Adaylık başvuru ücret makbuzu,

f) Üyelerin en az %15'inin yazılı teklifi.

(4) Başkanın görev süresi dört yıldır. Başkanın seçimi, yönetim, denetim ve disiplin kurullarının seçimi ile birlikte yapılır.

(5) Başkanın ölümü, istifası veya başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi halinde, üç ay içinde seçim yapılması şartıyla, bu görevi yönetim kurulu üyeleri tarafından seçilecek bir yönetim kurulu üyesi yürütür.

Ancak, olimpiik ve paralimpiik spor dallarında olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurula gidilemez.

(6) Başkan vekili veya asbaşkan olarak görevlendirilecek kişilerin, başkanda aranan şartları haiz olmaları gerekir.

(7) Federasyon başkanı, yönetim, disiplin ve denetim kurulları üyeleri milletvekilliği ve yerel yönetimlerin genel ve ara seçimlerinin başlangıcından bir ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde, başka bir federasyon başkanlığına aday olmaları halinde, federasyonun genel kurul tarihinden bir ay önce görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler. Her ne şekilde olursa olsun istifa eden başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri istifalarını geri alarak görevlerine dönemezler.

Genel sekreterlik

Madde 12 – (1) Genel sekreter en az dört yıllık yüksekokul mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Federasyonca görevlendirilecek olan genel sekreterin kamu veya özel sektörde en az on yıl iş deneyimi olması, Genel Müdürlükçe görevlendirilecek olanların ise genel sekreter kadrosunda bulunması şarttır. Lisansüstü eğitimde geçen süreler genel sekreter için aranan iş deneyimi olarak kabul edilir.

(2) Genel sekreter federasyonun her türlü idari iş ve işlemlerini yapmakla yetkili ve sorumludur. Federasyonun yönetim kurulu toplantılarına iştirak eder ve federasyonların idari işlemleri hakkında yönetim kuruluna bilgi verir. Raportör olarak kararları yazar ve imzalar ancak oy kullanma hakkı yoktur.

(3) Federasyon başkanı adına ulusal veya uluslararası federasyonlar, kamu kurum ve kuruluşları ile yazışmaları yapar. İl müdürlükleri ile koordinasyonu sağlar.

(4) Federasyonların harcama talimatlarına göre gerekli işlemleri yapar, evrakı düzenler ve ödeme aşamasına getirir. Ödeme evrakında başkan veya başkan vekilinin imzasının yanı sıra genel sekreterin imzasının da bulunması zorunludur.

(5) Federasyonun taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarının tutulmasını sağlar.

Federasyon il temsilcisi

Madde 13 – (1) Federasyonların il temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir. Federasyon il temsilcisinin görev süresi, başkanın görev süresi kadardır.

(2) Federasyon il temsilcisi, federasyon ile il müdürlüğü arasındaki koordinasyonu sağlar. Federasyon adına yaptığı işlemler hakkında il müdürlüğüne ve ilgili federasyona bilgi verir. İl müdürlükleri imkânları ölçüsünde federasyon il temsilcisine çalışma ortamı sağlar.

(3) Federasyon hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmeyen, il müdürlüğü ve federasyonla koordinasyon sağlamayan federasyon il temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevden alınır.

Genel Müdürlük ile ilişkiler

Madde 14 – (1) Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez.

(2) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu şekilde alınan taşınmazların Genel Müdürlük adına tapuda kayıt ve tescil edilmesi için federasyon başkanı veya genel sekretere yetki verilir. Bu taşınmazlar ilgili federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

(3) Genel Müdürlük, federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırk dokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir.

(4) Tahsisi yapılan spor tesisleri veya taşınmazlar zaruri giderlerini karşılaması kaydıyla diğer federasyonlara kullandırılır.

(5) Federasyonlara tahsis edilen spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması veya diğer federasyon faaliyetlerinde kullandırılmaması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(6) Genel Müdürlük olimpik spor dallarında; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin yüzde 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise yüzde 50'si kadar yardımda bulunabilir.

(7) Genel Müdürlük btcesinden federasyonlara, ilgili spor dalının alt yapısı, eēitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiēinde kaynak tahsis edilebilir.

(8) Genel Müdürlükçe federasyonlara yardım ve proje desteēi yapılması ile yapılan bu yardım ve proje desteklerinin harcama usul ve esasları Genel Müdürlükçe ıkarılacak yönerge ile belirlenir.

(9) Genel Müdürlük tarafından yapılan ayni ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur.

(10) Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diēer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Bakanlıēından saēlanan reklam gelirlerinden karılanamaz.

(11) Bu maddede geçen teknik personel ibaresinden; teknik direktör, antrenör, spor masörü-masözü, kondisyoner, diyetisyen, doktor, saēlık elemanı, spor psikoloēu, spor analizcisi, istatistikçi, jüri yesi, gözlemci, temsilci, hakem, teknik kurul yeleri, mali konularda uzman, avukat, kurs eēiticisi, federasyonlara ait spor tesisleri ve kamp eēitim merkezleri ile spor alanlarını spor faaliyetlerinin yapılmasına elverişli hale getirmek üzere görevlendirilenler ve benzeri görevliler anlaşılır.

(12) Genel Müdürlük personelinden yararlanma usul ve esasları, Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında yapılacak protokol ile tespit olunur. Bu şekilde görevlendirilen personele kanuni harcırah ve Genel Müdürlük mevzuatına göre spor müsabakalarında asli görevlerinden ayrı görevlendirilenlere ödenecek görev ücretleri dışında herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz.

(13) Federasyonlar; antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Mdrlge

göndermek ve sporcu lisans, tescil, vize ve transfer işlemlerini Genel Müdürlüğün merkezi otomasyon sistemi üzerinden yürütmek zorundadır.

(14) Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirir.

(15) Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon yönetim kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine 3289 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülür.

(16) Federasyonların denetimine ilişkin hususlar hariç olmak üzere, Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında çıkacak ihtilaflar, Tahkim Kurulunca belirlenecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak komisyon marifetiyle çözümlenir. Bu komisyon kararlarına yapılacak itiraz, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

Federasyonun gelirleri

Madde 15 – (1) Federasyonların gelirleri şunlardır:

- a) Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak pay,
- b) Genel Müdürlük bütçesinden altyapı ve eğitime ilişkin projelerin desteklenmesi için aktarılacak kaynak,
- c) Kişi ve kurumlardan alınacak katılım payı,
- ç) Tescil ve vize ücretleri ile transferlerden alınacak pay,
- d) İtiraz ve ceza gelirleri,
- e) Milli müsabakaların radyo, televizyon ve internet üzerinden yayınından elde edilecek yayın hakkı bedelleri,
- f) Reklam ve yayın gelirleri,
- g) Sponsorluk gelirleri,
- ğ) Yardım ve bağışlar,
- h) Benzeri gelirler.

(2) Federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslara uygun olarak harcanır. Federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(3) Federasyonlar tarafından yapılan faaliyet ve müsabakalarda elde edilen reklam, sponsorluk, naklen yayın, milli müsabakalara ait bilet gelirleri federasyona aittir.

Muhasebe ve raporlama sistemi

Madde 16 – (1) Federasyonlarda tek düzen muhasebe sistemine ve bilanço esasına göre kayıt tutulur.(2) Muhasebe işlemlerinin ispat gücü olan belgelere dayandırılması zorunludur. Kayıt, denetim, kontrol ve takip açısından Vergi Usul Kanununda belirlenmiş standart belge, rapor ve defterler kullanılır.

(3) Hesaplar takvim yılı esasına göre tutulur. Gelir ve giderler tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilir. Ancak federasyonlar, mali genel kurul tarihlerini de esas alarak ve ihtiyari bir şekilde ayrıca muhasebe raporlamalarını yapabilirler. Bu ihtiyari raporların hazırlanmış olması, takvim yılına göre kayıt yapılmasını ve raporlamasını engellemez.

(4) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımların izlenmesi ve spor politikalarına yön verilebilmesi bakımından, federasyonlara ait muhasebe kayıtları, belli bir otomasyon sisteminde Genel Müdürlükte oluşturulacak bir merkezde toplu bir biçimde izlenebilir. Bu durumda Genel Müdürlükçe oluşturulacak standart hesap planına uygun olarak kayıtların düzenlenmesi ve federasyon muhasebe servislerinin bu merkezle işbirliği içinde çalışması zorunludur.

(5) Federasyonlar, muhasebe servislerini kurmak ve bu serviste çalışan personeli kendi konusunda eğitmekle yükümlüdür.

Denetim

Madde 17 – (1) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır.

(2) Federasyon harcamalarının yerindelik denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan ayni ve nakdi yardımların

mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden Genel Müdürlükçe tahsil edilir ve Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Ayrıca sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulur.

(3) Bakanlık veya Genel Müdürlükçe yaptırılacak denetimlerde;

a) Her türlü iş ve işlemlerin mevzuata uygun yapılıp yapılmadığı,

b) Yardımların amaca uygunluğu,

c) Genel kabul görmüş bütçeleme ve arşiv standartları ile tek düzen muhasebe sistemine uyumluluk,

ç) Kayıt düzeninde saydamlık ve hesap verilebilirlik, uygun raporlama sistemi,

d) Kulüp, antrenör, hakem, sporcu ve benzerlerine ait sicil kayıtlarının tutulması,

e) Ödül ve yardımların adil yapılması,

f) Standart belgeleme ve dosyalama işlemlerinin sürdürülmesi hususları göz önünde bulundurulur.

Disiplin işlemleri

Madde 18 – (1) Federasyonlara bağlı spor dalları ile ilgili olarak;

a) Federasyonların faaliyet programında yer alan müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, federasyona bağlı spor dallarında faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine federasyonun ceza/disiplin kurulu,

b) Federasyonun faaliyet programında yer almayan il veya ilçe müdürlüklerince düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, ilgili spor dalında faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine il veya ilçe ceza kurulları,

c) Kurum veya kuruluşlarca federasyondan, il veya ilçe müdürlüklerinden izin alınmak suretiyle düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; ilgili spor dalında faaliyette bulunan kuruluşlar, kulüpler, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve

görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine, izin alınan merciin disiplin/ceza kurulu, bakar.

(2) İl veya ilçe ceza kurulları tarafından verilen cezalara karşı, 7/1/1993 tarihli ve 21458 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca, Genel Müdürlük Ceza Kuruluna itiraz edilebilir.

(3) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları, federasyon disiplin/ceza kurulları ile il veya ilçe ceza kurullarınca verilecek cezalar, Genel Müdürlük Merkez Ceza Kurulunda oluşturulacak sportif ceza kütüğüne kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

Geçici Madde 1 – (1) Federasyonlar yapılacak ilk ilgili olimpiyat veya paralimpik oyunlarının bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullarını yaparak hukuki yapılarını ve ana statülerini 3289 sayılı Kanun ve bu Yönetmeliğe uygun hale getirmek zorundadır.

(2) 3289 sayılı Kanun ile bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken ana statü değişiklikleri ile diğer alt düzenleyici işlemler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin 3289 sayılı Kanun ile bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

Madde 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Spor Genel Müdürü yürütür.

Ek; 4

TÜRKİYE BASKETBOL FEDERASYONU

ANA STATÜSÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Ana Statünün amacı; ülke genelinde her yaştaki vatandaşın basketbola ilgi ve sevgisini artırıcı çalışmalar yapmak, basketbolun her bakımdan gelişmesini sağlamak, bu amaca yönelik olarak ülke genelinde yapılanmak, bu faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara uygun olarak diğer ilgili kuruluşlar ve yerel yönetimler ile işbirliği içerisinde bağımsız olarak yürütmek, Türkiye'yi basketbol konusunda yurtiçinde ve yurtdışında temsil etmek üzere kurulmuş bulunan, özel hukuk hükümlerine tabi, bağımsız statüye ve tüzel kişiliğe sahip Türkiye Basketbol Federasyonunun teşkilat, görev ve yetkilerine ait usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu Ana Statü Basketbol Federasyonunun çalışma usul ve esasları ile basketbol dalında faaliyet gösteren tüm kulüpleri ve basketbol takımlarını, basketbol okullarını ve ilgili diğer kuruluşları, sporcu, antrenör, menajer, hakem, gözlemci, yönetici, oyuncu temsilcileri ve diğer görevliler ile bunların katıldığı yurt içi ve yurt dışı tüm faaliyetleri ile Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü ve Tahkim Kuruluyla olan ilişkilerini kapsar.

Dayanak

Madde 3 - (1) Bu Ana Statü, 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun Ek 9 uncu maddesi ile 19/7/2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Ana Statüde yer alan;

Bakan: Gençlik ve Spor Bakanı,

Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,
Genel Müdür : Spor Genel Müdürünü,
Genel Müdürlük : Spor Genel Müdürlüğü'nü,
Kanun: 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunu,
Federasyon : Türkiye Basketbol Federasyonunu,
FIBA: Uluslararası Basketbol Federasyonunu,
İl Müdürlüğü : Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğünü,
Tahkim Kurulu : 3289 sayılı Kanunun Ek 9 uncu maddesi hükümlerine göre oluşturulan kurulu,
Yönetmelik : 19/7/2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği,
Talimat/Yönerge : Ana Statüye uygun olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan ve Genel Müdürlük ve Federasyonun resmi internet sitesinde yayımlanarak yürürlüğe giren düzenlemeyi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Federasyonun Teşkilatı, Görev ve Yetkileri

Kuruluş ve görevleri

Madde 5 - (1) Basketbol faaliyetlerini yürütmek ve basketbol sporunu geliştirmek amacıyla kurulmuş bulunan, özel hukuk hükümlerine tabi, bağımsız statüye ve tüzel kişiliğe sahip Basketbol Federasyonunun görevleri şunlardır:

- a)Basketbolun gelişmesini ve ülke geneline yayılmasını sağlamak amacıyla; kısa, orta ve uzun vadeli stratejik plan ve programlar yapmak; bu konularda gereken karar ve tedbirleri almak ve uygulamak, kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerle işbirliği yapmak,
- b)Ulusal ve uluslararası karşılaşmalar, her kategorideki milli takım faaliyetleri ile basketbol ligleri, okul spor faaliyetleri dahil her türlü basketbol faaliyetlerini düzenlemek; bunlar için plan, program ve hazırlıkları yapmak, idari, mali ve hukuki yapılanmalarla ilgili temel esasları belirlemek; bunlarla ilgili karar ve tedbirleri almak ve uygulamak,
- c)Basketbol kulüpleri ve birden fazla dalda faaliyet gösteren spor kulüplerinin

basketbol şubeleri ile ilgili olarak Federasyonun görev alanına giren konularda, hukuki, idari ve mali düzenlemeler yapmak; kulüpleri tescil etmek, bunlarla ilgili karar ve tedbirleri almak ve uygulamak, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil ve vize işlemlerini yapmak.

ç) Ülke içinde müsabakalar düzenlemek, ülke içinde düzenlenen tüm müsabakaların devamlılığını sağlamak, müsabakalarının düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak, yayınlamak ve uygulamak, hakem, temsilci ve gözlemci atamasını yapmak.

d)Altyapı ve yetenek tespit projeleri hazırlayarak, bunların altyapısını oluşturup, uygulanmasını sağlamak, yüksek performanslı sporcuların takibini yapmak ve bu sporcuların yetişmesi için gerekli tedbirleri almak, ödüllendirmek.

e)Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarının yetiştirilmesi ve eğitilmesini sağlamak, başarılı olanların belgelerini düzenleyip tescillerini yapmak ve bunların çalışmalarını sürekli izlemek.

f)Türkiye'yi basketbol ile ilgili tüm konularda ve ilgili kurullarda yurt dışında temsil etmek, uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını sağlamak,

g)Federasyonun kuruluş, görev ve amaçlarının gerçekleşmesi için bütçe çalışması yapmak, bunun için yeterli mali kaynakları sağlamak, bunlarla ilgili gereken karar ve tedbirleri almak, Federasyonun amacına yönelik çalışmalarını gerçekleştirmek ve spor dalına kaynak sağlamak amacı ile iktisadi işletme kurmak.

ğ) Sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak.

h)Basketbol ile ilgili arşiv ve istatistik çalışmalarını yapmak, eğitici film, slayt ve broşür hazırlayarak, bu konuda basın ve televizyon kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,

ı) İl müdürlükleri ile koordineli çalışmak, Kulüpler, il müdürlükleri, il temsilcileri arasında doğabilecek teknik uyuşmazlıkları çözümlenmek, Tahkim Kurulu kararlarını uygulamak.

i)Basketbol malzemeleri ve tesis standartlarını uluslararası kurallara göre tespit ederek uygulanmasını sağlamak.

Teşkilat

Madde 6 - (1) Federasyon, özel hukuk hükümlerine tabi, bağımsız statüye ve tüzel kişiliği haizdir. Federasyonun adı Türkiye Basketbol Federasyonu'dur. Federasyonun merkezi Ankara'dadır. Federasyon teşkilatı merkez ve yurtiçi bürolarından oluşur.

Federasyonun merkez teşkilatı

Madde 7 - (1) Federasyonun Merkez Teşkilatı;

- a) Genel Kurul,
 - b) Yönetim Kurulu,
 - c) Denetim Kurulu,
 - ç) Disiplin Kurulu,
 - d) Onur Kurulu,
 - e) Yan Kurullar
 - f) Genel Sekreterlikten,
- meydana gelir.

(2) Yukarıda sayılanların dışındaki organ ve birimlerin oluşumu, görev ve yetkileri Federasyon tarafından hazırlanacak talimatlara göre düzenlenir.

Genel kurul

Madde 8 - (1) Genel kurul Federasyonun en üst organıdır. Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler Federasyon yönetim kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının Kanun ve Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile bu Ana Statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığına ilişkin raporunu Bakana sunulmak üzere 15 gün içinde Genel Müdürlüğe verir. Genel kurulun mevzuata aykırı şekilde yapıldığının denetim elemanlarınca tespiti halinde, Genel Müdürlük genel kurulun yapıldığı tarihten, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir.

(2) Federasyon olağan genel kurulu; dört yılda bir yaz olimpiyat oyunlarının bitim tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde, yönetim kurulunca belirlenen bir tarihte yapılır. Mali genel kurul ise, iki yılda bir seçimli olağan genel kurulla birlikte, seçimli genel kurulun olmadığı yıllarda ise mali yılı takip eden ilk dört ay içerisinde yapılır.

(3) Genel kurul üye sayısı 150 üyeden az, 300 üyeden fazla olamaz.

(4) Genel kurul aşağıdaki üyelerden oluşur;

- a) Görevlerine adli veya idari soruşturma sonucu son verilmemek kaydıyla asaleten federasyon başkanlığı yapanlar,

- b) Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığınca kurul üyeleri arasından belirlenecek iki üye,
- c) Genel Kurul üye sayısının yüzde onu oranında Genel Müdürlük temsilcileri,
- ç) Genel kurul tarihinde FIBA Dünya ve/veya Avrupa federasyonlarının yönetim kurulunda görevli olanlar arasından öncelik sırasına göre seçilecek beş üye,
- d) Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanlığınca kurul üyeleri arasından belirlenecek iki üye,
- e) Türkiye Spor Yazarları Derneği Başkanlığınca kurul üyeleri arasından belirlenecek iki üye,
- f) Genel kurul tarihinden en az bir yıl önce faal sporculuğu bırakmış olmaları kaydıyla aşağıdaki öncelik sırasına göre belirlenecek beş üye,
- (i) Olimpiyat oyunlarında ilk üç dereceye girmiş olan sporcular arasında A milli takımdaki millilik sayısına göre yapılacak sıralamaya göre,
- (ii) Büyükler Dünya şampiyonasında, ilk üç dereceye girmiş olan sporcular arasında A milli takımdaki millilik sayısına göre yapılacak sıralamaya göre,
- (iii) Büyükler Avrupa Şampiyonu olan sporcular arasında A milli takımdaki millilik sayısına göre yapılacak sıralamaya göre,
- (iiii) Bu kriterleri sağlayan sporcu olmaması halinde ise en fazla A milli olmuş toplam beş sporcu.
- g) Faal olmamak ve genel kurul tarihinden en az bir yıl önce faal antrenörlüğü bırakmış olmak kaydıyla; büyükler kategorisinde teknik direktörlük veya baş antrenörlük yapanlar arasından kura ile belirlenecek beş üye,
- ğ) Faal olmamak ve genel kurul tarihinden en az bir yıl önce hakemliği bırakmış olmak şartıyla uluslararası lisansa sahip hakemler arasından kura ile belirlenecek iki hakem,
- h) Genel kurul tarihinden önce tamamlanmış iki sezon üst üste Federasyon faaliyetlerine katılarak tamamlamış kulüp temsilcileri.
- (2) Genel kurulda; kulüplerin üye sayısı toplam üye sayısının yüzde 60'ından az olamaz. Kulüp temsilcileri kulüp yönetim kurulunca, kulüp üyeleri arasından belirlenir.
- (3) Genel kuruldaki kulüp temsilcilerinin en fazla yüzde 50'si en üst lige katılan, en fazla yüzde 30'u federasyonun diğer liglerinde mücadele eden, en az yüzde 20'si,

mahalli veya bölgesel liglere katılan kulüplerin temsilcilerinden oluşur.

(4) Liglerde yer alan takım sayıları ve lig statüleri zamanla değiştiğinden, kulüplerin genel kurulunca temsil edilme şekilleri altıncı fıkradaki esaslar dikkate alınarak Federasyon Yönetim Kurulunca belirlenir.

(5) Kulüplerin hangi ligleri temsilen genel kurula katılacağı; genel kurul tarihinden önceki tescil edilen lig sonuçlarına göre belirlenir. Bir alt lige düşen kulüpler düştükleri, bir üst lige çıkan kulüpler ise çıktıkları lige göre temsil edilirler.

(6) Liglerden herhangi bir nedenle ihraç edilen veya çekilen kulüpler ile yeni sezona ait katılım belgesini teslim etmeyen kulüpler, takip eden ilk genel kurulda temsil edilmezler. Bu şekilde meydana gelen delege azalması durumunda, ilgili lig kategorilerinden başarı derecelerine göre sıradaki kulüplerin delegeleri davet edilerek delege listesi tamamlanır.

(7) Birden fazla oy kullanma hakkına sahip olan üyeler ancak bir kez oy kullanabilirler. Bu kişiler hangi kurum adına oy kullanacaklarını genel kuruldan yedi gün önce Federasyona yazılı olarak bildirirler. Bildirim yapılmaması halinde Federasyon bu kişilerin kimi temsilen oy kullanacaklarını re'sen belirler. Genel kurulda vekâleten oy kullanılmaz.

(8) Aynı kategoride eşitlik olması veya kulüp delegelerinin tespitinde herhangi bir nedenle belirlenen sayıda delege tespiti yapılamaması halinde, eksik kalan delege sayısı, aynı kategoride delege olma özelliğine sahip diğer kulüpler arasında çekilecek kura ile belirlenerek tamamlanır.

(9) Üyelerin hesaplanmasında her grup kendi içerisinde değerlendirilir. Üye gruplarına ilişkin sayıların tespitinde yarımolar tam sayıya iblağ edilir.

(10) Federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar ile genel kurulun yapılacağı tarihten geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği veya antrenörlüğü bırakmamış kişiler genel kurul üyesi olamazlar.

(11) Genel kurul üyesi olabilme hakkını elde edenlerin, on sekiz yaşını bitirmiş olması şarttır.

Olağanüstü genel kurul

Madde 9 - (1) Olağanüstü genel kurul;

a) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen

federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,

b) Federasyon yönetim kurulunun kararıyla,

c) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların en az yüzde 40'ının noter kanalıyla yazılı müracaatıyla,

ç) Federasyon başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi, ölümü veya yönetim kurulu asıl ve yedek toplam üye sayısının yedi üyenin altına düşmesi halinde,

olağanüstü toplanır.

(2) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların noter kanalı ile yapacakları olağan üstü genel kurul çağrılarında ilk müracaat ile son müracaat arasındaki süre 60 günü geçemez.

(3) Mali genel kurulda ibra edilmeyen veya olağanüstü genel kurulun toplanması gereken hallerde başkan ve yönetim kurulu üyelerinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere en geç altmış gün içerisinde seçimli olağanüstü genel kurul toplanır. Ancak birinci fıkranın (b) ve (c) numaralı bentlerinde belirtilen hallerde, son toplantı tarihinden itibaren altı ay geçmeden veya olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurul toplantısı yapılamaz.

(4) Olağanüstü genel kurul toplantısı, toplantı isteğinin Federasyona ulaştığı tarihten itibaren en geç altmış (60) gün içerisinde, Federasyon Yönetim Kurulunca düzenlenir.

(5) Olağanüstü Genel Kurul toplantısında çağrı gerekçesi dışında başka bir konu görüşülemez.

(6) Olağan ve olağanüstü genel kurulların bu maddede öngörülen süre ve esaslara uygun olarak yapılmaması halinde genel kurul Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır. Federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır.

Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 10 - (1) Olağan ve olağanüstü toplantılar genel kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda salt çoğunluk sağlanamaz ise, ikinci toplantı bir gün sonra çoğunluk aranmaksızın yapılır. Ancak bu toplantıya katılanların sayısı

seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz. Kararlar genel kurulda hazır bulunanların çoğunluğu ile alınır.

Genel kurulun görevleri

Madde 11 - (1) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Ana statüyü yapmak veya değiştirmek,
- b) Başkan, Yönetim, Denetim ve Disiplin kurulu üyelerini blok oylama yöntemi ile seçmek,
- c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programını ile bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapma konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek,
- ç) Yönetim kuruluna, taşınmaz mal alımı-satımı ve kiralanması ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek,
- d) Basketbolun gelişmesi ve gelir getirici faaliyet ve promosyonların en üst seviyeye ulaştırılması, organizasyonlar yapılması amacıyla şirket kurulması ve ortaklıklarda bulunulması için yetki vermek,
- e) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarını ibra edilip edilmemesini oylamak,
- f) Denetim Kurulu raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak,
- g) Federasyona spor dalı bağlanmasına, bağlı spor dallarının ayrılmasına ve profesyonel şube kurulması konusunda karar almak ve Genel Müdürlüğe müracaat için yönetim kuruluna yetki vermek,
- ğ) Kanun, Yönetmelik ve Ana Statü ile verilen diğer görevleri yapmak.

Genel kurulun toplantıya çağırılması

Madde 12 - (1) Genel kurul toplantıları Federasyonun merkezi olan Ankara'da yapılır. Genel kurul toplantısına ilişkin işlemler yönetim kurulunca yürütülür. Genel kurula katılacak olanların listesi Federasyon tarafından Ana Statü hükümlerine göre belirlenir. Federasyon yönetim kurulu genel kurulda temsil edilecek kulüp, kurum ve kuruluşlardan kendilerini temsil edecek delegelerin isimlerini yazılı olarak 5 (beş) gün içerisinde Federasyona bildirmelerini talep eder. Kulüpler 5 (beş) gün içerisinde delegelerin isimlerini içeren yönetim kurulu kararlarını Federasyona iletir. Federasyon tarafından hazırlanacak genel kurul üye listesinde üyelerin adı ve soyadı, temsil ettiği kurum ve kuruluş belirtilir. Üye listesi genel kurul tarihinden 30 (otuz) gün önce Genel Müdürlüğün ve Federasyonun internet sitelerinde ilan edilir.

(2) Hazırlanan delege listesine, ilan tarihinden itibaren on gün içerisinde itiraz edilebilir. Delege listesine itiraz, Yönetim Kurulunca itiraz süresinin bitiminden itibaren iki gün içerisinde karara bağlanır. Bu karara karşı iki gün içerisinde Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir. Tahkim Kurulu itirazın kendisine ulaştığı tarihten itibaren beş gün içerisinde bu itirazı kesin olarak karara bağlar.

(3) Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetleme raporu ile bütçe tasarısı ise en az on beş gün önce Federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur.

(4) Genel Kurul Başkanlık divanı oluşuncaya kadar yönetim kurulunun genel kurul işlemleriyle ilgili kararlarına karşı Tahkim Kuruluna başvurulabilir.

Genel kurulun açılması

Madde 13 - (1) Genel Kurul üyeleri toplantı salonuna girerken kimliklerini ibraz ederek Genel Kurul üye katılım listesinde adlarının hizasını imzalar ve Genel Kurul üyelik belgesini alırlar.

(2) Genel Kurul toplantısı için aranan çoğunluğun bulunup bulunmadığı, Federasyon Başkanı veya onun tarafından görevlendirilecek Yönetim Kurulu üyesinin Genel Kurul üye katılım listesini incelemesi ile tespit edilir.

(3) Çoğunluğun bulunduğu anlaşıldıktan sonra Genel Kurul toplantısı Federasyon Başkanının veya görevlendireceği Başkan vekilinin konuşması ile açılır. Daha sonra Genel Kurul Başkanlık Divanı oluşturulur.

Genel kurul başkanlık divanı ve görevleri

Madde 14 - (1) Genel Kurul Divanı bir başkan, bir başkan vekili ile bir yazman üyeden oluşur. Başkanlık Divanı seçimi tek adayın bulunması halinde açık oylama ile, birden fazla adayın bulunması durumunda kapalı oylama ile yapılır. Divan kurulu başkan ve üyelerinin genel kurul üyesi olması zorunludur.

(3) Başkanlık Divanı Ana Statü hükümlerinin uygulanmasını, görüşmelerin ve Genel Kurulun düzenli ve sağlıklı yürütülmesini sağlamakla görevli ve yetkilidir.

(4) Başkanlık Divanı oluştuktan sonra Genel Kurul ile ilgili her türlü itiraz Başkanlık Divanı tarafından çözümlenir.

(5) Divan Kurulu, görüşmelerin düzenini bozan delegelere uyarma cezası verebileceği gibi düzeni sürekli olarak bozan delegeler hakkında toplantıdan çıkarma kararı alınması için, genel kurula başvurabilir. Genel kurulun oy çokluğuyla aldığı

karar sonucu toplantıdan çıkarılan delege, toplantı süresince salonda bulunamaz, oylamaya katılamaz.

(6) Başkanlık Divanı, Genel Kurul toplantısı sonunda hazırlayacakları tutanakları imzalayarak, bir örneğini toplantının tamamlanmasından sonra en geç 24 saat içerisinde Federasyon Genel Sekreterine teslim ederler.

Genel kurul gündemi

Madde 15 - (1) Genel kurul gündemi Federasyon yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(2) Genel kurul gündeminde; açılış, divan seçimi, faaliyet ve denetim kurulu raporlarının görüşülmesi ve ibra edilmesi, yeni döneme ait bütçenin görüşülüp onaylanması, seçim maddesi ile ihtiyaç halinde diğer hususlar yer alır.

(3) Mali genel kurullarda seçim dışındaki hususlar yer alır. Olağanüstü genel kurullarda daha önce ilan edilmiş bulunan çağrı gerekçesi dışında başka bir husus görüşülemez. Mali genel kurulda, Ana Statü değişiklikleri ile Federasyonun iş ve işleyişine ilişkin diğer konular da görüşülebilir ve karara bağlanabilir.

(4) Ana Statüye aykırı olmayan ve gündeme ilave edilmek istenen maddeler için genel kurul üye tam sayısının en az beşte birinin imzasıyla yazılı başvurular yapılabilir ve açık oylama sonucu salt çoğunluk ile kabul edilen öneriler gündeme eklenir. Bu tür maddeler daha önce ilan edilmiş gündem maddelerinin görüşülüp karara bağlanmasından sonra ele alınır.

Genel Kurul oturumu ve görüşmeler

Madde 16 - (1) Başkanlık Divanı, seçildikten ve yerini aldıktan sonra gündemi Genel Kurulun bilgisine sunar ve gündem maddelerinin görüşülmesine geçer.

(2) Söz almak isteyen üyelere yazılma sırasına göre söz verilir. Federasyon teşkilatı ve komisyonların sözcüleri ile usul hakkında söz almak isteyenlere öncelikle söz verilir.

(3) Konuşma süresi Genel Kurula katılan üyelerin yazılı talebi üzerine görüşme açılmaksızın yapılacak oylama ile sınırlandırılabilir.

(4) Genel Kurul üyelerinin Federasyon işlemleri ile ilgili sorularını Yönetim Kurulu veya Denetim Kurulu cevaplandırır.

(5) Gündem maddelerine ilişkin görüşme yeterliliği teklifi, üç üyenin bu konu ile ilgili görüşlerini tamamlamasından sonra verilebilir. Bu teklif, daha önce bu konuyla

ilgili söz almış kişilerin adları okunmak ve söz haklarının saklı bulunduğunu açıklamak suretiyle, teklif lehine ya da aleyhine konuşacak birer kişiye söz verildikten sonra oya konur ve oylama sonucuna göre karar verilir. Karara bağlanan konular üzerinde yeniden görüşme açılmaz.

(6) Genel Kurul çalışmaları kolaylaştırmak amacıyla yardımcı komisyonlar kurabilir ve görevler verebilir.

(7) Bütçe görüşmeleri sırasında, yerine yeni kaynak gösterilmeden giderleri arttırıcı ve gelirleri azaltıcı öneriler yapılamaz.

(8) Genel Kurulda, görüşme yeterliliği, bütçe ve Ana Statü değişiklikleriyle ilgili tekliflerin yazılı olarak yapılması gerekmektedir.

(9) Divan başkanı, gündem maddeleri görüşülürken ya da oylama yapılırken düşüncesini açıklayamaz. Konuşma yapmak isterse sıraya girer ve sırası gelince yerini başkan yardımcısına bırakarak düşüncelerini açıklar. Divan başkanı, hakkında düşüncesini açıkladığı gündem maddesinin görüşülmesi tamamlanınca yerine geçebilir.

(10) Genel Kurul toplantı tutanakları divan kurulu tarafından tutulur ve toplantı tutanaklarının her bir sayfası toplantı sonunda divan başkanı ile divan kurulu üyeleri tarafından birlikte imzalanır. Gündemdeki bütün maddelerin görüşülmesi ve karara bağlanmasından sonra divan başkanı toplantıyı bir konuşma ile kapatır.

(11) Tutanaklar, genel kurul toplantısının kapanışını takiben en geç yirmi dört saat içerisinde Federasyona teslim edilir ve bunların bir kopyası da aynı süre içerisinde Genel Müdürlük gözlemcisine verilir. Federasyona teslim edilen tutanaklar, teslimden itibaren en geç kırk sekiz saat içerisinde Federasyonun resmi internet sitesinde yayınlanır.

Seçim ile ilgili hususlar

Madde 17 - (1) Federasyon, başkanlık için başvuran adayların listesini ve Genel Kurul üyelerinin teklif yazılarını divan başkanlığına iletir. Başkanlığa aday olanlar, yönetim, denetim ve disiplin kurulları asıl ve yedek üye listelerini Genel Kurulda divan başkanına sunarlar.

(2) Oylamada, başkan adayları ve önerdikleri kurul listeleri blok olarak birlikte oylanır. Kurullara münferit aday olunmaz, oylanmış listelerde çizme, eksiltme ve ekleme yapılamaz.

(3) Divan Başkanı, başkan adaylarına istekleri halinde Genel Kurula hitap etmeleri için söz verir. Başkan adaylarının konuşma süresi 15 dakika ile sınırlıdır.

(4) Başkan adayları, Divan Başkanına her sandık başında görevlendirmek üzere aday olmayan gözlemci ismi bildirebilirler.

(5) Divan Başkanı, başkan adaylarının başvuru sırasına göre kendisine teslim edilen oy listelerini oy verme kabinlerine koydurur.

(6) Seçimler gizli oy, açık tasnif usulü ile yapılır. Genel kurul üyeleri, genel kurul listesindeki sıralara göre görevlilerden mühürlü zarfı imza karşılığı alır ve hazır bulundurulan yeterli sayıdaki sandıklarda oylarını kullanırlar. Adaylara ait oy pusulaları oy kullanılacak kabinde bulundurulur. Delege hangi aday ve listesine oy vermek istiyor ise kabindeki “evet” mührünü basar ve oy listelerinden tercih ettiğini zarfa koyarak sandığa atar, genel kurul oy kullanım listesini imzalar ve böylece oyunu kullanmış olur. Oy pusulasına isim veya herhangi bir işaret konulmaz. Zarfını kaybeden veya başka şekilde elinden çıkaran delegeye yeni zarf verilmez.

(7) Genel Kurula katılan tüm üyelerin oylarını kullanmalarından sonra kapatılan sandıklar, Divan Başkanının denetim ve gözetiminde aday veya gözlemcilerinin huzurunda açılır. Sandıklardan çıkan zarf sayısının, oy kullanan üye sayısı ile eşit olup olmadığı tespit edilir, fazla zarflar açılmadan iptal edilir.

(8) Oyların tasnifinde listeler sayılır. Bir zarfın içinden aynı listeden birden fazla çıkması durumunda, bunlardan biri geçerli sayılır ve tek oy olarak hesaplanır. Bir zarfın içinden değişik iki liste çıkması durumunda, bunlar iptal edilir ve oy geçersiz sayılır.

(9) Seçimde en yüksek oyu alan başkan ve listesi seçilmiş sayılır. Oyların eşit çıkması halinde aynı gün genel kurulda çoğunluk aranmaksızın ikinci bir oylama yapılır. Ancak bu oylamaya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların üye sayısının iki katından aşağı olamaz. Bu oylamada da eşitlik bozulmaz ise, başkan ve seçimle göreve gelen kurullar kur'a ile belirlenir.

(10) Divan Başkanı, seçim sonuçlarını oy çoğunluğuna ve oy sırasına göre Genel Kurul üyelerine açıklar.

Aday olma

Madde 18 - (1) Federasyon başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır;

a) T.C. vatandaşı olmak,

- b) En az lise mezunu olmak,
- c) Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak,
- ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak,
- d) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme, şike ve teşvik primi suçlarından hükümlü bulunmamak.

(2) Başkan adayları, genel kurul tarihinden en az on gün önce, üyelerin en az yüzde 15'inin yazılı teklifini içeren adaylık başvurularını Federasyona yaparlar. Her üye ancak bir başkan adayı için teklifte bulunabilir. Yönetim kurulu, genel kurul tarihinden en az otuz gün önce başkan adayları tarafından yatırılması gereken adaylık başvuru ücretini belirler. Adaylık başvuru ücreti, 40.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan meblağı geçemez.

(3) Başkan adaylarından başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir;

- a) T.C. kimlik numarası beyanı,
- b) Öğrenim belgesinin kurumca tasdikli örneği,
- c) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almadığına dair beyanı,
- ç) Adli sicil kaydı yazılı beyanı,
- d) Başvuru tarihi itibarıyla kesinleşmiş vergi ve sigorta borcu olmadığına dair belge,
- e) Adaylık başvuru ücret makbuzu,
- f) Üyelerin en az yüzde 15'inin yazılı teklifi.

(4) Başkanın görev süresi dört yıldır. Başkanın seçimi, yönetim, denetim ve disiplin kurullarının seçimi ile birlikte yapılır.

(5) Başkan vekili veya asbaşkan olarak görevlendirilecek kişilerin, başkanda aranan şartları haiz olmaları gerekir.

(6) Federasyon başkanı, yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyeleri; milletvekilliği

ve yerel yönetimlerin genel ve ara seçimlerinin başlangıcından bir ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde, başka bir federasyon başkanlığına aday olmaları halinde, federasyonun genel kurul tarihinden bir ay önce görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler. Her ne şekilde olursa olsun istif eden başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri istifalarını geri alarak görevlerine dönemezler.

Başkan ve görevleri

Madde 19 - (1) Başkanın görevleri şunlardır;

- a) Federasyonu temsil etmek,
- b) Yönetim Kurulu üyeleri arasından yeterli sayıda asbaşkan atamak,
- c) Federasyonun faaliyetlerini kanun, Yönetmelik, Ana Statü ve ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Genel Kurul ve yönetim kurulu kararlarına göre yürütmek,
- ç) Yönetim Kuruluna başkanlık etmek ve bu organca alınan kararları yürütmek ve uygulamak,
- d) Yan kurulları oluşturmak ve üyelerini Yönetim Kuruluna teklif etmek, gerektiğinde bu kurullara başkanlık etmek,
- e) Federasyonu genel amaçlarını gerçekleştirmek için harcamalar yapmak, gerektiğinde bu yetkiyi sınırlarını belirterek Yönetim Kurulu üyelerine devretmek,
- f) Tahsis edilen kadroların seçimini yapmak ve atamak,

(2) Başkanın ölümü, istifası veya başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi halinde, üç ay içinde seçim yapılması şartıyla, bu görevi yönetim kurulu üyeleri tarafından seçilecek bir yönetim kurulu üyesi yürütür. Ancak, olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurula gidilemez.

Yönetim kurulu

Madde 20 - (1) Yönetim Kurulu; Federasyon Başkanı ve 14 (on dört) asıl üyeden oluşur. Genel Kurulda ayrıca 7 (yedi) yedek üye seçilir. Yönetim Kurulu asıl ve yedek üyeleri, hazır bulunan Genel Kurul üyelerinin oy çokluğu ile seçilir.

(2) Yönetim Kurulunun görev süresi 4 (dört) yıldır. Asıl üyelerin ölümü veya istifası halinde yedek üyelere sırası gelenler Yönetim Kuruluna alınır.

(3) Federasyon Başkanı ile yönetim, denetim ve disiplin kurullarına seçilen veya

hakem kuruluna atanan üyeler, varsa kulüp yöneticiliği veya kulüp yönetim organlarındaki diğer görevlerinden istifa etmek zorundadırlar. Bu kişilerin kulüp üyeliği ve kulüple olan diğer ilişkileri devam edebilir.

Yönetim kurulunun görevleri

Madde 21 - (1) Yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Basketbol kulüplerini ve takımlarını kayıt ve tescil etmek, bunları liglere ve gruplara ayırmak, ligleri düzenlemek, uygulanacak terfi ve tenzil statülerini belirlemek, bunlarla ilgili talimatları hazırlamak ve uygulamak,
- b) Müsabaka sonuçlarını tescil etmek, müsabakaları ertelemek, ileriye kaydırmak, yarım kalan müsabakalar ile olaylı ve anlaşmalı müsabakalar hakkında karar vermek, müsabakalarda emniyet ve sağlık ile ilgili tedbirleri almak ve aldirmek.
- c) Basketbol ile ilgili idareci, antrenör, teknik eleman, hakem, teknik komiser, basketbolcu, masör ve benzeri elemanların eğitilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmak, bu elemanların gelişmesi için her türlü tedbiri almak, sosyal güvenlik haklarını sağlamak, bunların kulüp değiştirme ve çalışmaları ile ilgili usul ve esasları, düzenlemeleri yapmak, statü ve talimatları hazırlamak ve uygulamak,
- ç) Disiplin suçu işleyen kulüp, spor dalı ile ilgili faaliyetlerde bulunan kuruluş, sporcu, hakem, antrenör, teknik direktör, yönetici ve görevli diğer kişilerle ilgili olay ve fiilleri incelemek, gerekli belge ve kanıtlarla beraber bu kişileri disiplin kuruluna sevk etmek,
- d) Kulüplerin, basketbol dalı kurmak için yapacakları başvuruları karara bağlamak, bununla ilgili faaliyet ve taahhütleri denetlemek, ilkeleri tespit etmek,
- e) Basketbol faaliyetlerini yurt sathında yaymak ve sevdirmek için belirleyeceği illerde eğitim merkezleri açmak, sahalar, salonlar inşa etmek ve ettirmek,
- f) Sporda şiddetin önlenmesi için gerekli tedbirleri almak ve aldirmek.
- g) Basketbol ekipmanları, malzemeleri ve tesisleri ile ilgili uluslararası kurallara uygun standartlar hazırlamak, bunlarla ilgili talimatlar hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,
- ğ) Basketbol takımlarını, sporcularını ve çalıştırıcılarını ödüllendirmek, bu konularla ilgili statü ve talimat hazırlamak ve uygulamak,
- h) Yurt sathındaki basketbol faaliyetlerinde görevlendirilen ve Federasyon teşkilatında çalışmakta olan personelin, mali ve sosyal hakları ile ilgililerin huzur

haklarını, tazminatlarını, yolculuk ve ikamet giderlerini, harcırahlarını tespit etmek, bu konularla ilgili talimatlar hazırlamak ve uygulamak,

ı) Yan Kurullar, teklif ve satın alma, sponsorluk, TV yayımları ve gerekli görülen diğer konularda statü ve talimatlar hazırlamak ve uygulamak,

i) Basketbolun tüm ülke çapında yönetimi için il temsilcileri, bölge temsilcileri, yurtdışı temsilcileri, il düzenleme kurulu, il disiplin kurulu, il hakem kurulu ve benzeri temsilci ve kurullarla ilgili statü ve talimatları hazırlamak ve uygulamak,

j) Genel kurula, yapılması gerekli müsabaka, eğitim ve sağlık ile ilgili tesislere ilişkin projeleri sunmak ve onay alarak gerekli yatırımları yapmak veya yaptırmak,

k) Federasyon faaliyetleri ile ilgili olarak tesis kiralamak, işletmek, işlettiirmek ve basketbol faaliyetlerinin her türlü araç, gereç, malzeme ve benzeri ihtiyaçlarını karşılamak,

l) Federasyonun yurtiçi teşkilatlarını ve bürolarını kurmak,

m) Basketbol konusunda uluslararası organizasyonlarla ilişki kurmak, üye olmak, temas ve yazışmalarda bulunmak,

n) Basketbol ile ilgili televizyon, radyo, basılı eser ve yayınlar ile her türlü reklam konusunda ticari ve mali hakları düzenlemek ve denetlemek, gerektiğinde yaptırım uygulamak,

o) Basketbol faaliyetlerinin yürütülmesine katkıda bulunmak üzere basketbol liglerine ve Milli Takımlara sponsorlar bulmak, bu sponsorlarla işbirliği içine girmek,

ö) Basketbol faaliyetlerinin yürütülmesine katkıda bulunmak üzere basketbol liglerinin isim haklarını pazarlamak,

p) Başkan tarafından teklif edilen yan kurulları onaylamak,

r) Genel kurul toplantı hazırlıklarını yapmak,

s) Bütçeyi ve faaliyet programlarını hazırlamak; gerekirse genel kuruldan alacağı yetki ile verilen bütçe programları arasında ödenek değişikliği yapmak,

ş) İlgili kanunlar, Ana Statü ve diğer mevzuatla verilen görevleri yapmak ve bu konularla ilgili düzenlemelerde bulunmak.

t) Genel Kuruldan aldığı yetki doğrultusunda profesyonel şube kurulması için Genel Müdürlüğe müracaat etmek,

Yönetim kurulu toplantıları

Madde 22 - (1) Yönetim kurulu, başkan tarafından belirlenen gündemi görüşmek üzere, en az ayda bir kez salt çoğunlukla toplanır. Üyelerin önereceği konular gündeme eklenir.

(2) Yönetim kurulu kararları, toplantıya katılanların çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

(3) Mazeretsiz olarak, üst üste iki toplantıya veya bir yıl içinde aralıklı olarak dört toplantıya katılmayan üyenin üyeliği sona erer ve bunun yerine sırası gelen yedek üye çağırılır.

(4) Kararlar, kayıt altına alınır ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır.

Denetim kurulu ve görevleri

Madde 23 - (1) Denetim kurulu, Genel Müdürlük tarafından atanacak üç asıl üyenin yanında, genel kurulca dört yıl için seçilen ve mali konularda ihtisas sahibi olan iki asıl olmak üzere beş üyeden oluşur. Ayrıca Genel Kurul tarafından üç yedek üye seçilir.

(2) Denetim kurulu üyeleri kendi aralarından bir başkan, bir başkan vekili ve bir raportör seçerler. Kurul, başkan tarafından gerektiği zamanlarda toplantıya çağırılarak çalışmalarını yürütür.

(3) Kurul kararları çoğunluk ile alınır. Karara katılmayan üye gerekçelerini genel kurula yazılı bir rapor ile sunmak zorundadır.

(4) Kurul görevinde bağımsızdır. Üyeler istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça görevlerinden alınamaz, yerlerine yenisi görevlendirilemez. Asıl üyelerin ölüm veya istifası halinde boşalan üyeliğe kalan süreyi tamamlamak üzere sırası gelen yedek üye başkan tarafından çağırılarak kurul tamamlanır.

(5) Mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya veya iki yıl içinde aralıklı olarak dört toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer.

(6) Denetim kurulu, Federasyonun mali işlemlerini mevzuata, belge ve kararlara uygun olup olmadığını genel kurul adına denetler. Her malî genel kurul için yıllık esasa göre hazırlayacağı denetleme raporunu, genel kurulun onayına sunar. Denetim kurulu, iş ve işlemler hususunda yönetim kuruluna uyarılarda bulunabilir. Kurul gerek görmesi durumunda uzman bilirkişilerden yararlanabilir.

(7) Kurul, denetimleri yerine getirirken, Federasyon görevlileri kendilerinden istenen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır.

Disiplin kurulu ve görevleri

Madde 24 - (1) Disiplin Kurulu, dört (4) yıl için Genel Kurul tarafından seçilen beş (5) asıl, üç (3) yedek üyeden oluşur. Asıl üyelerden en az üç (3) kişinin, yedek üyelerden de en az iki (2) kişinin hukukçu olması gerekir. Asıl üyeler kendi aralarından bir başkan vekili ve bir raportör seçerler.

(2) Kurul, görevlerinde ve kararlarında bağımsızdır. Üyeler istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça görevlerinden alınmaz ve yerlerine yenisi görevlendirilemez. Asıl üyelerin ölüm veya istifası halinde kalan süreyi tamamlamak üzere boşalan üyeliğe sırası gelen yedek üye başkan tarafından çağrılarak kurul tamamlanır.

(3) Disiplin Kurulu Başkan tarafından gerekli görüldüğü durumlarda toplantıya çağrılır. Toplantı, en az üç üyenin katılımı ile toplanır. Kurul, kararlarını oy çokluğu ile alır. Toplantılarda oylamayı gerektiren hallerde oyların eşitliği durumunda Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukla kabul edilmiş sayılır.

(4) Disiplin kurulu, Federasyonun faaliyet programında yer alan veya kurum ve kuruluşlarca Federasyondan izin alınmak suretiyle düzenlenen yarış ve faaliyetlerde; kulüp, Federasyona bağlı spor dalları ile ilgili faaliyette bulunan kuruluş, sporcu, hakem, antrenör, öğretici, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakı ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin disiplin işlerine bakar. Disiplin suçunu teşkil eden fiiller ile bu fiillere verilecek cezalara ilişkin hususlar yönetim kurulunca çıkarılacak talimat ile düzenlenir. Disiplin Kurulu; Yönetim Kurulu ve/veya ilgili birimler tarafından kendisine iletilen her türlü disiplin konularını gerekli bilgi ve belgeleri toplamak sureti ile en kısa sürede sonuçlandırır.

(5) Disiplin Kurulu tarafından ihtar, müsabakadan men, hak mahrumiyeti, para cezası, seyircisiz oynama, saha kapatma, tescil iptali, puan azaltma ve ligden ihraç ve benzeri disiplin cezaları verilir.

Onur kurulu ve onursal başkanlık

Madde 25 - (1) Türk Basketboluna en üst düzeyde hizmet etmiş ve emeği geçmiş kişiler arasından seçilecek üyelerin yer alacağı Onur Kurulu ve en az iki dönem (sekiz yıl) Federasyon

Başkanlığı yapanlara, görevleri sona erdikten sonra Onursal Başkan unvanı verilmesi ile ilgili esaslar, Federasyon tarafından hazırlanan talimat ile belirlenir.

Tahkim kurulu ile ilişkiler

Madde 26 - (1) Tahkim Kurulu;

- a) Federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler arasındaki ihtilafları,
 - b) Kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular arasındaki uyuşmazlıkları,
 - c) Kulüplerle kulüpler arasında çıkacak anlaşmazlıkları,
 - ç) Federasyonlarca verilecek kararlar ile ceza ve disiplin kurulu kararlarını,
 - d) Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında veya federasyonların kendi arasında çıkacak ihtilaflar hakkında Kurulca belirlenecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan komisyon kararlarını,
 - e) Federasyon başkanları ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının tespiti halinde Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilmeleri sonucunda Merkez Ceza Kurulunca verilecek kararları,
 - f) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görevi başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere, Bakanın istemi üzerine toplanacak olağanüstü genel kurulu yapmak üzere oluşturulan üç kişilik komisyonun işlem ve kararlarını,
 - g) Olağan ve olağanüstü genel kurulların 3289 sayılı Kanunda öngörülen süre ve esaslar dahilinde yapılmaması halinde genel kurulların altmış gün içerisinde yapmak üzere oluşturulan üç kişilik komisyonun işlem ve kararlarını,
- ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin sonuca bağlar.

(2) Spor federasyonlarının organ ve kurullarının, sporun disiplinine ilişkin olarak ihtar, kınama, para cezası, küme düşürme, hak mahrumiyeti, ligden ihraç, tescil iptali, üyeliğin askıya alınması ve üyelikten ihraç gibi kararları ve sporun yönetilmesine yönelik statü, talimat ve benzeri hukuki düzenlemeleri, müsabakaların icrası, tatili, ertelenmesi gibi verdikleri tüm kararlarına karşı sadece zorunlu tahkim yoluna gidilebilir. Kurulun kararları kesin olup, bu kararlara karşı istinaf, temyiz, karar düzeltme gibi yargı organları nezdinde kanun yollarına başvurulamaz. Bu kararların hukuka aykırı olduğu iddiasıyla tespit, iptal ve tazminat davası açılmaz.

(3) Kulüp, sporcu, teknik adam, sağlık personeli, menajer ve maç organizatörü gibi

sporla ilgili kişilerin kendi aralarında imzaladıkları transfer, geçici transfer, menajerlik, hizmet, vekalet ve maç organizatörlüğü gibi tüm sözleşmelerden kaynaklanan alacak iddia ve talepleri ile mali haklar Tahkim Kurulunun görevleri dışındadır.

Yan kurullar ve görevleri

Madde 27 - (1) Yönetim Kurulu kararıyla Başkan aşağıdaki yan kurulları kurabilir:

- a) Merkez Hakem Kurulu,
- b) Lig Kurulları,
- c) Sağlık ve Dopingle Mücadele Kurulu,
- ç) Eğitim Kurulu,
- d) Teknik Kurul,
- e) Araştırma ve İş Geliştirme Kurulu,
- f) Mali İşler Kurulu,
- g) Hukuk Kurulu,
- ğ) Dış İlişkiler Kurulu,
- ı) Diğer yan kurullar.

(2) Federasyon yan kurullarının oluşumu, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan talimatlarla belirlenir.

İdari organizasyon ve genel sekreterlik

Madde 28 - (1) Federasyonun idari organizasyonu, sorumlu yönetim kurulu üyeleri, genel sekreter, danışman, müsabaka direktörleri ve diğer idari ve teknik personelden oluşur.

(2) Genel sekreter, idari organizasyonun sorumlusu olup, tüm idari personelin amiridir.

(3) Federasyonun idari organizasyonu, sorumlu yönetim kurulu üyeleri, genel sekreter ve personel ile ilgili çalışma usul ve esasları ile mali ve özlük hakları yönetim kurulu tarafından hazırlanan talimatla belirlenir.

(4) Genel sekreter en az dört yıllık yükseköğretim mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Federasyonca görevlendirilecek olan genel sekreterin kamu veya özel sektörde en az on yıl iş deneyimi olması, Genel Müdürlükçe görevlendirilecek olanların ise genel sekreter kadrosunda bulunması şarttır. Lisansüstü eğitimde geçen süreler genel sekreter için aranan iş deneyimi olarak kabul edilir.

(5) Genel Sekreter, görevinden ötürü Yönetim Kuruluna karşı sorumludur. Yönetim Kurulu toplantılarına katılır. Ancak oy kullanma hakkı yoktur. Kurulun raportörlük görevlerini yapar ve kararları imzalar, Başkan ve Yönetim Kurulunun vermiş olduğu görevleri icra eder.

(6) Federasyon başkanı adına ulusal veya uluslararası federasyonlar, kamu kurum ve kuruluşları ile yazışmaları yapar, il müdürlükleri ile koordinasyonu sağlar.

(7) Federasyonun harcama talimatlarına göre gerekli işlemleri yapar, evrakı düzenler ve ödeme aşamasına getirir.

(8) Federasyonun taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarının tutulmasını sağlar.

Federasyonun yurtiçi teşkilatı

Madde 29 - (1) Federasyonunun yurtiçi çalışmalarını yürütmek üzere, tüm illerde basketbol il temsilcileri bulunur ve Yönetim Kurulunca gerekli görülen illerde yeteri kadar personelden oluşan Federasyon bölge temsilcilikleri kurulabilir.

(2) İl temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir. Federasyon il temsilcisinin görev süresi, başkanın görev süresi kadardır. Federasyon il temsilcileri ve bölge temsilciliklerinin belirlenmesi, çalışma usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan talimatlarla belirlenir.

(3) İl temsilcileri, Federasyonunun vereceği görevleri yerine getirir, ilgili konuları ve sorunları Federasyona iletirler. İllerde ve bölgelerde Federasyon gerekli gördüğü kurul ve komiteleri oluşturarak basketbol faaliyetlerinin geliştirilmesini teşvik eder. Federasyon il temsilcisi,

Federasyon ile il müdürlüğü arasındaki koordinasyonu sağlar. Federasyon adına yaptığı işlemler hakkında il müdürlüğüne ve Federasyona bilgi verir.

(4) Federasyon hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmeyen, il müdürlüğü ve Federasyonla koordinasyon sağlamayan Federasyon il temsilcileri, Federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevden alınır.

Federasyonunun yurtdışı temsilcileri

Madde 30 - (1) Yönetim Kurulunca gerekli görülen ülkelerde yeteri kadar Federasyon temsilcileri belirlenebilir. Bu temsilcilerin seçilmesi ve görevleri ile ilgili esaslar Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan talimatla düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali Hükümler ile Denetim ve Disiplin İşlemleri

Federasyonun bütçesi

Madde 31 - (1) Federasyonun mali yılı 1 Ocak - 31 Aralık arasındır. Federasyonun bütçesi, Yönetim Kurulu tarafından mali yıla göre düzenlenerek Genel Kurulun onayından sonra uygulamaya konulur.

(2) Bütçede, Federasyonun her türlü gelirleri ile yapılacak faaliyetler için ayrılacak ödenekler, personel giderleri, kurulların masrafları, yönetim ve hizmet giderleri ile diğer giderler gösterilir.

(3) Federasyon Başkanı, bütçede belirtilen esaslar içinde tahsilat ve harcamalar yapmaya yetkilidir. Federasyon başkanı bu yetkisini sınırlarını belirlemek kaydıyla ve Yönetim Kurulu kararıyla, Başkan vekillerine, Yönetim Kurulu Üyelerine devredebilir.

(4) Ödeme evrakında başkan veya başkan vekilinin imzasının yanı sıra genel sekreterin imzasının bulunması zorunludur.

Federasyonun gelirleri ve vergi muafiyeti

Madde 32 - (1) Federasyonun gelirleri şunlardır:

- a) Genel Müdürlük bütçesinden, federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin yüzde 75'i kadar alınacak pay,
- b) Genel Müdürlük bütçesinden Federasyonun alt yapısına ve eğitimine ilişkin projelerin desteği için aktarılacak kaynak,
- c) Lig ve kupa karşılaşmalarının televizyon, radyo ve internetten yayınlanması ile ilgili yapılacak sözleşmelerden alınacak % 10' dan az olmamak üzere pay ile resmi veya özel ulusal müsabakaların televizyon, radyo ve her türlü yayınlarından elde edilecek gelirin tamamı,
- ç) Kulüplerin yapacakları özel ve resmi uluslararası temasların yayını için verilecek yetki belgesi gelirleri,
- d) Kulüp tescil ücretleri ve kulüplerden alınacak liglere katılım bedelleri,
- e) Yerli ve yabancı sporcular ile yapılacak sözleşmelerden alınacak pay,
- f) Kulüplerin, oynadıkları müsabaka hasılatlarından alınacak pay,
- g) Her türlü sponsorluk, reklam, hediyelik eşya satışları ve isim hakkı gelirleri,
- ğ) Lisans tescil, vize, aktarma, aidat, katılım payı ve benzeri gelirler,
- h) Her türlü Milli müsabaka gelirleri,
- ı) Başvuru harçları ve alt yapı katkı payları,

- i) Adaylık başvuru ücretleri, itiraz bedelleri ve disiplin ceza gelirleri,
- j) Malvarlığı gelirleri, bu değerlerin kira, işletme, devir, temlik ve satışından elde edilen gelir,
- k) İlgili kurum ve kuruluşlardan sağlanacak gelirler, bağış ve yardımlar,
- l) Organize edilecek turnuvalar, kurslar, eğitim klinikleri, kamplar ve basketbol okullarından elde edilecek gelirler,
- m) Faiz gelirleri,
- n) Düzenlenen bahis ve şans oyunlarından elde edilecek gelirler,
- o) Diğer gelirler.

(2) Federasyonun elde edeceği tüm gelirler vergi, resim ve harçtan muaftır.

Federasyonun giderleri

Madde 33 - (1) Bu Ana Statü ve ilgili mevzuat gereği kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek için hazırladığı bütçe doğrultusunda yaptığı harcamalar Federasyonun giderleridir. Federasyon, Genel Kuruldan alacağı onay doğrultusunda Yönetim Kurulu kararıyla ödeneklerde değişiklik yapabilir.

(2) Federasyon; ihtiyacı olan ve amacına uygun her türlü menkul ve gayrimenkul malları bütçe esasları dahilinde almaya, satmaya, kiralamaya, kiraya vermeye, işletmeye, ortaklık kurmaya, gayri menkulleri üzerinde ipotek ve her türlü hak ve mükellefiyetler tesis etmeye ve bağış kabulüne, nakitlerini yönetim kurulunun kararları doğrultusunda değerlendirmeye yetkilidir.

(3) Bütçe ile ilgili harcamalar, yönetim kurulunca hazırlanıp Genel Kurulca kabul edilen bütçe talimatında belirtilir.

(4) Harcamalar aşağıda belirtilen ilke ve esaslara uygun olarak yapılır;

a) Bu Ana Statüde belirtilen Federasyonun ve yönetim kurulunun görevleri çerçevesinde zorunlu ya da yararlı olan iş ve işlemler için yapılmış olmak,

b) İşin mahiyetine ve Federasyonun ihtiyaçlarına uygun olmak,

Federasyonun gelirleri ile tedbirli ve basiretli yönetim ilkeleri, objektif ve iyi niyet kuralları kapsamında orantılı olmak.

Muhasebe ve raporlama sistemi

Madde 34 - (1) Federasyonda tek düzen muhasebe sistemine ve bilanço esasına göre kayıt tutulur.

(2) Muhasebe işlemlerinin ispat gücü olan belgelere dayandırılması zorunludur. Kayıt, denetim, kontrol ve takip açısından 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirlenmiş standart belge, rapor ve defterler kullanılır.

(3) Hesaplar takvim yılı esasına göre tutulur. Gelir ve giderler tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilir. Ancak Federasyon, mali genel kurul tarihlerini de esas alarak ve ihtiyari bir şekilde muhasebe raporlamalarını yapabilir. Bu ihtiyari raporların hazırlanmış olması, takvim yılına göre kayıt ve raporlama yapılmasını engellemez.

(4) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımların izlenmesi ve spor politikalarına yön verilebilmesi için; Federasyona ait muhasebe kayıtları, Genel Müdürlükte oluşturulacak bir merkezde belli bir otomasyon sisteminde toplu bir biçimde izlenebilir. Bu durumda Genel Müdürlükçe oluşturulacak standart hesap planına uygun olarak kayıtların düzenlenmesi ve Federasyon muhasebe servisinin bu merkezle işbirliği içinde çalışması zorunludur.

(5) Federasyon, muhasebe servisini kurmak ve bu serviste çalışan personeli kendi alanında eğitmekle yükümlüdür.

Denetim

Madde 35 - (1) Federasyonun her türlü faaliyetinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır.

(2) Federasyon harcamalarının yerinde denetimi Federasyonun Genel Kurulu ve denetim kurulunca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların amacına ve mevzuata uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden Genel Müdürlükçe tahsil edilir ve Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Ayrıca sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulur.

(3) Bakanlık veya Genel Müdürlükçe yaptırılacak denetimlerde;

a) Her türlü iş ve işlemlerin mevzuata uygun olarak yapılıp yapılmadığı,

b) Yardımların amaca uygunluğu,

c) Genel kabul görmüş bütçeleme ve arşiv standartları ile tek düzen muhasebe sistemine uyumluluk,

ç) Kayıt düzeninde saydamlık ve hesap verilebilirlik ile uygun raporlama sistemi,

- d) Kulüp, antrenör, eğitmen, hakem, sporcu ve benzerlerine ait sicil kayıtlarının tutulması,
- e) Ödül ve yardımların adil yapılması,
- f) Standart belgeleme ve dosyalama işlemlerinin sürdürülmesi, hususları göz önünde bulundurulur.

Kulüpler

Madde 36 - (1) Basketbol kulüpleri ve spor kulüplerinin basketbol şubeleri Federasyonun görev alanına giren konularda Basketbol Federasyonuna bağlıdır. Basketbol kulüpleri veya spor kulüplerinin basketbol şubeleri Yönetim Kurulu tarafından tespit edilecek esaslar çerçevesinde kayıt ve tescil edilir. Tescil edildikten sonra sorumluluklarını yerine getirmeyen kulüplerin kayıt ve tescil işlemleri iptal edilir. Bu kulüpler müsabakalara katılamazlar ve Federasyon Genel Kurulunda temsil edilmezler.

(2) Federasyon; düzenlenen liglerin ülke genelinde en üst düzeyde ilgi görmesi ve gelişmesi amacıyla kulüplerin katılacakları liglere göre uymaları gerekli idari, mali esasları, oluşturulan lig kurulunun da görüşünü alarak hazırlar. Bu konuda gerekli standartları belirler. Lig müsabakalarının en iyi şartlarda izlenebilmesi için tesis standartlarını oluşturur ve bu standartlara uygun tesisleşme için kulüpleri teşvik eder ve gerektiğinde yardımcı olur.

(3) Bu konularla ilgili uygulanacak usul ve esaslar Federasyon tarafından hazırlanan talimatlarla belirlenir.

(4) Tescil ücreti her yıl yönetim kurulunca belirlenir.

Kulüplerin devri ve şirketleşme

Madde 37 - (1) Basketbol Kulüpleri ile diğer spor kulüplerinin basketbol şubeleri kanunlarda belirtilen şekil ve esaslara göre kuracakları veya kurmuş oldukları anonim şirketlere devredilebilir.

(2) Devir yöntemi ve uyulması gereken esaslar Federasyon tarafından hazırlanan talimatlarla belirlenir.

Basketbol ligleri ve organizasyonu

Madde 38 - (1) Basketbol Kulüplerinin katıldığı birinci, ikinci ve bölgesel olarak düzenlenen Liglerin yönetimi ve organizasyonu Federasyon tarafından yürütülür.

(2) Kadınlar ve erkekler basketbol liglerinin düzenlenmesi ile ilgili hususlar

talimatlarla belirlenir.

Disiplin işlemleri

Madde 39 - (1) Faaliyet programında yer alan müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine disiplin kurulu bakar.

(2) Kurum veya kuruluşlarca federasyondan izin alınmak suretiyle düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde faaliyete katılan kuruluşlar, kulüpler, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işleri Disiplin Yönergesi kapsamında değerlendirilir.

(3) Federasyonun faaliyet programında yer almayan il veya ilçe müdürlüklerince düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, faaliyete katılan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işleri il veya ilçe ceza kurulları tarafından yürütülür.

(4) Federasyonun Disiplin Kurulu tarafından verilen kararlar için, Genel Müdürlük bünyesinde yer alan Tahkim Kuruluna, İl veya ilçe ceza kurulları tarafından verilen cezalara karşı, 7/1/1993 tarihli ve 21458 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca, Genel Müdürlük Ceza Kuruluna itiraz edilebilir.

Ödül ve sponsorluk

Madde 40 - (1) Ödül ve sponsorluk işlemleri 3289 sayılı Kanunun Ek 3 üncü maddesi ile bu maddeye istinaden çıkarılan yönetmelikler ve Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak talimatlar çerçevesinde yürütülür.

Fikri, sınai ve ticari haklar

Madde 41 - (1) Federasyonun kullandığı veya kullanacağı marka, logo ve benzeri tüm fikri ve sınai hakların mülkiyeti ve kullanım hakkı münhasıran Federasyona aittir.

TV ve radyo yayınlarının düzenlenmesi

Madde 42 - (1) Federasyon faaliyetleri kapsamında basketbol müsabakalarının televizyon, radyo ve internet aracılığı ile yayınlanmasına; söz konusu yayınların

düzenlenmesine ve programlanmasına münhasıran Basketbol Federasyonu Yönetim Kurulu yetkilidir. Ulusal karşılaşmalar şifreli yayınlanamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Genel Müdürlük ile ilişkiler

Madde 43 - (1) Federasyon, basketbol sporunun yurt sathına yayılması ve gelişmesi için, kendisine Kanun ve bu Statü ile verilen görevleri yerine getirirken, Genel Müdürlük ve İl Müdürlükleri ile koordineli çalışır.

(2) Genel Müdürlük tarafından Federasyona yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden Federasyona tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu şekilde alınan taşınmazların Genel Müdürlük adına tapuda kayıt ve tescil edilmesi için Federasyon başkanına veya genel sekretere yetki verilir. Bu taşınmazlar Federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

(3) Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, Federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz. Bu maddede geçen teknik personel ibaresinden; teknik direktör, antrenör, spor masörü-masözü, kondisyoner, diyetisyen, doktor, sağlık elemanı, spor psikoloğu, spor analizcisi, istatistikçi, jüri üyesi, gözlemci, temsilci, hakem, teknik kurul üyeleri, mali konularda uzman, avukat, kurs eğiticisi, federasyonlara ait spor tesisleri ve kamp eğitim merkezleri ile spor alanlarını spor faaliyetlerinin yapılmasına elverişli hale getirmek üzere görevlendirilenler ve benzeri görevliler anlaşılır.

(4) Federasyonun denetimine ilişkin hususlar hariç olmak üzere, Genel Müdürlük ile çıkacak ihtilaflar, Tahkim Kurulunca belirlenecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve Federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak komisyon marifetiyle çözümlenir. Bu komisyon kararlarına yapılacak itiraz, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

(5) Antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve

sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe gönderilir. Sporcu lisans, tescil, vize ve transfer işlemlerini Genel Müdürlüğün merkezi otomasyon sistemi üzerinden yürütülür.

Tesislerin kullanımı ve devri

Madde 44 - (1) Genel Müdürlük, Federasyonun talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırk dokuz yıla kadar Federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Tahsisi yapılan spor tesisleri veya taşınmazlar zaruri giderlerini karşılaması kaydıyla diğer federasyonlara kullandırılır. Federasyona tahsis edilen spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması veya diğer federasyon faaliyetlerinde kullandırılmaması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(2) Federasyon, ülke genelinde basketbol faaliyetlerinin yürütülmesi için Genel Müdürlük, gençlik ve spor il müdürlükleri, milli eğitim il müdürlükleri ve belediyeler ile işbirliği yaparak tüm illerde bu kurumlara ait spor salonlarının ve sahalarının basketbol karşılaşmaları için bedelsiz olarak ve öncelikle tahsis edilmesi konusunda anlaşmalar yapar.

Ana Statü ve talimatlar

Madde 45 — (1) Bu Ana Statü ile belirlenen konularda çıkarılacak olan talimat, yönerge ve diğer alt düzenleyici işlemler, yönetim kurulu tarafından hazırlanır. Ana Statü Resmi Gazetede, Yönetim kurulu tarafından hazırlanan talimat, yönerge ve diğer alt düzenleyici işlemler ise Genel Müdürlük ve Federasyon internet sitesinde yayımlanır.

(2) Federasyonun Ana Statüsü ve talimatları 3289 sayılı Kanun ile Yönetmelik hükümlerine aykırı olamaz.

Yürürlükten kaldırma

Madde 46 - (1) 03.05.2005 tarihli ve 25804 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye Basketbol Federasyonu Ana Statüsü yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 47 - (1) Bu Ana Statü, Resmi Gazete’de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 48 - (1) Bu Ana Statü hükümlerini Türkiye Basketbol Federasyonu Başkanı yürütür.